

VIAȚA ȘI ÎNVĂȚĂTURILE SFANTULUI IERARH NIFON

Carte apărută cu binecuvântarea
P.S. EFTIMIE
Episcopul Romanului și Hușilor

EDITURA
EPISCOPIEI ROMANULUI ȘI HUȘILOR
1993

ÎNSEMNARE din partea traducătorului

Descoperirea prezentei vieți a Sfântului Nifon, Episcopul Constantiane de lângă Alexandria Egiptului, se datorește monahului Lazar din Mănăstirea Dionisiu, din Sfântul Munte Athos. Acesta, în preajma anului 1970, a găsit în biblioteca mănăstirii un manuscris vechi, necunoscut, cuprinzând viața, nevoițele și învățătura Sfântului Ierarh Nifon al Constantiane, care a trăit în veacul al IV-lea, veacul marilor ierarhi ai Bisericii, în aceeași vreme cu Sfântul Atanasie cel Mare, Patriarhul Alexandriei, care a și luat parte la înscăunarea și apoi la îngroparea sa.

Spre deosebire de viața Sfântului Nifon, aflată în șinaxarele românești, la 23 decembrie, ziua de prăznuire a marelui ierarh, prezenta viața este mult mai bogată. Cuprinde, între altele, un număr de 23 de preafrumoase rugăciuni, pe care Sfântul Nifon le-a rostit în diferite împrejurări și descrie mai multe vedenii și descoperiri ale lui, dintre care cea mai minunată este cea a înfricoșatoarei Judecați.

Cartea cu viața Sfântului Ierarh Nifon, având ca titlu **Un episcop ascet**, a fost tipărită de Mănăstirea Paraclitu, din apropierea Atenei, în mai multe ediții. Prima a apărut în anul 1972, iar în 1980, a patra ediție, după care s-a făcut și prezenta traducere românească, cu dorința fierbinte ca această viață minunată să ajungă la cunoștința evlavioșilor români, pentru folosul lor suflete.

Protosinghel Petroniu Tănase
Starețul Schitului Românesc Prodromu
Sfântul Munte Athos - 23 decembrie 1986

DIN EGIPT LA CONSTANTINOPOL

În timpul marelui Constantin, trăia în Constantinopol un demnitar al palatului împărătesc, numit Savatie. Era oștas încercat și împăratul l-a numit general al armatei, în orașul Almiropole din Egipt. Toți orășenii îl cinsteau și-i dădeau multă atenție, dar mai ales primul guvernator al orașului numit Agapit. Adeseori el mergea la casa generalului, însoțit de fiul său Nifon, care era de opt ani.

Într-o zi, cum stăteau de vorbă, Savatie întreabă pe guvernator:

- Știe carte băiatul? Iar Agapit a răspuns:
- Din păcate nu știe, pentru ca orașul nostru nu are profesori.
- Și, și de ce nu-l trimiți la Constantinopol? Continuă generalul.

Sunt bucuros să stea la mine acasă și să învețe Sfintele Scripturi“.

Agapit a rămas încântat de această binevoitoare propunere. A mulțumit călduros lui Savatie și a început să pregătească pe băiat. Peste câteva zile i l-a dat să-l trimită la Constantinopol.

Ajungând în capitala imperiului, Nifon a fost primit cu multă bunătate de femeia generalului, care l-a dat în seama unui învățător priceput și credincios ca să-l învețe Sfintele Scripturi.

Copilul învăța cu multă sârguință. Avea atâta dorință să învețe, încât se îndeletnicea cu învățătura și o buna parte din timpul nopții. Astfel, în scurt timp, a ajuns să învețe multe. Totodată, arăta să aibă mare evlavie față de Dumnezeu. Îi plăcea să meargă la sfintele slujbe și, când auzea citindu-se despre luptele și chinurile mucenicilor, se minuna nespus de râvna și bărbăția lor. De aceea, când găsea Vietțile sfinților cuvioși sau mucenici, le citea cu sete și atenție, câștigând astfel mult folos sufletesc.

Aceste învățături îl făceau să iubească linistea, blândețea și smerenia. Toți îl admirau când îl vedeau la o vârstă așa de tânără, având minte și înțelepciune de bătrân.

În chip deosebit avea mare dragoste față de săraci. Îi ajuta din toată inima și le înlesnea cât putea toate cele de trebuință.

Auzind odată de la un bun creștin că trebuie să ne păzim curați de păcatele trupești, el se întreba: “Oare voi putea împlini și eu această virtute? Fiindcă, pentru a scăpa de focul cărnii, trebuie o luptă crâncenă, de astăzi înainte, cu ajutorul lui Dumnezeu, nu voi mai privi la chip de femeie“.

ISPITA

Trecuse multă vreme și Nifon sporise și în cunoștință și în virtute. Era acum aproape flăcău; îi era dor de părinți și de patrie și se pregătea să plece. Femeia generalului Savatie, însă, care nu avea copii, văzând virtutea și sporirea lui Nifon, se străduia să-l țină ca să-l infieze și să-l facă moștenitor al averii lor. Dar, neputându-l îndupleca, a căzut în adâncă mâhnire. Când a văzut-o așa de mâhnită și a aflat pricina mâhnirii ei, iconomul casei a cerut să-l dea pe tânăr în seama lui, adăugând: “Il voi face eu să uite cu totul și de părinți și de patrie”.

Deci, l-a luat iconomul și a început să-l târască pe la petrecerile tinerilor cu viața stricată și la felurite distracții. Iar Nifon, tânăr și fără experiență cum era, s-a dedat la această viață de petreceri, la chefuri și risipă, ca să se mângâie, chipurile, de mâhnire și de lipsa părinților.

Tineretea este lesne târâtă pe aceste cai: căci vorbele rele strică obiceiurile bune. Betia, prostia, dezmațul i-au intunecat mintea tânărului și astfel, cel ce mai înainte era tăcut, pașnic, smerit, acum devenise flecar, batjocoritor, dansator, petrecăreț. Uitase cu totul și părinți și patrie și rudinii. Părăsise studiile și nu se mai grijea de nici o virtute.

Văzând-l în aceasta stare, un bun creștin îi zicea adesea: “Vai de tine, Nifone, în ce stare ai ajuns! Vino-ți în fire și caută să te îndreptezi!”

Aceste cuvinte făceau pe Nifon să ofteze și să lăcrimeze adeseori, gândindu-se la viața pe care o duce, însă, cu toate acestea, nu putea să o lepede. Îl tiraniza puterea obișnuinței.

Într-o zi, s-a dus să vadă pe un prieten al sau Nicodim. Acesta cum l-a văzut, se uita țintă la el, privindu-l curios. Mirat, Nifon îi zice: “Ce te uiti așa la mine? Pentru prima dată mă vezi?” Atunci Nicodim îi răspunde: “Crede-mă, prietene, că tare te-ai pierdut. Fața ta mi se pare schimonosită și neagră ca unui arap...”

Nifon a înțeles; faptele lui păcătoase îl făceau să arate așa. Rușinat, și-a acoperit fața cu mâinile și a plecat, zicându-si în sine: “Vai de mine, de trei ori ticălosul! Cum am ajuns în aceasta stare jalnică! Putea--voi oare să mă pocăiesc și să mă îndreptez? Cine să-mi spună aceasta? Cine să mă încredințeze că mă va milui Domnul? Cum voi îndrăzni să cer milă de la Dumnezeu, după atâtea păcate câte am făcut?”

PE CALEA ÎNTOARCERII

A căzut apoi într-o adâncă meditație și tot felul de gânduri i-au frământat creierul până seara. Astfel, mâhnit, s-a culcat flămând. Dar îndată a zis întru sine: “Să mă scol să fac măcar o mică rugăciune către Dumnezeu”.

Când, însă, a înțeles acest gând al lui, diavolul, ca un urâtor de bine ce este, a început să-i bântuie sufletul cu o teamă ciudată, șoptindu-i un gând cu totul bizar: “Dacă te scoli acum noaptea ca să te rogi, îndată te vei îndrăci și vei înebuni”. Cu acest gând, diavolul l-a tulburat și speriat mult timp. Totuși, Nifon a reușit să biruie teamă, zicându-și întru sine: “Câtă vreme mi-am petrecut nopțile în păcate, n-am pățit nimic nici un rău și să pățesc acum când vreau să mă rog lui Dumnezeu? Anatema ție, duh viclean și necurat!” Și îndată a sărit din pat. Dar abia s-a întors spre răsărit când, i-a apărut înaintea un nor negru, care l-a speriat așa de tare încât, paralizat, a căzut în pat ca un mort. Se cutremura pentru păcatele sale și totodată, era foarte mirat de împiedicarea ce i-o făcuse diavolul ca să se roage.

Dimineața însă, căindu-se, a mers la biserică și s-a așezat într-un colț. Apoi, ridicându-și ochii a văzut icoana Maicii Domnului și, suspinând din adâncul inimii, a zis: “Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu Fecioară, Maica milei și a îndurării, milostivește-te spre mine păcătosul și mă miluiește!”

Rostind cu ochii înlăcrimați aceasta rugăciune, i s-a părut că Maica Domnului s-a întors și-l privește cu fața blândă și veselă. Și Nifon, a simțit o mare mângâiere. A continuat să se roage cu lacrimi multă vreme și apoi a ieșit din biserică, zicându-și: “Vezi, ticălosule, că te iubește Dumnezeu și te primește să te mântuiască; și tu, L-ai părăsit. Gândește-te, nefericitule, cât de grabnic te-a ajutat acum Maica Domnului”. Astfel, mângâiat, a dat slavă lui Dumnezeu.

Altă dată, mergând iarăși la acea biserică, a văzut un om păcătuind și l-a osândit în sinea lui și l-a urât. Când a intrat în biserică și a ridicat privirea la icoana Maicii Domnului, o vede că-l privește cu asprime și că-și întoarce fața de la el. Mare tulburare și mâhnire a simțit Nifon din pricina aceasta. Minteia lui nu putea găsi pricina, dar cercetându-se cu atenție, a înțeles: că osândise cu mintea pe acel om. De aceea Maica Domnului se întorcea acum de la el. Îndată a căzut la pământ și și-a mărturisit greșeala. Plângea cu amar și ruga pe Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu să-l ierte. Astfel, rugându-se multă vreme, vede că icoana îl privește cu fața veselă și așa a ieșit ușurat din biserică.

Din acel moment, ori de câte ori greșea cu ceva, icoana Maicii Domnului îl muștra, iar el își mărturisea cu lacrimi greșeala, primea iertare

și mângâiere și se îndrepta. Nu după multă vreme, a văzut în vis că se afla într-o casă mare. Deodată apar o muțime de draci negri și întunecați, care veneau furioși asupra lui cu vădită intenție de a-l ucide. El a fugit în altă parte a casei și, găsind o biserică, a intrat înăuntru, a închis ușile și a scăpat de ei. Când însă a ieșit afară, iarăși au apărut negrii și întunecații. Fugind el ca să nu-l prindă, iarăși a intrat în biserică și așa a scăpat.

Acest vis l-a avut mereu timp de o săptămână. De aici a înțeles că nu este cu puțință a se mântui de răutățile dracilor, dacă nu merge adeseori la biserică să se roage la casa Domnului, rugând pe Dumnezeu să-l izbăvească de uneltirile viclenilor draci.

ÎN LUPTĂ CU DRACUL NECURĂȚIEI

Pe lângă toate acestea, îl lupta mult duhul cel rău și necurat al desfrânării. Iar el se lupta să-l alunge, rugându-se cu multă căldură lui Dumnezeu. Într-o noapte, a văzut în vis pe întâiul Mucenic Ștefan, care i-a zis: “Bucura-te, Nifone, robule al lui Dumnezeu. Frumoasă este viața ta, dar ai intinat-o cu vorbe deșarte și cu înjurături. Dar, dacă te vei lupta să biruești pe vicleanul drac care te îndeamnă la aceste păcate, eu îți făgăduiesc să-ți vin în ajutor”.

Nifon s-a trezit cu o puternica hotărâre. După ce a mulțumit Sfântului Ștefan, a luat o pietricică în gură și a ținut-o mai multe zile, ca să nu mai vorbească cuvinte murdare. Și dacă vreodată îl înșela vrăjmașul și injura pe cineva, se retragea undeva la o parte și se lovea puternic cu pumnii peste obraz, zicându-și: “Na! O să te fac eu să te smerești și să înveți blândețea și tăcerea, să nu te mai mânie, nici să mai înjuri!”

Pentru aceeași pricină și-a luat canon să-și dea în fiecare zi câte patruzeci de pumni. Iar dacă se întâmpla vreo ispita sau îl lupta vreo patima atunci pumnii cădeau câte o sută doua. Lovindu-se astfel zilnic, a slăbit mult cu trupul. Adeseori amețea de durere și cădea la pământ ca un mort, zicându-și în sine: “Vai și vai de tine, ticălosule, Nifon! dacă aceasta puțină durere nu o poți suferi, cum vei răbda nesuferitele chinuri ale iadului? Îndrăznește însă, pentru că pe masura ce omul cel dinafară, trupul, slăbește, în aceeași măsură cel dinauntru, sufletul, se înnoiește”.

Văzându-l diavolul că-și pedepsește trupul cu atâta cruzime, i-a zis: “De ce nu-ți este milă de grumazul tău și-l lovești cu atâta asprime? Iar fericitul nevoitor a răspuns: “Impuțitul drac, ai venit și aici să-mi dai sfaturi? Ar fi vai de tine, dacă ai avea trup și ai cădea în mâinile mele, și-aș arata eu ce fel de chinuri știe Nifon...!”

LĂCOMIA

Apoi, diavolul a început a-l lupta cu patima lăcomiei, dar Nifon se împotriva cu multă bărbăție și-l izgonea. Și, fiindcă acela se întorcea infuriat și-l războia din nou, Nifon, fiind încredințat de ajutorul lui Dumnezeu, zicea către duhul cel viclean: “Azi voi mânca și voi bea, ca să-ți arăt că nici așa nu mă poți împiedica de la rugăciune, pentru că am pe Dumnezeu în ajutor”.

După ce a mâncat și a băut bine, a zis către sine: “Câinele, după ce a mâncat și a băut, latră bucuros. Deci și tu Nifone, după ce ai mâncat și ai băut din toate darurile lui Dumnezeu, trebuie să mulțumești”.

Astfel cugetând a mers la biserică și, ridicându-și mâinile spre cer, s-a rugat, zicând: “Slavă Ție, Hristoase, Dumnezeul meu, că m-ai saturat de bunătățile Tale cele pământești. Ci, te rog mult, Milostive, nu mă lipsi nici de cereasca Ta Împărăție!”

Aceasta rugăciune a rostit-o de mai multe ori. Apoi, adresându-se diavolului, a zis: “Vezi, vicleanule și necuratule, ca am mâncat și am băut și, cu toate acestea, n-ai putut să mă oprești de la biserică, nici să mă împiedici să mă rog. Piei din ochii mei și du-te în întunericul cel mai dinafară!”

S O M N U L

Când a auzit aceste cuvinte smerite, diavolul s-a înfuriat și mai rău și i-a adus o somnolență teribilă și căscături neîntrerupte, vrând astfel să moleșească pe cuviosul. Acesta însă, dându-și seama de ispită, a luat un toiag și a început a se lovi cu mânie, zicând: “Rob nesăturat, ți-am dat de mâncat și de băut. Mai vrei și somn? Te voi învăța eu ca să dormitezi!”

Zicând acestea, se lovea neîntrerupt și tot mai tare, încât de durerea loviturilor, în chip firesc a fugit somnul. Apoi liniștindu-se, se ruga cu trezvie. După rugăciune, a zis iarăși: “Auzi, Nifone, acum după ce ai mâncat și ai băut, dacă vei sluji Domnului cu statornicie, îți voi da iarăși să te indestulezi de darurile lui Hristos. Dacă însă, începi să dormitezi, te voi omorî cu foamea și cu setea”. Auzind diavolul aceste cuvinte a strigat infuriat: “Prost mai ești și mai viclean decât dracii. Cine te-a învățat atâtea vicleșuguri și răutăți? Cu mulți m-am luptat eu, dar cap tare ca al tău n-am întâlnit până acum. Nu-i destul ca mă chinuiești și mă ocărăști, ci mă iei și în batjocură și, pe deasupra, spui la toți ca nu te temi de draci. Vai mie! dacă îl trântesc o dată, el se scoală și mă trânteste de două ori și de trei ori.

Ce să mai fac? Ei, dar acum este tânăr. Îl voi târî din nou în noroiul desfrânării“.

ÎN FOCUL ISPITELOR TRUPEȘTI

După câteva zile, diavolul a venit din nou, aprinzând și zădărând pe Nifon cu gânduri necurate. Acesta, însă, a înțeles războiul și a zis întru sine: “Să o luăm dar de la început, ticălosule Nifone“.

Din acea zi a început să mănânce numai pâine uscată în fiecare zi, afară de sâmbătă și Duminică. Apoi a mâncat numai fructe și, după puține zile, a început să mănânce o dată la două zile sau să postească toată săptămâna, suprimând și apa. Și așa își domolea și ostenea trupul. Mai ales pentru lipsirea de apă, obișnuia să zică: “Dacă un om postește patruzeci de zile, iar un altul mănâncă regulat toată săptămâna, fără însă să bea apă, acest din urmă suferă mai mult decât cel dintai. Pentru că cine mănâncă fără să bea apă, aprinde un foc în maruntaiele lui și este chinuit de sete, pe când cel ce postește și de pâine și de apă, are luptă mai ușoară“.

Adeseori, când ardea de sete, viteazul Nifon, pentru a birui pe diavol, puneă apă într-un pahar și zicea: “Suflete al meu, ce apă bună și rece o să bei!“ Dar numai atingeă apă cu buzele și varsa apă pe pământ. Vicleanul diavol, urmărindu-l cu neadormită luptă i-a strigat: “Mi-ai stricat toate uneltirile, ticălosule, cu puterea Răstignitului, pe care o ai în tine. Cât de înfricoșată este puterea Domnului tău!“ Și iarăși se înarma cu ispiti și cu zădărări trupești, luptându-l în somn.

Odată i-a pricinuit un vis, că a căzut într-o faptă urâtă. Atunci el a sărit din pat și, înțelegând ce i-a plăsmuit în vis duhul necurației, a strigat către sine: “Vai ție, Nifone, cât de mult ai dormit! Acum ce faci?“ și, chibzuind asupra păcatului ce-l făcuse cu închipuirea, a luat aceasta hotărâre: “Acum, în loc de plăcere, o să suferi o amară durere“. Și apucând un lemn gros, a început să se lovească cu mânie peste picioare, care multă vreme au fost negre de această bătaie. Și se ruga cu suspinuri, mărturisindu-se lui Dumnezeu: “Iartă-mă, Doamne, ca am căzut în păcatul cel urât al desfrânării! Miluiește-mă pe mine păcătosul, nerușinatul, desfrânatul, întinatul și mă povățuiește pe calea poruncilor Tale, precum doresc eu“.

Astfel, s-a luptat tare cu duhul desfrânării, care l-a chinuit atât de mult, încât a ajuns să-și lovească trupul cu pietre. Paisprezece ani l-a luptat, până când Domnul l-a izbăvit și l-a ușurat, punând capăt grelei lupte în acest fel. Dormind odată Nifon, i s-a părut că se afla într-un câmp. Iar sânul lui era plin de murdărie și de putreziciune, care-l vătămă în chip insuportabil, deoarece putoarea care iese de acolo îl sufoca. Cum stătea

așa împovărat și mizerabil, i-a apărut înaintea un bărbat îmbrăcat în alb, care i-a spus: “Hai, cu mine!”

L-a urmat, ținându-și sânul, până au ajuns la o groapă plină de noroi. Aici îngerul Domnului s-a întors către Nifon: “Aruncă în groapă ceea ce ai în sân”. S-a supus și îndată a simțit o negrăită ușurare și o potolire deplină în trupul său. Atunci s-a rugat cu căldură, zicând: “Doamne, Care ții în mâna toată făptura, Tu mi-ai dat putere împotriva duhurilor celor necurate, ca să pot birui cu harul Prea Sfântului Tău Duh”.

Cum a rostit aceste cuvinte, avându-și mâinile înaltate, i-a strălucit în față Duhul lui Dumnezeu și i-a umplut inima de bucurie, zicându-i: “Nifone, Nifone, îți dau putere și stăpânire asupra necuraților draci! Tu, însă, îngrădește-te totdeauna cu adâncă smerenie, pentru că iubesc foarte mult pe cei smeriți și Imi întorc fața de la cei mândri. Ia aminte, să nu te juri niciodată, să nu râzi de nimeni și minciună să nu iasă din gura ta. Nu te mânia și nu judeca pe cineva, chiar dacă l-ai vedea păcătând. Toate aceste păcate le voi pedepsi cu asprime. Ia aminte, să nu te aduni cu cei păcătoși. Nu uita că umbli printre cursele diavolului; păzește-te să nu cazi în vreo una. Indrăznește! Eu sunt cu tine!”

Revenindu-și în sine, sfântul a înțeles ajutorul dumnezeiesc și a slăvit din toată inima pe Preabunul Dumnezeu.

Cu adevărat, și-a zis, de acum duhul necurației nu mai are putere asupra mea. Chiar dacă vreodată va mai îndrăzni să mă ispitească, eu voi fi mai tare decât el, cu ajutorul lui Dumnezeu. De aceea i-am zis: “Te înțeleg, vicleanule, și știu ce mă îndemni să fac: să poftesc adică femeie și să păcătuiesc cu trupul ei. Dar ce este acest trup? Sânge, carne, vine, și înlăuntrul stomac plin de murdărie puturoasă! dacă mai ai pofta, mergi la mormant ca să-l vezi putred și împutit. Deci, unde găsești plăcere în toate acestea, câine nerușinat?”

Diavolul și-a dat seama de înțelepciunea lui și se temea de el, iar sfântul îl disprețuia și râdea de neputința lui. Dar cu toate acestea, vicleanul nu lăsa în pace pe robul lui Dumnezeu, ci necontenit născocea curse noi și viclene. Fiind fără de grija, dar nu neatent, Nifon a întrebat odată pe Domnul: “Doamne, oare a plecat cu desăvârșire de la mine diavolul?” Dar înainte de a primi răspuns, vede undeva departe de chilia lui un câine negru întins pe niște gunoi. “Să fie diavolul acel câine?” S-a întrebat el, arătându-l cu degetul. Deodată câinele a sărit în picioare și alerga spre el înfuriat: “Pe mine m-ai arătat? Iată am venit” - a latrat câinele acela amenințător. Dar, cuviosul, suflând asupra lui, s-a făcut nevăzut.

Într-o seară, iarăși, cum stătea în strana bisericii, a venit vicleanul și s-a urcat pe picioarele lui. Când a voit să se ridice, picioarele lui erau parcă legate. A înțeles ca era diavolul. A scuiat asupra lui și i-a zis cu ocară. “O, nerușinatule vrăjmaș al lui Dumnezeu, ai uitat câte ai pățit prin puterea

Domnului meu Iisus Hristos?“ S-a fortat să-și miște puțin piciorul drept și, ca și cum ar fi dat un picior satanei, i-a zis: “Dumnezeu să te piardă, vicleanule! Să știi bine că eu nu mă tem de spurcatele tale viclenii“.

INIMA ÎNFRANTĂ ȘI SMERITĂ

După câteva zile, Nifon a avut o vedenie. Se facea un drum larg care ducea spre răsărit și pe care-l păzeau o mulțime de bărbați negri înarmați cu sulite și nu lăsau pe nimeni să treacă. La începutul drumului se înghesuiau o mulțime de oameni dar nu înaintau pentru că se temeau de acei negri. Între oameni se afla și Nifon și se întreba cum ar putea trece pe drum fără primejdie. Cum stăteau ei nedumeriți neștiind ce să facă, a apărut un bărbat îmbrăcat în alb și s-a oprit lângă ei.

- Ce-i cu frica aceasta care vă stăpânește pe toți? a întrebat el.
- Ne temem de negrii aceia, au răspuns ei.
- Și tu de ce nu mergi? s-a adresat lui Nifon.
- De aceeași frica, a răspuns el.
- Nu te-ai rugat niciodată ca să ți se dea smerenie?
- Ba da, neconținut cer acest lucru de la Dumnezeu.
- Ei atunci iată că ți-a trimis-o! Vezi minunea?

Se vedea ca și cum îngerul i-a despiciat pieptul și i-ar fi scos inima înaintea tuturor. A aruncat-o la pământ și i-a pus alta în loc.

- Mergi acum pe drum, i-a poruncit îngerul. Negrii vor fi neputincioși la trecerea ta și nu se va atinge de tine nici unul. Atunci mulțimea a rugat pe înger:

- Fă și cu noi, rugămu-te, cum ai făcut cu el, ca să putem merge fără împiedicare pe acest drum.

- Cereți și voi acest lucru de la Domnul cu rugăciune și cu post, și fiți siguri că veți primi. Dacă nu o cereți, nu o veți lua. Și dacă nu o luați, nu puteți trece pe acest drum. Și să știți că acesta este singurul drum care duce la viața. Vedeti, acesta care a luat inima înfrântă și smerită, de mulți ani cere de la Dumnezeu și abia acum a dobândit-o. Uitați-vă la el cum merge!

Întorcându-și privirile, îl văd străbătând drumul fără nici o împiedicare. A ajuns la prima strajă alcătuită din doi negri, care cum l-au văzut, și-au scos săbiile împotriva lui. Dar mâinile lor dintr-o dată au înțepenit și el a trecut netulburat. A ajuns la a doua gardă, pe care a trecut-o în același chip. Tot așa și cu a treia și cu a patra și cu toate celelalte.

După puțin timp a ajuns la un loc unde era adunată o mulțime mare de negri. Cum l-au văzut, toți s-au repezit asupra lui ca să-l lovească, dar au rămas înlemniiți și neputincioși.

Viața și învățăturile Sfântului Ierarh Nifon

Erau așa de multi, încât fericitul Nifon, negăsind nici un loc de trecere, a început pe unii să-i împingă și peste alții să calce, ca să-și deschidă drum. “Cine a adunat aici atâția blestemați, ca să ne închidă calea și să nu mergem la viața?” a strigat el. Și pe când toți îl priveau cu admirație, a străbătut drumul până la capăt.

Când a dispărut vedenia și Nifon și-a venit în sine, era nedumerit ce să însemneze toate acestea. Dar Duhul Sfânt i-a luminat mintea și l-a ajutat să înțeleagă. “Vrei să înțelegi ceea ce ai văzut? Ia aminte: calea pe care ai străbătut-o este calea cea strâmtă și îngustă. Negrii, sunt viclenii draci care stau împotriva tuturor celor ce vor să treacă. Apoi trebuie să mai știi, că nimeni nu poate să străbată această cale, dacă nu a cerut și nu a primit inima înfrântă și smerită. Tu ai cerut-o și ai primit-o. De acum nu te vei mai teme de frica de noapte, de săgeata ce zboară ziua și de lucrul care vine din întuneric, pentru ca Cel Preaînalt este scăparea ta. Ia, aminte, însă, că mare ispită va veni asupra ta; dar nu te va birui pentru că Eu sunt cu tine“. Acestea i le-a zis Duhul lui Dumnezeu și l-a lăsat. Apoi cuviosul a simțit o tainică și negrăită mireasmă, care l-a învăluit.

Inima omenească, a zis el întru sine, nu-și poate închipui cu ce se aseamănă dulceața miresmei Sfântului Duh. Întrece orice bucurie și fericire. Niciodată n-aș vrea să mai gust din plăcerile și dulcele lumii.

Părăsind aceste cugetări, iarăși s-a pornit asupra sa, zicând: “Vai de mine păcătosul, răul, nelegiuitul, vicleanul, blestematul! Vai de mine ca și pe draci i-am întrecut cu păcatele mele! Ce să fac să mă izbăvesc de cei ce lucrează fărădelegea? Vai de mine că mă aflu în latura și în umbra morții...”

Totdeauna obișnuia să zică “Vai de mine, păcătosul!” când mergea la biserică, după slujba se închina tuturor cu multă smerenie, iar el își pleca privirea, ca să nu vadă pe cineva care i se închina lui; așa de mult ura slava omenească. De multe ori l-am auzit, zice ieromonahul Petru, ucenicul și scriitorul vieții lui, rugându-se cu suspinuri și zicând: “Doamne, să nu mă slăvească oamenii, nici nu-i lăsa să mă respecte și să mă cinstească. Ci dăruiește-mi slava care rămâne în veșnicie. Pentru că numai atunci se va odihni duhul meu, când se va desfăta lângă Tine”.

Adeseori mergând la biserică, se tânguia, zicând: “Ai venit aici, ticălosule, să murdărești pe acești oameni sfinți? Vai de tine, intinatule! La vedere te arăți om, dar cu viața și cu faptele ești ca un diavol viclean!” Și adauga: “Dumnezeule, miluiește-mă ca n-am făcut nici un bine spre plăcerea Ta!”

Cu aceste gânduri își calca în picioare iubirea de sine și se socotea ca este pământ sub picioarele fraților. “Nifone, își zicea adesea întru sine, praful pe care-l scutură frații de pe sandale este mai de preț decât tine, pentru ca acela provine de sub picioare sfinte, pe când tu, ticălosule, ai întrecut și pe draci cu ticăloșia. O, vai de tine în ziua judecății!”

Ticăloșindu-se astfel pe sine, cinstea și slujea pe Dumnezeu cu o minunată evlavie. Când dădea un ban sau altceva vreunui sărac, zicea: Ale Tale dintru ale Tale, Șie îți aducem Doamne, de toate și pentru toate! Apoi își pleca capul, închinându-se cerșetorului cu frică și cutremur, și adăuga: “Nu-i destul că vine Hristos la picioarele noastre ca să cerșească? Trebuie oare să ne mai roage, să ne implore, să ni se închine? Nicidecum! Ci, potrivit cu poruncile Lui, noi cei dintâi trebuie să-l mângâiem, să avem milă de El. Fericit este cel ce se grijește de Hristos!”

Toată viața și-a petrecut-o în adâncă smerenie. Dacă vreodată se întâmpla să cadă în vreo greșală, alerga îndată la biserică să se spovedească, rugându-se lui Dumnezeu cu suspinuri ca să-l ierte. Obişnuia să zica: “De vreme ce omul păcătuiește zilnic, de aceea trebuie să se și pocăiască. Astfel, ceea ce satana construiește, noi vom dărâma”.

DIAVOLUL VINE DIN NOU

Așa cum îi prevestise Domnul, a venit și ispita cea mare. Era sâmbătă și Nifon se ruga. În fiecare sâmbătă își începea rugăciunea seara și o termina dimineața. Nu dormea deloc nici nu se așeza pe scaun cât de puțin. Toată noaptea se ruga și făcea metanii, imitând pe Daniil și pe îngeri, despre care proorocul David, zice: închinați-vă Lui toți îngerii Lui. Aceasta rânduială o ținea nu numai duminicile, ci și la toate sărbătorile împărătești, după o rânduială bisericească. Zicea o rugăciune de cu seara și o repeta până dimineața. Și ce rugăciune era aceea? Plină de sfânta cunoștință și înțelepciune. Cuprindea în sine toată teologia: Nașterea cea fără de început a Fiului, creația Puterilor cerești, cele grăite și cele negrăite, minunata iconomie dumnezeiască, măreția făpturii, veșnicia, cele cerești, cele pământești și cele dedesubt, cele văzute și cele nevăzute, cele descoperite și cele nedescoperite, cele înțelese de minte și cele neînțelese, cum vom vedea mai departe, dacă vom putea aduce de față vreo parte din ea.

Deci în această sâmbătă și-a început rugăciunea ca de obicei. Deodată, aude ceva ca un puternic sunet de toacă, ce-i străbătu în urechi. S-a tulburat și s-a întrebat ce să fie. În aceeași clipă apare și diavolul care urla, și amenința și se înfuria asupra lui Nifon. I-a paralizat mintea și l-a lăsat tulburat și înfricoșat. A voit să se roage, dar mintea lui nu era limpede. Îl stăpânea o toropeală, bâlbâială, somnolența. De asemenea, flecăreala, o întristare apăsătoare și o mie de alte rele.

Și a continuat să-l tiranizeze astfel, căutând să-l lipsească cu totul de mintea sa limpede și stăpână pe sine. Cu totul ticăloșit de întunecarea drăcească, Nifon a exclamat: “O, păcătosule Nifone, ți-au căzut acum pe cap toate păcatele. Ispita de care te temeai este cu adevărat înfricoșată;

balaurul cel din adânc ți-a întunecat mintea și se afla înaintea ta. Ia aminte să nu te înghită de viu!”

Zicând acestea și-a făcut semnul Sfintei Cruci. Dar, nerușinatul diavol i-a produs o mare tulburare și îl chinuia cu aceste cuvinte viclene: “Nu te mai ruga în zadar, că de acum o să trăim împreună amândoi. Nu măi voi mișca de lângă tine nici o clipa și îți voi da orice vei cere”. Dar Nifon a răspuns: “Să nu te aud, necuratule drac. Dacă Atotputernicul ți-a îngăduit să mă ucizi, primesc cu smerenie porunca Lui, dar dacă n-a rânduit așa Dumnezeu meu, îți disprețuiesc toate vicleșugurile tale!” Dar exista Dumnezeu?... Dumnezeu nu există!” - i-a suflat diavolul în ureche. Și împreună cu acest cuvânt satanicesc i-a învăluit mintea cu un întuneric gros, zicându-i iarăși: “Dar există Dumnezeu?... Dumnezeu nu există!...

Pregătise de mai înainte, vicleanul, acest plan, ca să întunece mintea cuviosului și să-i strecoare, de ar fi posibil, îndoiala că nu există Dumnezeu. Auzind, robul lui Dumnezeu, aceste teribile cuvinte, a strigat din adâncul inimii: Zis-a cel nebun în inima sa: nu este Dumnezeu!. “Pieri, întuneric urâcios și nu huli! Pieri din ochii mei, pentru ca eu cred cu tărie că există Dumnezeu, Cel ce te-a osândit în focul veșnic pentru vicleșugurile tale”.

Urâtorul de bine, diavolul, înfuriindu-se, i-a întunecat și mai mult mintea. Cu pâcla sataniceștelor lui vrăji i-a scos din minte toate cuvintele duhovnicești. A încercat zadarnic să zică un psalm ca de obicei, dar îl rostea numai cu gura, căci mintea lui încețoșată nu înțelegea nimic. Acest lucru i-a pricinuit o durere și o mâhnire de nerăbdare.

“Vai de mine nenorocitul, nu știu ce să spun!” și a început din nou rugăciunea cu mai multă osteneală. Acest chin în rugăciune a tinut patru ani încheiați. Și diavolul nu contenea a-i repeta zilnic: “Dumnezeu nu există!”

Acest gând hulitor l-a afundat într-o nemărginită mâhnire. Era așa de mare tulburarea și mâhnirea lui, că umbla ca un om deznădăjduit și nepăsător față de toate. Iar diavolul îi soptea continuu: “Nu-ți cer altceva, fără numai să încetezi rugăciunea de dimineață și de seară”.

Robul lui Dumnezeu, uimit de nerușinarea aceluia, îi răspunse: “Chiar de aş cădea în nelegiuirea de a ucide pe cineva, sau orice alt rău aş face, de la picioarele Domnului meu Iisus Hristos nu mă depărtez”.

- Ce spui? șoptește iar diavolul. Dar există Hristos? Hristos nu există!... Eu sunt stăpânul a toate! Tu de ce te lepezi de mine?

- Da, ticălosule, există Hristos! Și este totodată Dumnezeu și om, a răspuns Nifon. Până când, înrăutățitule, o să mai chinuiești făptura lui Dumnezeu? Îți închipui că o să mă înșeli, înnegritule și întunecatule? Știu bine că ești întuneric, că în întuneric te sălășluiești și cu întunericul lupți împotriva oamenilor și în întunericul cel mai dinafară te vei chinui în vecii vecilor! Fugi de lângă mine vrăjmaș al lui Dumnezeu și al sfinților Lui!

Înrăutățitul, însă, nu se dezlipea deloc de lângă el și repeta mereu că, nu există Dumnezeu. “Ce, îi soptea, vrei să spui ca există Dumnezeu? Unde ai văzut tu pe acest Dumnezeu de care zici? Cine ți l-a arătat? Unde stă? Unde locuiește? Arată-mi-l și voi crede și eu în El!”

Patru ani, precum am zis mai sus, l-a chinuit astfel. Fie că mânca, fie ca stătea, se ruga sau orice altceva făcea, diavolul, îi aducea acest gând, ca să-l facă să creadă că nu există Dumnezeu. Îi sfredelea neconținut creierul și îi tulbura înțelegerea cu această neîntreruptă repetare. Iar Nifon zicea că există Dumnezeu, dar uneori, amăgit de diavolul, își închipuia că nu există. Ajunsesse până să se înșele amarnic. Dar cu toate acestea nu neglija rugăciunea și meditația.

Astfel, într-o zi pe când se ruga în biserică, vine din nou diavolul, aducându-i același gând. Atunci, deodată, vede că-i apare chipul Domnului nostru Iisus Hristos. Nifon a suspinat din adâncul inimii și, întinzându-și mâinile spre dumnezeiescul chip, a strigat: “Doamne, Dumnezeul meu, caută spre mine, pentru ce m-ai părăsit? Încredințează-mă cu adevărat că ești, ca să nu fiu silit să încetez ceea ce fac pentru numele Tău și să fac ceea ce îmi zice cel rău”. Apoi, s-a oprit, așteptând răspuns. Și, pe când se uita la dumnezeiescul chip, acesta strălucea ca fulgerul, luminându-i fața și umplându-l de o negrăită mireasmă.

Copleșit de lumină și neputând răbda înfricoșata strălucire, a căzut tremurând cu fața la pământ, zicând: “Cred întru Unul Dumnezeu, Tatal Atotțiitorul, Făcătorul cerului și al pământului, văzutele tuturor și nevăzutele. Și întru Unul Domn Iisus Hristos, Făcătorul și Stăpânul meu și întru Duhul Lui Cel sfânt și de viața făcător. Doamne Iisuse Hristoase, mult Milostive, nu te mânia asupra mea și nu mă izgoni de la Tine, pe mine nelegiuitul care am îndrăznit să nesocotesc Preasfânt Numele Tău. Tu știi, Doamne, cum m-a legat vrăjmașul afundându-mă în otrăvita necredință. De aceea, iartă-mi toată lipsa de evlavie față de nemărginita Ta iubire de oameni!”

După ce a rostit aceste cuvinte, s-a ridicat puțin de la pământ și a văzut din nou preaslăvitul chip. O vedenie mai presus de lume. Dumnezeiasca față era preastrălucită și-l privea cu multă blândețe. Cu sufletul plin de bucurie, Nifon a început să cânte “Doamne miluiește” și a rămas copleșit de vederea cea mai presus de lume. “Cu adevărat, mare este Dumnezeul creștinilor! a exclamat el, și de mare slavă se învrednicește cel ce cade la preacuratele Lui picioare. Căci El nu lasă niciodată fapta sa să se piardă. Binecuvântat este Dumnezeu și binecuvântată este Împărăția Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, care m-a mântuit pre mine cel ce eram în latura și în umbra morții!”

A adus multe alte mulțumiri Domnului nostru Iisus Hristos, apoi a ieșit din biserică, a mers la chilia lui și a dormit puțin. Inima îi era copleșită

de dumnezeiasca fericire. Era acum de mirare să-l vezi umblând vesel, zâmbind și bucuros. Era așa de iubitor față de toți, încât cunoscuții lui se întrebau mirați: “Atâția ani l-am văzut abătut și trist. Cum este așa de bucuros acum? Nu cumva să fi avut vreo vedenie?” Se străduiau să găsească o explicație acelei taine. Dar el, din clipa în care a văzut astfel fața Domnului, nopți întregi stătea cu ochii la cer și zicea:

“Miluiește-mă, Tu, Care, Te-ai făcut om pentru mine; Tu, Care ești Fiul Unul-Născut al lui Dumnezeu, îndrăznirea și mijlocitorul nostru către Tatal; Tu, Care ești bogăția milostivirii și negrăită iubire de oameni a necuprinsei Dumnezeiri!”

Apoi începea să-l înfrunte pe cel rău, zicând: “Unde este inrăutățitul care zicea că nu există Dumnezeu? Să se umple acum de rușine necuratul diavol, mincinosul, întunecatul, cel plin de ura! Am văzut pe Domnul meu, Care m-a încredințat ca și pe fericitul Toma, când nu credea. Mărește suflete al meu pe Domnul și s-a bucurat Duhul meu de Dumnezeu, Mântuitorul meu!” Cu aceste cuvinte de mărire ale Maicii Domnului, lăuda și mulțumea din toată inima Celui ce îl cercetase cu acea negrăită mireasmă.

Într-o seara, după ce și-a terminat rânduială să de rugăciune, a adormit puțin. Și a văzut în somn o mare nesfârșită și în mijlocul ei un imens stâlp de foc, având în vârf un tron strălucit. Deodată îi apare cineva și-l întrebă: “De ce stai? Urcă-te pe stâlp, pentru ca trebuie să te urci”.

Cum a auzit acest glas, a început să se catare. Cu mare osteneală a ajuns până sus, dar în vârf nu putea să se urce. Mai rămăseseră trei coți de urcat; se șilea să-și ridice picioarele, ca să ajunga la tron, dar nu îndrăznea, pentru că uitându-se la nesfârșită întindere a mării, îl cuprindea spaima.

“Vai, se gândea el, ce să fac eu păcătosul! dacă ridic piciorul să ajung în vârf, mă tem ca nu cumva să alunec și să mă înec, iar ca să mă întorc și să cobor, este și mai greu”. Era tulburat, nehotărât și nedumerit. Deodată, fără să-și dea seama cum a îndrăznit, a făcut un mic efort. A fost de ajuns ca să pășească ușor și s-a așezat pe tron. Cu uimire privea acum orizontul deschis în jurul lui și se minuna, zicând: “Cum m-am urcat eu până aici? Și cum voi putea să mă cobor?” În acea clipa s-a trezit.

Uimit, se întreba ce să însemneze toate acestea. Același lucru l-a văzut și în altă seară, precum și a treia oară. Atunci nedumerirea lui a ajuns la culme. “Doamne, s-a rugat el, arată-mi ce înseamnă aceasta vedenie!”

Și Domnul i-a deschis mintea și a început să înțeleagă singur. Urcarea pe stâlp este drumul greu al virtutii, care duce la cetatea cea cerească. Dar greutatea de a ajunge deasupra ei ce înseamnă? De multe ori ne grijim de cele pământești și, astfel ne îngreuiem a ajunge la nepătimire. Tronul pe care am șezut și m-am odihnit uitându-mă la toate este nepătimirea, care se află deasupra tuturor virtuților, ca un tron. Cine se

urcă pe el, vede cu ochii, curat, și cele omenești și cele dumnezeiești, și înțelege cum diavolul înșală pe oameni.

După ce a tâlcuit visul, Nifon a dat din toată inima slavă lui Dumnezeu, Care neconținut îl ocrotește și-i poartă de grijă.

VALOAREA POCĂINȚEI

Într-o zi, mergând să-l vizitez, l-am găsit în chilia să citind. S-a bucurat din toată inima când m-a văzut. M-a primit cu deosebită dragoste, apoi s-a aplecat din nou asupra cărții, Eu l-am întrerupt de la citire și am început să-l întreb despre pocăința, la care el mi-a zis:

- Crede-mă fiule, că Bunul Dumnezeu nu va judeca pe creștini pentru că au păcătuit. M-am mirat mult de aceste cuvinte și l-am întrebat surprins:

- Atunci, după cum spuneți, păcătoșii nu vor fi judecați? Trebuie adică să credem ca nu există judecată?

- Există și prea există, mi-a răspuns el.

- Atunci cine va fi judecat?

- Asculta, fiule, să ți-o spun limpede: Dumnezeu nu judecă pe creștin pentru că greșește, ci pentru că nu se pocăiește. Pentru că a păcătuit și a se pocăi este omenește, dar a nu se pocai este semnul diavolului și al dracilor lui. Fiindcă nu trăim neconținut în pocăință, de aceea vom fi judecați.

Mi-a povestit apoi cu multă înțelepciune, un fapt vrednic de cunoștință, pe care auzindu-l, rămâi uimit de negrăită iubire de oameni a lui Dumnezeu. Atunci când l-a cercetat pentru prima oară harul lui Dumnezeu și l-a adus la pocăința, i s-a întâmplat ceva asemănător fiului risipitor din parabola. Se afla într-un loc numit "al lui Aristah" și se gândea la păcatele sale. Deodată, harul Mângâietorului i-a atins inima și el și-a zis întru sine: "Păcătoșule Nifone, să mergem să ne mărturisim lui Dumnezeu păcatele. Nu știi dacă vei mai trăi până mâine; aleargă dar acum. Ne așteaptă acolo Total milostivilor, preainduratul Dumnezeu. Ca El așteaptă pocăința noastră, a ticăloșilor și intinaților".

Cu aceste gânduri alergând la casa lui Dumnezeu, și-a ridicat mâinile spre cer și a suspinat din adâncul inimii: "Primește, Părinte, pe mortul care și-a pierdut sufletul, primește pe cel ce este groapă păcatelor; primește pe hulitorul, vicelanul, nerușinatul, înrăutățitul, pe cel intinat cu sufletul și cu trupul. Primește pe cel robit de toate puterile dracești. Miluiește-mă pe mine nelegiuitul, tâlharul, lepădatul, urâcunea păcatului! Miluiește-mă, Izvorule al tămăduirii, al milostivirii, și nu-ți întoarce de la mine fața Ta cea preabună. Nu spune, Doamne: "nu te cunosc!" Nu mă întreba: unde ai

fost până acum? Nu mă trece cu vederea pe mine, țărâna, fumul, stricăciunea, nelegiuirea, ocară, urâciunea, gunoiul, sălașul dracilor și sminteala oamenilor! Nu mă lepăda de la Tine, Stăpâne, ci îndură-Te, și mă miluiește! Pentru că știu, Iubitorule de oameni, că nu voiești moartea păcătosului, ci să-l întorci și să-l faci viu. Nu Te voi lăsa până nu mă miluiești și mă ajuti“. Apoi a mai adăugat, cu suflet amărât și alte cuvinte pe lângă acestea...

Deodată, un sunet a coborât din cer și a străfulgerat o înfricoșată rază de lumină. Acea lumină în chip de două brațe, s-a pogorât din înălțimea cerului și s-a înfășurat în jurul Cuviosului. “Bine ai venit, fiul Meu cel pierdut! Acum ai reînviat, copilul Meu. Ți s-au luminat ochii, și-a înflorit din nou tinerețea și de acum mă vei slăvi cu faptele tale“.

Zicând acestea, a dispărut spre cer, iar Cuviosul, din bucuria vedeniei, a venit în răpirea minții. Iar după puțin, revenindu-și în sine, a strigat: “Slava Ție, Doamne, slava Ție! Și așa zicea mereu, pentru ca inima lui era plină de dumnezeiasca mireasmă și gura plină de dulceața duhovnicească. Apoi, după această negrăită vedenie s-a rugat multă vreme. și în chilia sa nu-și găsea loc, cuprins de aceeași răpire și uimire a dumnezeieștii îmbrățișări. De atunci, precum spunea, a călătorit cu ușurința pe calea vieții, slujind Domnului.

Această extraordinară minune am auzit-o din însăși gura lui. Ochii îi erau plini de lacrimi, când cu teamă, dar și cu o tainică bucurie, mi-a povestit-o. Pentru că eu mereu îl rugam atâruior și-l necăjeam ca să-mi povestească ceea ce i se întâmplă; iar el, fiindcă mă iubea mult, nu-mi ascundea niciodată nimic.

A petrecut deci în rugăciune ziua aceea, în care l-a îmbrățișat Preamilostivul Dumnezeu. Seara, Cuviosul Nifon s-a rugat iarăși lui Dumnezeu cu aceste cuvinte:

“Doamne, Tu, Care ai intins cerul ca o piele și-l împodobesti cu stele, cu soare, cu luna și cu nori, împodobeste-mă și pe mine, în loc de stele cu smerenie, iar în locul soarelui să-mi strălucească Duhul Sfânt înăuntrul meu. Drept lună, înțelepciunea Ta să-mi lumineze mintea: iar în loc de nori, îmbracă-mă cu blândețe, cu cuvioșie și cu dreptate. Încălță picioarele mele cu gătirea Evangheliei păcii Tale. Dumnezeu meu, Dumnezeu meu! Tu, Care ai umplut vazduhul cu bogăția aerului, ca să-l respire și să se bucure oamenii, revarsă cu îmbelșugare, și în mine, harul și darul Sfântului și de viață Făcătorului Tău Duh, ca să devin asemenea cu Dumnezeu, curat și luminos, smerit și blând, “plin de har și de adevăr“. Înzestreză-mă, Doamne, cu înțelepciune și duhovnicească cunoștință“.

Când a terminat aceste cuvinte, iarăși l-a îmbrățișat lumina cerească. În același timp, s-a arata un înger al lui Dumnezeu, ținând un vas plin de mir, pe care l-a vărsat peste capul lui, de unde curgând, i-a udat tot trupul și

locul s-a umplut de bună mireasmă. Multă vreme apoi, din hainele lui se revărsa acea mireasmă, și prietenii lui se mirau și se întrebau de unde vine aceasta, la care el le răspundea cu smerenie: “Eu una știu, că sunt cu totul cufundat în păcate, iar ce este aceasta nu știu“.

ÎNĂLȚIMEA SMERENIEI

Răspundea așa, pentru că avea înțelegere smerită și fugea de slava deșartă și de mândrie, și neconținut se ruga lui Dumnezeu, zicând:

“Doamne, Tu Care ai arătat pe Prea Curata Maica Ta mai cinstită decât puterile cerești, cu rugăciunile ei, iartă-mi păcatele mele și izgonește de la mine toată necurația, fărâdelegea, osândirea, răzbunarea, mânia, nedreptatea, nepăsarea, slava deșartă, mândria, iubirea de argint, nemilostivirea, beția, reaua împătımire și mai ales, înșelătoarea și amara slavă a oamenilor. Da, Doamne, fă ca oamenii să mă socotească ca pe un nimic, să mă urască, să nu fie om pe pământ care să mă laude și să mă cinstească, Iubitorule de oameni. Nimeni, Doamne, să nu spună că Nifon este sfânt, ca să nu fiu osândit din pricina lui. Izbăvește-mă de slava oamenilor, Dumnezeule al cerului și al pământului; izbăvește-mă de deșertăciunea cinstirii ce vine de la oameni. Cu astfel de rugăciuni își ducea viața foarte smerită.“

Într-o zi, vorbea despre slava deșartă și de smerenie, unor credincioși care veniseră la dânsul. Când a terminat, aceștia i-au făcut metanie și au plecat, după care, eu l-am întrebat:

- De ce, parinte, când cineva îți face metanie, te uiti țintă la pământ?

- Fiule, mi-a răspuns el, când un frate mi se închina, când cade la picioarele mele, eu în mintea mea mă cobor mai jos, până la iad și stau acolo, până când omul se ridică. Atunci și eu mă ridic din iad și-i răspund. Pentru că nu sunt vrednic eu, necuratul, ca fiii lui Dumnezeu să cadă la picioarele mele.

Am rămas uimit de aceste cuvinte ale lui și suspinând din adânc am exclamat: “Doamne miluiește!“

- Nu te mira, fiule, mi-a zis, ci mai bine străduiește-te să faci și tu la fel.

- Dar cum cobori în iad? l-am întrebat eu cu nedumerire.

- Dacă nu poți coborî în iad, intra cu mintea ta sub picioarele fratelui. Dacă nici aceasta nu o poți face, zi, măcar: “Eu sunt mai păcătos decât toți oamenii!“ Și, dacă nici aceasta nu poți s-o faci, atunci pleacă-ți capul spre pământ, zicând: “Pământ sunt și în pământ mă voi întoarce“. Și dacă-ți vine greu, zi mereu acest dumnezeiesc cuvânt: Dumnezeule, milostiv fii mie păcătosului și mă mântuiește!

CUM SĂ NE RUGĂM ÎN BISERICĂ

- Fii foarte atent când te găsești în biserică, a continuat el. Să nu vorbești cu cineva și când cânti, nu te strădui din slava deșartă să faci glas frumos, spre plăcerea oamenilor.

- Oare este mare păcat acest lucru?

- Trebuie să știi, fiule, că deasupra oamenilor în biserică, se află mulțime de îngeri, care cântă împreună în chip nevăzut. Când vreun credincios începe să glumească sau să vorbească cu alții despre cele trupești, îngerii care îl vad, lasă cântarea și se întristează amar pentru starea lui, zicând: “O, în ce grea ticăloșie a căzut sufletul acestui om! Cu câtă nesimțire stă el în biserică, fără frica de Dumnezeu și fără de rușine. Dumnezeu i-a făcut urechile ca să le umple de rugăciune smerită și evlavioasă, iar el le umple de râs și de bârfeală!”

Aceste cuvinte m-au umplut de spaima, și de atunci intru în biserică cu mai multă evlavie. Îmi aduc aminte de cele ce mi-a spus Cuviosul, iar, dacă, vreodată uit și spun vreun cuvânt, mă gândesc cu teamă și mă rușinez de îngerii lui Dumnezeu.

MAREA ÎNCREDERE FAȚĂ DE DUMNEZEU

Într-o după amiază stăteam și mă bucuram de înțeleptele lui învățături. Când s-a înserat am ieșit împreună și am mers la biserică Sfântului Mucenic Anastasie, ca să ne rugăm. Pe când treceam pe o uliță, am auzit de la o cârciumă râs, vorbe urâte și cântece lumești. Robul lui Dumnezeu a suspinat cu mult dezgust, și-a înălțat privirea la cer, șoptind ceva și ne-am continuat drumul. În aceeași clipa a încetat toată acea neorânduială drăcească. Astfel am trecut netulburați, fără să ne întinăm urechile cu nimic necurat. Dar după ce ne-am mai depărtat, iarăși au început ticăloșii aceleași urâciuni.

Am înțeles și m-am minunat. În clipa când Nifon, indispus, și-a ridicat ochii la cer, a zis fără îndoială: “Doamne închide-le gurile ca să nu mai grăiască fără de rușine, până trecem noi”. Ceea ce s-a și întâmplat.

Am ajuns la cinstita biserică a Sfântului Anastasie, ne-am rugat cu evlavie multă vreme, și apoi am plecat. În drum am întâlnit o casa mare. Deasupra porții era zugrăvită Maica Domnului ținând în sfintele sale brațe pe Prea Curatul Prunc, iar magii îi ofereau darurile lor. Locuitorii orașului cinsteau foarte mult această icoană și neconținut veneau și plecau, făcând îndelung rugăciuni.

Văzând dumnezeiescul chip al Domnului, cuviosul și-a ridicat mâinile și, suspinând, a început a se ruga:

“Doamne, Dumnezeu cerului și al pământului, primește rugăciunea robului Tău, care trăiește în păcate. Tu Doamne ai coborât din sânurile părintești, fără să le părăsești. Și, lăsând minunatele puteri cerești, ai intrat în pântecul preaslăvitei Maicii Tale, a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu Maria. O, preaslăvită minune a bunei vointe a lui Dumnezeu! A trecut Domnul cu adevărat prin ușile încuiate ale Fecioarei, gol la intrare și purtător de trup la ieșire, ușile rămânând de-a pururi încuiate. Ai intrat Dumnezeu desăvârșit și ai ieșit Dumnezeu desăvârșit și om desăvârșit. Cu două firi, cu un ipostas, cu două voințe: dumnezeiască și omenească și de-a pururi Domn Iisus Hristos, Cuvântul și strălucirea Tatalui. Ai luat chipul robului, deși erai întru totul asemenea Tatălui, afară de nenaștere și ai devenit asemenea cu noi în toate, afară de păcat. Ai umblat astfel printre oameni, săvârșind negrăite minuni ca să-ți arăți și să ne încredințezi de atotputernicia Ta dumnezeiască. Nu mă lasa să pier, Doamne Iisuse Hristoase, în mulțimea fărâdelelor mele, ci arată-mi fața Ta cea milostivă și iubitoare. Umbrește-mă cu Duhul Tău cel Sfânt. Tu știi, Bunule și Iubitorule de oameni, să-mi mângâi ticălosul meu suflet și să-l îmbogățești cu mila iubirii Tale de oameni“.

Astfel și-a vărsat mirul rugăciunii sale și a mai adăugat și multe alte rugăciuni. Deodată s-a auzit un sunet înfricoșător, ca al unui torent vijelios, venind de la icoană spre el. Duhul lui Dumnezeu s-a revărsat asupra lui ca un puternic vârtej și l-a ridicat de la pământ. Se vedea în văzduh cu mâinile ridicate. Când a venit jos, fața lui strălucea ca soarele. Mergea acum, dar părea că nu se gândește că merge pe pământ. Ca și cum pământul cinstea pe Cuviosul și se făcea moale ca buretele sub picioarele lui. Ai fi crezut ca este fără trup și zboară prin văzduh. Îl însoțea slava lui Dumnezeu, care prefăcuse greutatea cea simțitoare în ușoară nepătimire.

ÎNVĂȚĂTURA DESPRE PATIMA DESFRÂNĂRII

Drumul nostru trecea pe lângă o casa cu nume rău, de femei desfrânate. Afară, la blestemata intrare, vedem un om cu o înfățișare distinsă și foarte mâhnit. Își acoperea fața cu palmele și plângea, apoi își ridica mâinile spre cer, rugându-se cu suspinuri și iarăși plângea plin de deznădejde. Apropiindu-se de acel om necunoscut și distins, Nifon a început să plângă și el.

- Pentru numele Domnului, frate, i-a zis el, ce ți s-a întâmplat de ești așa de trist și plângi nemângâiat, în fata intrării? Spune-mi, te rog, pentru că tânguirea ta îmi frânge inima.

Viața și învățăturile Sfântului Ierarh Nifon

- Cinstite Nifone, eu sunt îngerul lui Dumnezeu. Precum știi, fiecare creștin, la botez primește de la Dumnezeu un înger păzitor al vieții lui. Am fost rânduit și eu păzitor unui om; acesta însă, mă amărăște, păcatuind neconținut. Uite, acum se afla în casa de desfrânate și păcătuiește cu o femeie de pe drum. Văzând aceasta cădere a lui, cum să nu plâng pentru chipul lui Dumnezeu căzut în așa întuneric?

- Dar de ce nu-l îndemni să fugă de păcat? L-a întrebat iarăși Nifon.

- Din nefericire nu pot, i-a răspuns îngerul, nu pot să mă apropiu de el, căci din ceasul în care a început să facă păcatul, s-a făcut rob diavolilor și eu nu mai am nici o putere asupra lui.

- Dar cum nu mai ai nici o putere? Nu ți-a încredințat Dumnezeu mântuirea lui?

- Ascultă-mă, robule al lui Dumnezeu. Domnul a creat pe om cu voie liberă și l-a lăsat să meargă pe calea pe care o vrea el. I-a arătat și calea cea strâmtă, i-a arătat-o și pe cea largă și i-a spus: strâmtă și cu întristare este calea ce duce la viața și, mare-i poarta și largă-i calea care duce spre pieire. I-a arăta încă și sfârșitul fiecărei căi: una se bucură de puțină plăcere trecătoare și ajunge în iadul cel veșnic; iar cealaltă are puțină osteneală, dar câștigă veșnica odihnă în vecii vecilor. Ce indemn să-i dau omului pe care mi l-a încredințat Dumnezeu, de vreme ce Însuși Hristos, Domnul nostru, cu gura Lui îi îndeamnă pe toți, învățându-i și rugându-i să fugă de faptele cele necurate?

- Și de ce ridici mâinile spre cer, suspinând cu amar?

- Am văzut pe diavoli în jurul lui cântând din gură și din chitare, bătând din palme și râzând batjocoritor de el. Mă doare inima văzând pe acei blestemați triumfând. De aceea, mă rog lui Dumnezeu să mântuiască făptura Sa de batjocura întunecaților draci și să-mi dea bucuria întoarcerii lui. Mă mai rog să mă învrednicească să-i predau acest suflet neîntinat și curățit prin pocăință.

Acestea a zis îngerul și a dispărut din fața noastră. Apoi am plecat și noi. Pe drum, Cuviosul Nifon, mi-a zis că nu există faptă mai murdară decât desfrânarea. Cu toate acestea, dacă nelegiuitul se pocăiește, Preabunul Dumnezeu îl primește mai repede decât pe toți nelegiuiții și păcătoșii, pentru că patima aceasta se înrădăcinează în firea omului și, pe deasupra și diavolul o ațâță mai mult cu tot felul de ispite. Pentru a birui cineva aceasta patima, trebuie să se nevoiască mult cu priveghere și post. Apoi a adăugat: "Am văzut cândva un om mergând pe calea cea largă a păcatului. Atunci mi s-au deschis ochii sufletului și am văzut în jurul lui vreo treizeci de diavoli: unii bâzâiau ca muștele în fața lui, alții țiuiau în urechile lui ca țânțarii, iar ceilalți îl legaseră de picioare și de gat și îl trăgeau cu sila încoace și încolo. La aceasta priveliște mi s-au umplut ochii de lacrimi și mă gândeam ce să însemneze funiile cu care îl trageau pe om. Mi-a

descoperit atunci Dumnezeu, ca fiecare funie corespunde unui fel de păcat. Diavoli, care zumzăie în urechi, îl afunda în deznadejde, iar cei cere îi bâzâie în față, îl fac să fie nerușinat și obraznic.

Deodată văd, urmându-l de departe, pe îngerul său, ținând în mână ceva ca un toiag de lemn, care la un capăt avea un crin minunat. Mergea cu capul plecat, trist, adânc deznădăjduit. Toată întristarea lui era din pricina aceluia om. Îl vedea cu totul în gura iadului, pentru că era robit de tot felul de patimi. Am ridicat și eu mâinile și ochii la cer, să rostesc câteva cuvinte de rugăciune spre folosul lui. Dar viclenii diavoli, ca țăntarii s-au repezit asupra mea înțepându-mi mâinile, socotind ca astfel mă vor putea împiedica să mă mai rog pentru el.

UNDELEMNUL CANDELEI

Cuviosul avea acest obicei minunat: când trebuia să se culce puțin, pune mai întâi un rând de pietre pe pământ și peste ele arunca o pătură mica. Apoi cânta imne de înmormântare ca și cum s-ar fi îngropat singur pe sine. Pe urmă, zicea pe de rost patru Apostoli și patru Evanghelii și multe altele. Însemna apoi cu Sfânta Cruce așternutul, de trei ori și se culca, punând o piatră drept căpătâi. Adeseori în vis năvăleau diavoli asupra lui, îl tulburau și nu-l lăseau să doarmă. Cuviosul lua atunci toiagul și îi lovea cu putere duhovnicească, răsând de neputință lor, încât diavoli o pățiseră cu el. “Ce să facem cu acest încăpățânat, se tânguiau ei? Uneori ne lovește, alteori ne ocărăște și batjocorește tot neamul nostru!”

Într-o seară, când robul lui Dumnezeu se culcase puțin, a venit diavolul cu un târnăcop să-l lovească. Dar deodată, spăimântându-se, a ieșit afară cu mare zgomot și a pierit ca fumul. Pe când fugea, scrâșnea din dinți, zicând: “O, Marie, pretutindeni mă arzi, ocrotind pe acest tare de cap!”

Auzind aceste cuvinte, Nifon a înțeles ca Maica Domnului îl ocrotește și îl apără. De aceea, el în fiecare seară, înainte de culcare, lua undelemn de la candelă și se miruia pe frunte, la urechi și la toate simțurile. De aceea s-a înfricoșat diavolul și s-a făcut nevăzut. Când a văzut ce putere are undelemnul sfințit Maicii Domnului și al tuturor sfinților, dădea adesea și la cunoscuți să se ungă înainte de culcare.

DUHUL SLAVEI DEȘARTE

Odată, cum vorbea despre slava deșartă și alte lucruri duhovnicești, mi-a zis:

“Duhul slavei deșarte este foarte viclean și trebuie mare osteneală din partea robilor lui Dumnezeu ca să se izbăvească de el. Pentru ca face pe omul virtuos să se laude pe sine. Dacă este puțin slăbit de post, îi zice: “Uită-te în oglindă și-ți vezi fața cât este de slabă! Este firesc să vină lumea la tine, ca la un pustnic vestit. Umblă cu capul plecat, vorbește în șoaptă, numai cât să te auzi și mergi încet ca să te cinstească oamenii. Da, când mergi pe drum oftează, uită-te cu evlavie spre cer. Pe cei din jur privește-i de sus, ca să zică oamenii: “Iată un mare sfânt!” Și dacă iei aminte la duhul slavei deșarte, până la urmă zici și tu: “Da, ți se cuvine o cinste deosebită, chiar și un scaun episcopal. Sau cel puțin preot sau diacon trebuie să fii, de vreme ce toată lumea îți zice sfânt. Apoi grijește-te să faci și vreo minune cu virtuțile tale și vei fi slăvit și mai mult!”

Dar ce să mai vorbesc în deșert, a continuat Sfântul. Când am început să mă pocăiesc de mulțimea păcatelor mele, s-a repezit la mine duhul slavei deșarte, umplându-mi inima de bucurie. Mi-a alungat mâhnirea, m-a umplut de o dulce mângâiere și a zis în mintea mea: “Acum tu ești mare și plin de virtuți, cine mai este pe pământ asemenea ție?”

Uneori mi-a adus și mirosuri de tămâie și zicea: “Vezi că te înconjură îngerii și tămâiază sfintenia ta? Apoi a adăugat: “Într-adevăr, Nifone, ești fericit că ai biruit pe diavol! Și eu mă socoteam că sunt așa cum mă arăta duhul slavei deșarte. Dumnezeu, însă, care nu vrea moartea păcătosului, mi-a dat dreapta socoteală a minții. Deci, când venea diavolul și-mi zicea: “Cu adevărat, de acum ești Sfântul Nifon, căci cine altul pe pământ, trăind în tulburări, mai lucrează astfel de virtuți?”

Când îmi spunea acestea și altele asemenea, vrând să mă înșele, i-am zădărnicit vicleșugurile, cu darul lui Dumnezeu.

Odată, îmi povestea Cuviosul, cum duhul slavei deșarte l-a luptat cu multă înverșunare, zicându-i: “Iată cel mai mare sfânt al epocii noastre! Iată luminătorul lumii, iată unul care prin virtutea lui se află mai presus decât toți oamenii! I-a mai spus și multe altele silindu-se să-l înșele pe Cuviosul. Fericitul, însă, a înțeles vicleșugul diavolului și a zis întru sine:

“Ia aminte, păcătosule Nifon, să nu te jefuiască acest înșelator de minte! Vezi smeritule, să nu te batjocorească; păzește-te că și tu ești om ca toți ceilalți. Să nu-ți pierzi mintea, ticălosule, să nu te îngânfezi și să nu-ți închipui ca ești ceva. Ce este un bob într-un munte de grâu? Un bob între celelalte boabe? Așa și tu, ești un om între ceilalți oameni. Din noroiul din care sunt făcuți toți, din acela ești și tu. Pământ ești și în pământ te vei

întoarce. Nu uita ca ești păcătos și să fii judecat. Trezește-te, păcătosule! Nu îți uita niciodată păcatele; tânguiește-te pentru amara veșnicie care te va înghiți. Acestea să le cugeți, la acestea să te gândești zilnic și să nu te îngâmfezi, socotind că ești virtuos, drept și înțelept, pentru că aceasta te depărtează de Dumnezeu“.

Cu o astfel de așezare sănătoasă, Cuviosul a respins duhul slavei deșarte. Adesea, îl vedeam certându-se cu diavolii; uneori ocărând și disprețuind neputința lor, alteori alungându-i în focul cel veșnicie. Odată, duhul cel necurat, înfățișându-i-se ca un înger, a voit să-l ispitească cu părerea de sine, zicându-i: “De acum înainte vei începe să faci minuni și numele tău va fi slăvit de oameni, pentru că ai bineplăcut mult înaintea lui Dumnezeu și El îți trimite, prin mine acest dar!“ Robul lui Dumnezeu, însă, a înțeles cursa diavolului, l-a privit ironic și a zis, luând în batjocură viclenia lui: “Stai să fac o minune în fața ta!“ și văzând alături o piatră i-a zis: “Îți poruncesc piatră, cu puterea care mi-a adus-o acesta, să te muți din locul tău în altă parte!“ Dar piatra a rămas nemiscată și nu s-a clintit de la locul ei. Atunci, Cuviosul a râs de vicleșugul diavolului, zicând: “Îngâmfatule, răule și vicleanule! Darul tău nu a făcut nimic!“ Apoi, muștrându-l cu dispreț pentru înșelăciunea lui, diavolul s-a făcut nevăzut.

Altădată iarăși, în timpul rugăciunii, duhul slavei deșarte i-a adus gând de mândrie, ca adică, stând cu mâinile înălțate către Dumnezeu, se aseamănă cu sfintii. Și nu numai atât, ci pe când Nifon continua să se roage, i-a adus un gând hulitor: “În ochii tuturor ești foarte mare, te-ai făcut asemenea cu Dumnezeu!“

În clipa aceea Duhul Sfânt i-a înălțat mintea la cele crești, i-a arătat ca Dumnezeu le tine pe toate și cât de mare și de înfricoșător este El; cum conduce cerul și pământul, marea și toate cele ce sunt într-însele cu mâna Sa cea atotputernică. În același timp a auzit un glas, zicându-i:

“Ia aminte, Nifone, nu cumva tu conduci cerul și pământul? Silește-te să înțelegi cât de mare este Dumnezeu! Apoi cercetează-te pe sineți să te vezi cât ești de mic și să nu-ți mai închipui vreodată ca ești ceva, deoarece diabolic este acest gând. Păzește-te dar, să nu te înșele diavolul!“

Atunci Nifon se întoarce către sine, zicându-și:

“Păcătosule și de trei ori ticălos, îți închipui că ești om, stricatule și înșelatule? Unde ți-e mintea de o lași să se îngâmfeze astfel înaintea lui Dumnezeu? Te-ai făcut potrivnic lui Dumnezeu, stricatule și întunecatule! Ești pământ și gunoi și, cu obraznicie diavolească, te-ai făcut dumnezeu? Rușine să-ți fie! Nu te cutremuri, nu te temi de vaiul judecății, nenorocitul și necuratule? Ce vei face? Unde te vei ascunde atunci? Pentru care vei da seama întâi și pentru care pe urma? Pentru nerușinare, minciuna, sau hula? Pentru ura, mândrie sau pentru slava deșartă? Pentru fățarnicie, pentru

iubirea de argint sau pentru necurație? Vai de tine, Nifone, nelegiuitule și răule! Nu-ți ajung atâtea patimi? Te-ai făcut și potrivnic lui Dumnezeu...”

Și, suspinând din adâncul inimii, robul lui Dumnezeu a început a se ruga:

“Miluiește-mă, Dumnezeule, pe mine rătăcitul și nu mă lepăda pe mine sărmanul și nimicul! Ci, iarta-mi, ca un mult Milostiv! Tu știi, Bunule și Iubitorule de oameni, slăbiciunea și ticăloșia omenească. Vindecă-mă, Doamne, cu puterea Ta și mă voi strădui să fug de patimile cele ascunse și să scap de vrăjmașii sufletului meu!”

De atunci era foarte atent, și își cerceta sufletul cu multă grija! Numai cât se apropia diavolul să-i strecoare vreun gând rău și Nifon îi striga îndată cu mânie: “Iar ai venit, ticălosule?” Și diavolul dispărea rușinat. Astfel, neconținut, zi și noapte, nu înceta vrăjmașul să-l ispitească. Izbutea uneori să-l târască, fie în osândirea altora, fie în mânie, fie în călcarea făgăduinței sau în altceva. Se lupta vicleanul să-l prindă în cursă, dar și Nifon izbutea să-l biruiască, cu harul lui Hristos, care îl întărea.

CUM SE CEARTĂ OAMENII

Uneori, Nifon urmărea pe diavoli cum mergeau să ispitească pe oameni, șoptindu-le la ureche diferite răutăți. Dar ei, avându-și mintea împrăștiată la grijile vieții, nu pricepeau diavolească înșelare, ci primeau gândurile rele și se îndeletniceau cu ele, ca și cum ar fi fost ale lor. Și așa, unii izbucneau în mânie, alții în clevețire, alții în certuri, bătaii și pomeniri de rău. Robul lui Dumnezeu, care observa toate acestea, a zis cu mâhnire: “O, cât sunt de răi! Au pus stăpânire pe oameni și le comandă, iar ei, fără să-și dea seama, îndată îndeplinesc toate poruncile lor. De aceea, trebuie să cercetăm bine gândurile și numai așa să trecem la faptă”. Apoi a povestit cele ce urmează:

“Am văzut odată un om lucrând. Deodată a venit un negru, s-a aplecat asupra lui și multă vreme i-a șoptit ceva. Nu departe, lucra alt om. Atunci, primul lucrător și-a lăsat lucrul, s-a dus furios la confratele său și a început să-l înjure. În acel moment, un alt negru s-a apropiat de al doilea lucrător, i-a șoptit și lui ceva la ureche și l-a pornit spre ceartă. Astfel, un diavol pornea la mânie, iar celalalt diavol făcea pe altul să se împotrivescă”.

Văzând aceasta, Nifon s-a tulburat adânc, zicând: “O, diavoli înșelători și necurați! Uite cum seamană dușmănie între oameni! Iar aceștia fără de minte, fac degrabă ceea ce li se spune.

MASA CREȘTINEASCĂ

Într-o zi, trecea pe lângă o casa. Înăuntru, stăpânul casei cu femeia și copiii erau la masa. În jurul lor a văzut sevind niște tineri frumoși în haine strălucite, fiind la număr exact cât erau și casnicii. Acea familie părea a fi foarte săracă. De aceea Cuviosul a zis mirat: “Ce este aceasta? Cei ce stau la masa sunt foarte săraci, iar cei ce-i servesc sunt plini de strălucire?”

Atunci Dumnezeu i-a descoperit cine erau cei ce serveau și ce însemna acea minunată masă. Tinerii cei frumoși și luminoși erau îngerii nevăzutului Dumnezeu, care sunt rânduiți să slujească creștinilor în vremea mesei, ca niște buni slujitori. Dar dacă la masă se aude vreun cuvânt nepotrivit, îndată îngerii fug de vorba cea rea, ca albinele de fum. Și dacă se depărtează sfinții îngeri, vine un diavol negru și întunecat și îi îndeamnă să vorbească cuvinte deșarte.

SFATURI ȘI ÎNVĂȚĂTURI

Cuviosul Nifon ajunsese la o mare înălțime a virtuțiilor. Luptele lui duhovnicești erau vrednice de mirare și mulți veneau la el ca să îl cunoască și să-i ceară sfat. Astfel, a venit la el un credincios și i-a zis:

- Mult mă mir, părinte, cum de nu te înalți cu mintea când atâta lume te cinstește!

- Știi, fiule, i-a zis Cuviosul, de ce nu mă mândresc?

- Nu știu, părinte, i-a răspuns ucenicul cu smerenie.

- Ascultă dar! Eu în fiecare zi, de doua sau de trei și de patru ori, îmi aduc aminte de păcatele pe care le-am făcut fără frica de Dumnezeu. Și cu cât mă gândesc la ele, cu atât sufletul meu este îndurerat, gândind că niciodată nu am făcut ceva plăcut lui Dumnezeu. De aceea nu mă mândresc. Și când aud cinstiri și laude, mi se par nevrednice și laudele și eu însumi. Tu, să zicem, mă lauzi o dată sau de două ori pe săptămână, iar eu neconținut, în toate zilele, mă îngreșez de mine, mă mustru, mă osândesc și mă văd ca un câine mort, plin de viermi și de putoare.

- Spune-mi, părinte, a continuat fratele, de ce cei mai mulți oameni urăsc pe cei virtuoși? Unii îi disprețuiesc iar alții se smintesc de ei. Puțini îi laudă, cei mai mulți însă îi osândesc.

- Dreptii, fiule, au mult câștig din ocările ce le vin de la oameni. Îi împodobesc ca pe stelele cerului. Am văzut eu un om evlavios care a câștigat numai într-o zi cincizeci de cununi!

- Spune-mi și mie, s-a rugat fratele, cum le-a câștigat?

Viața și învățăturile Sfântului Ierarh Nifon

- Omul acela era bun și foarte blând. Făcea mult bine vecinilor săi, iubea pe toți ca pe îngerii lui Dumnezeu. Aceștia, însă, erau întunecați de cel viclean și-l urau ca pe un criminal. Și cum obișnuiește diavolul să calomnieze pe sfinți prin gura păcătoșilor, așa a făcut și acum. Unii ziceau despre el că este viclean, alții că a căzut în erezie. Fericitul acela, însă ce făcea? Se ruga pentru ei, zicând:

“Doamne miluiește pe cei ce mă urăsc, mă zavistuiesc și mă clevetesc! Nici unuia din acești frați să nu i se întâmple vreun rău pentru mine păcătosul, nici acum, nici în viitor, nici în clipa morții, nici în ziua judecății. Ci, mă rog, Doamne, sfarmă și destramă uneltirile diavolului, pentru că știi, Iubitorule de oameni, că acesta este cel ce-i ridică împotriva mea, Rogu-te, Dumnezeuul meu, ca, precum nu m-ai pedepsit pe mine ticălosul, ori de câte ori am greșit și am alergat cerând iertare la milostivirea Ta, tot așa, și pe acești sfinți, robi ai Tai, care mă vorbesc de rău, să nu-i pedepsești, ci sfințește-i cu Duhul Tău cel Sfânt!”

“Acestea le zicea, iubitul meu, acel drept în rugăciunile sale pentru dușmanii și calomniatorii săi. Și de câte ori pe zi se silea pe sine și se ruga lui Dumnezeu pentru mântuirea lor, de atâtea ori cobora din cer un înger și-i punea pe cap o cununa de pietre scumpe. De aceea, fratele meu, Dumnezeu îngăduie adesea, ca dreptii să fie ocărâți și vorbiți de rău, pentru ca să se înmulțească cu miile cununile lor și să moștenească Împărăția Lui.

Atunci i-a zis fratele:

- Dar cum se face, că mulți drepti nu fac rău nimănui și totuși oamenii se smintesc de ei și zic de pilda: dacă vrea să se mântuiască, să meargă în pustiu! În orașe stau cei mândrii și cei iubitori de slavă, ca să se bucure de laudele oamenilor.

- Nu locul mântuiește, fiule, a răspuns sfântul, ci purtarea, grija, atenția și silința fiecăruia. Ia aminte la pildele ce-ți voi spune: Precum ne adeverește și Moise, Enoh a fost unul din oamenii de la început, care a bineplăcut lui Dumnezeu. El a avut femeie și copii și ceea ce este mai minunat, el a trăit printre oameni păcătoși. Apoi Avraam, cât de mare prieten al lui Dumnezeu a fost! A avut și el femeie și 318 rudeni și robi, nenumărat aur și argint. Totuși, nimic din acestea nu i-au fost piedică spre mântuire! Dimpotrivă, i-a ajutat mai mult evlavia și dragostea să față de Dumnezeu.

Ia gândește-te și la Lot, unde a locuit? În smintelile satanei, între sodomiți! A văzut adesea urâtele lor păcate, dar nu a judecat pe nimeni; de aceea l-a și iubit Dumnezeu și nu i-a închis ușa împărăției Sale. Și Iov, care avea bogăție împărătească, slava negrăită, femeie și copii și totuși, în același chip și-a câștigat și el mântuirea. Ce să mai zic de Isaac, de Iacov, de Iosif și de mulți alții? Toți aceștia au plăcut lui Dumnezeu, nu cu forma cea dinafară a vieții lor.

Adu-ți aminte și de Daniil și de cei trei tineri! Unul în groapa cu lei, alții în cuptorul cel cu foc, s-au rugat și Dumnezeu i-a auzit. De asemenea, Iona a fost auzit din pânțelele chitului și tâlharul pe cruce a deschis Raiul cu rugăciunea lui. Și să nu las din Vechiul Testament pe Ezechia, pe Manase și pe Rahab. Vezi deci, fiule, cum toți aceștia au bine plăcut lui Dumnezeu în diferite locuri și chipuri! Socotesc, deci, că ai aflat răspuns la nedumerirea ta. În tot locul este mântuire pentru cel ce se străduiește, pentru că Dumnezeu este pretutindeni.

Cât despre celalalt lucru, care ai întrebat, cum adică cei drepti nu sunt tuturor plăcuți, ia aminte la cele ce îți voi spune! Nu vezi oare ca Dumnezeu dă ploaie, iar unii se bucură și alții nu? Unul zice că-i aduce pagubă, altul zice: slava lui Dumnezeu că a adăpat pământul! Dacă vine iarna cu frig și cu îngheț, săracii care tremura de frig zic: “O, Doamne, de ce ai dat frigul?” Iar cei bogati atunci se bucura mai mult pentru ca sunt îndestulați cu de toate: vin, pâine, carne, căldură, haine calde și tot ceea ce bucură trupul și pentru că pot să se joace cu zăpadă. După, primavară, vine vara cu căldurile mari. Atunci, unii zic: e mai bine iarna că nu sunt muște, nici purici, nici țânțari!

Dar de ce să mai lungesc vorba? Ajunge să ne gândim la un lucru: Domnul și Dumnezeul nostru S-a făcut om și a trăit cu cei nerecunoscători, a făcut nemărginit bine neamului omenesc, a izgonit demonii, a curățat pe leproși, a luminat pe orbi, a întărit pe slăbănogi, a îndreptat pe șchiopi, a înviat morții, a întors pe vameși, a luminat pe desfrânate, a săturat cu puțină pâine mulțimi nenumărate de oameni și multe altele a făcut, pe care nu-i cu puțină a le descrie. Și ce recunoștință a primit în schimb Domnul nostru pentru toate acestea? Unii ziceau ca “Omul acesta nu este de la Dumnezeu“, alții ca “este samaritan“, iar alții ca “are demon“. Unul îl injură, altul îl pălmuește, alții îl lovesc și scuipă preacurata Lui față, iar la urmă îl răstignesc!

Deci, dacă Acela Care ne-a creat nu a plăcut la toți oamenii, cum va plăcea cel drept, mai ales când oamenii sunt așa de mulți?

Adu-ți aminte de dreptul Abel, care nici un rău nu a făcut lui Cain și totuși, acesta l-a urât și cu ajutorul celui viclean l-a omorât. Gândește-te dar, dacă atunci când numai acești doi frați erau pe pământ, dreptul Abel nu a putut scăpa de ura celui rău, cum va putea scăpa cineva acum, cu așa mulțime? Cu adevărat este cu neputință, că este scris: Fiule, dacă vrei să lucrezi pentru Domnul, pregătește-ți sufletul de ispită!“

Atunci, fratele a zis către Cuviosul:

- De vreme ce, părinte, am început această convorbire folositoare, te rog să-mi mai lămurești ceva, pentru că și creștinii de altă dată doreau să vorbească cu părinții despre cele duhovnicești.

Viața și învățăturile Sfântului Ierarh Nifon

- Vorbește, fiule, și nu te îndoi. Dumnezeu îmi va da cuvânt pentru folosul sufletului tău.

- Cum se face ca părinții noștri din vremea de demult trăiau și mureau în pace, pe când noi astăzi, precum știți, mergem din necaz în necaz, din mâhnire în mâhnire și cu multă tulburare ne sfârșim viața?

- Oamenii de altă dată aveau multă dragoste între ei și fiecare întâmpina pe aproapele său cu sinceritate și cu dreptate. Și aveau așa de mare dragoste pentru Dumnezeu, încât niciodată nu duceau la biserică ceva, dacă nu era desăvârșit. Acum însă, lucrurile nu mai stau așa, ci toate cele alese le dăm pântecelui, facându-l Dumnezeu și ceea ce este stricat și nefolositor, aceea ducem la biserică lui Hristos. Se știe apoi, că în tot ce făceau, ei, slujeau cu adevărat lui Dumnezeu și astfel îl aveau în ajutor și împăciuitor în toate nevoile; pe când azi, precum am zis, avem pântecelul Dumnezeu și acestuia îi slujim în toate, ceea ce nu numai că nu ne aduce folos și mântuire, ci dimpotrivă, ne pricinuieste multe dureri și supărări.

- Părinte, a continuat fratele, fiindcă Dumnezeu vă luminează mintea cea preaînțeleaptă ca să-mi spuneți cele ce trebuie, vă rog spuneți-mi, are durere și silă sufletul când se desparte de trup sau poate ieși liniștit și ușor?

- De vreme ce n-am murit, nu știu bine, îi răspunse Cuviosul, zâmbind. Dar fii atent, sunt drepti care au moarte amară și păcătoși care au moarte plăcută. Dar moartea amară a celui drept îi spală păcatele pe care, ca om, le-a făcut în viață, de vreme ce nimeni nu este fără de păcat, fără numai Dumnezeu; pe când moartea plăcută a păcătosului îi aduce o mică și cuvenită răsplată pentru vre-un bine pe care l-a făcut. Și astfel, cel drept devine cu totul curat, iar cel păcătos cu totul necurat.

De aceea, s-o știi bine, fiule, chiar dacă moartea dreptului pare amară, ea este temporară, pentru că de aici înainte se bucură și se veselește de-a pururi; pe când păcătosul, dacă temporar are o moarte plăcută, totuși, veșnic va arde și se va chinui în focul cel nestins. Există desigur și păcătoși care au o moarte amară și sunt trimiși direct în iad, precum sunt și drepti care au o moarte plăcută și merg direct în fericire.

Vezi, că sunt deosebite judecățile lui Dumnezeu. Rânduiește fiecăruia moarte potrivită cu viața lui. Totuși, moartea nu este atât de înfricoșată cum este judecata care are loc în acel ceas; deoarece, când iese sufletul din trup, îl întâmpină mulțime de îngeri, dar se adună și mulțime de demoni; îngerii îi arată faptele lui cele bune, iar diavolii pe cele rele. Și totuși, așteaptă să vina din cer hotărârea osândirii lui și totuși, nădăjduiește la mântuire. Suferă, își ridică mâinile la cer, se roagă să nu fie predat întunecaților diavoli. Dar și îngerii au atunci luptă mare și se bucură când aud hotărârea mântuirii lui. Dimpotrivă, duhurile cele rele așteaptă și doresc să audă hotărârea de osândă. Și sufletul este predat unde hotărăște

Dreptul Judecator, fie îngerilor, la fericirea cea veșnică, fie diavolilor, la osânda și munca veșnică.

Aceasta este, fiul meu, teamă și cutremurul, ca nu cumva să fie osândit omul la pieire. De altfel, moartea este ceva firesc, care ne așteaptă pe toți. Deci, ca să răspund la întrebarea ta de la început, sufletul este cuprins de spaimă și de cutremur în așteptarea hotărârii lui Dumnezeu, ca nu cumva să fie osândit.

Terminând cuvântul, Sfântul s-a ridicat la rugăciune, pentru că niciodată nu amâna rugăciunea. Adeseori, în mijlocul mulțimii, se ruga cu mintea. În orice ceas, chiar dacă vorbea cu cineva, în adâncul inimii sale nu înceta a rosti stihuri din Psaltire. Dar, lucru și mai minunat, chiar și când dormea, adeseori mintea lui limpede cugeta cuvintele Domnului.

O altă însușire a Cuviosului Nifon era dragostea lui mare pentru Sfântul Apostol Pavel. Când spunea cineva un cuvânt de lauda sau altceva despre el, inima Cuviosului se aprindea de o deosebita râvnă și evlavie și zicea adesea: “Pavel cel mare cât cerul și pământul, preaiubitul meu, tăria Bisericii, prealuminosul ochi al lui Hristos; Pavel cel preafrumos și îndumnezeit, de-a pururi să fie slavit!” Așa grăia și sufletul lui niciodată nu se sătura laudând pe dumnezeiescul Apostol.

MILOSTENIA ȘI RĂSPLATA EI

Odată a venit la chilia lui un creștin, să-i ceară un sfat. După obișnuita salutare, a luat loc și a întrebat pe Cuviosul:

- Rogu-te, Părinte, spune-mi ce folos au cei ce își împart averea la săraci?

- N-ai auzit ce zice Evanghelia? îi răspunse el.

- Multe am auzit și am citit, dar aș vrea să aud ceva și din gura sfinției voastre!

Atunci, Nifon i-a zis:

- Dumnezeu cerului și al pământului să te învețe după credința ta, pentru că eu sunt neputincios și nevrednic. Dar pentru că ai venit să auzi ceva, ia aminte și, Dumnezeu, precum am zis, te va lumina. Și tacând puțin a început:

“În zilele Episcopului Chiriac al Ierusalimului, trăia un om foarte milostiv cu numele Sezont. Într-o zi, acesta, trecând prin piața orașului, vede un sărac gol, tremurând de frig. Atunci el și-a scos haina de pe sine și a dat-o săracului, apoi s-a întors acasă. Ajuns acasă, s-a întins să se culce și a avut un vis. Se părea că se afla într-o grădină încântătoare, luminată de o lumină curată și nematerialnică. Era plină de flori, trandafiri, crini și de copaci roditori, care revărsau din frunzele și fructele lor o negrăită

mireasmă. Copacii erau încărcăți cu fructe preafrumoase, încât ramurile lor atârnavă până la pământ și fiecare avea o strălucire deosebită. Pe ramurile lor, mulțime de păsări de tot felul și de toate culorile, cântau o cântare așa de minunată, încât socoteai că vine din cer și, toți copacii, iarba și florile aveau multă frumusețe.

Văzând și auzind toate acestea, Sezont a simțit o dulceață de negrăit și o deosebită plăcere. Pe când se uita el uimit, a venit un tânăr și i-a zis: “Urmează-mă!” A început a merge după el și îndată au ajuns la o peșteră de aur. Și-a aruncat privirea dincolo de poarta și a văzut o curte, iar înăuntru, un minunat palat strălucitor. Cum se uita Sezont, au ieșit din palat șaisprezece tineri înaripați, care străluceau ca soarele și care purtau câte patru, de fiecare parte, un chivot aurit.

Pe când mergeau prin curte acei îngeri ai lui Dumnezeu, Sezont a înțeles ca vin spre dânsul. Și într-adevăr, s-au apropiat de poarta de aur și s-au oprit înaintea lui. Au luat de pe umeri chivotul și l-au pus pe pământ și parcă așteptau acum pe cineva să vină. Și, cu adevărat, îndată vede Sezont coborând din palat un preafrumos tânăr venind spre locul unde se aflau îngerii. “Deschide-ți chivotul!” le-a poruncit el, “și arătați acestui om ce i-am pregătit eu pentru haina pe care mi-a dăruit-o nu demult, prin mâinile săracului”. Aceia au deschis îndată chivotul de aur și au început să scoată din el cămăși și haine împărătești, unele albe ca neaua, altele brodate, altele prea împodobite și, le-au întins înaintea lui, întrebându-l:

- Îți plac, Sezont? Iar el a răspuns cu teamă:
- Nu sunt vrednic să văd nici umbra lor!

Ei, însă, continuau să-i arate alte veșminte tot mai strălucite, împodobite și aurite, încât numărul lor era cu miile. După ce Domnul îngerilor l-a făcut, în acest chip, să înțeleagă ce înseamnă: *însutit veți lua și viață veșnică veți dobândi*, i-a zis:

- Vezi, Sezont, câte bunătăți ți-am pregătit pentru că, văzându-mă gol, te-ai milostivit de Mine și M-ai îmbrăcat? Mergi dar și continuă să faci la fel! Dacă dai săracului o haină, Eu îți pregătesc însutit. Auzind acestea, Sezont a întrebat cu teamă dar și cu bucurie pe Domnul:

- Doamne, oare la fel faci cu toți cei care ajută pe săraci? Le pregătești însutite bunătăți și viața veșnică?

Iar Acela i-a răspuns:

- Tot cel ce va jertfi pentru Mine casa sau ogor, sau slava, sau tată sau mamă, sau frați sau surori, sau femeie sau copii, sau orice alt bun pământesc, însutit va primi și viața veșnică va mosteni. De aceea, niciodată să nu-ți pară rău de milostenia ta, nesocotind pe săracul căruia i-ai dat ceva! Ca nu cumva în loc de răsplată să ai îndoită osândă și pagubă. Deoarece acela care face un bine și se căiește și ocărăște pe sărac, își pierde plata și se afla vinovat în ziua judecății.

După aceste cuvinte, Sezont s-a trezit plin de uimire pentru vedenie. S-a sculat îndată din pat și a dat altă haină unuia care știa ca are nevoie. În noaptea aceea a avut iar acea vedenie și dimineața, fără întârziere, și-a împărțit toată averea la săraci, s-a lepădat de lume și s-a făcut monah îmbunătățit.

Aceasta s-o ții și tu minte, fiule, de acum înainte, a îndemnat Cuviosul Nifon pe cel ce venise, și să faci tot ce poți ca să agonisești însutit în ceruri!

GÂNDURILE DE HULĂ

- Crede-mă, părinte, i-a răspuns omul acela, ca multe sfaturi bune am auzit, dar niciodată nu m-am folosit așa de mult ca acum. Sunt încredințat ca Dumnezeu sălășluiește în sfinția voastră și sfinția voastră sălășluiți în El. Dar ce să fac, deoarece diavolul nelegiurii mă stăpânește? Fie că mănânc, fie că beau, fie că dorm, neconținut mă supără. Dar mai ales în vremea rugăciunii, la biserică, îmi aduce aminte erezii, nenumarate necurății și gânduri de hula împotriva lui Hristos Dumnezeuul nostru, a Sfintei Sale Maici și altele asemenea. Mă luptă cu atâta silnicie, încât nu mai știu ce să fac. Mă tem să nu cadă foc din cer și să mă mistuie.

- Ascultă, fiule, i-a zis Cuviosul, și poate te vei mângâia. Observă marea, când se pornește furtuna se ridică valuri înfricoșate care se sparg de stâncile de pe țărm. Stâncile, oare, nu sufăr nimic de mânia valurilor? Deloc! Valurile se lovesc de ele și se întorc iarăși în mare. La fel se întâmplă și cu gândurile de hula. Sunt aduse de diavol și aruncate în inima omului. De ce? Ca să ducă pe robii lui Dumnezeu la deznădejdea care a omorât atâtea suflete și le-a dat pierzării. Dacă diavolul nu reușește să arunce pe om în deznădejde, se străduiește, ca, măcar să-l lovească cu gânduri de hula vrăjmașe. Și dacă vede că nici așa nu izbutește, atunci este biruit și rușinat și, atacurile sale sălbatice se întorc asupra lui. Iar omul care a fost încercat, nu numai că nu este vinovat, ci este încununat și slăvit de Dumnezeu.

Deci, și tu să ai răbdare, încălzește-ți râvna cu rugăciune și post, și ispititorul va fugi. Nu a spus oare Domnul că acest neam de demoni cu nimic altceva nu iese decât cu rugăciune și cu post?

Cu aceste sfaturi, l-a întărit sufletește și l-a solobozit cu pace. Și după plecarea omului, Cuviosul mi-a spus că gândurile de hula se nasc din osândirea altora și din mânie.

ÎNFRICOȘATA MĂREȚIE A LUI DUMNEZEU

Avea Cuviosul rânduială să se roage de la Utrenie până la ceasul al treilea din zi. Odată, cum stătea la această rugăciune cu mâinile ridicate, i s-a înălțat mintea la cer. I se părea că i se lărgise inima și cuprinsese toată lumea și toate tainele cerești. Cugeta la negrăită plinătate a Dumnezeirii, cu însuflarea Duhului Sfânt. Dar, numai cât s-a gândit la înfricoșata măreți a lui Dumnezeu, îndată și-a revenit în sine. Se gândea apoi la ceea ce văzuse și, cutremurat de extaz și de spaimă, a început a alerga înfricoșat. A mers și s-a ascuns în biserică strigând: “Doamne, miluiește-mă!”

Când s-a linistit puțin de acea tulburare, a ieșit și s-a întors în chilie. Pe drum șoptea: Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru? Tu ești Dumnezeu Care faci minuni! De atunci, de multe ori când se ducea la biserică, îl vedeam mergând ca un înlemnit de spaimă.

Într-o zi, am mers după el la biserică și am căzut la picioarele lui, rugându-l să-mi spună de ce merge așa de aplecat și înspăimântat. Și el, fiindcă îmi spunea totul, mi-a răspuns:

“O, fiule, sufletul mi-i cuprins de mare spaimă! Mă gândesc, cu mintea mea desigur, cât este cu puțință, la Făcătorul și Dumnezeul nostru, și mă văd pe mine însumi ca pe o faptură dezgustătoare ce se târăște pe pământ. Deoarece, cu cât omul se apropie de Făcătorul său, cu atât se vede mai afundat în păcat și stricăciune. De aceea și Isaia, când a văzut pe Domnul șezând pe tron între serafimi, a strigat cu spaimă și cu cutremur:

Vai, ticălosul de mine, în ce stare mă aflu; că om fiind și având buze spurcate și sălășuindu-mă în mijlocul poporului, cu ochii mei am văzut pe Domnul Savaot! Pentru că, fiule, așa de mare și înfricoșat este Dumnezeul nostru, încât nici cerul, nici pământul, nici veacurile veacurilor nu-L pot cuprinde. Și numai gândul la El îți produce spaimă și cutremur“.

CONVORBIRE CU UN DIAVOL

Odată, Cuviosul Nifon mergea pe drum. Puțin mai înaintea lui era un călător, care era temător de Dumnezeu. Atunci Nifon vede un diavol negru zburând în jurul aceluia om și semănându-i gânduri murdare. Acela însă, avea mintea luminată și nu primea gândurile orbește, fără cercetare. De aceea, adeseori se întorcea și scuipa pe diavol, ocărându-l.

Sfântul, văzând ca diavolul necăjește pe om, i-a aruncat o privire mânioasă, zicându-i:

Viața și învățăturile Sfântului Ierarh Nifon

- Încetează odată, salbaticule și stricature, de a mai tulbura făptura lui Dumnezeu! Ce câștig ai tu, ticălosule, dacă pierzi, ceea ce să nu fie, sufletul lui?

- Îți voi spune îndată, i-a răspuns diavolul: Desigur, n-am nici un folos, dar, chiar fără să vreau sunt silit să-i dau razboi. Vezi, avem și noi șefi peste capetele noastre, care ne dau porunci și ne controlează ca nu cumva să slăbim a război neamul creștinesc. Și vai de diavolul pe care mai marii noștri îl găsesc lenevindu-se de la razboi. Îl bat și îl chinuiesc teribil.

- Ticălosule, i-a zis Sfântul, nu știi că te așteaptă focul pentru cumplitele tale păcate? De ce nu te ascunzi undeva într-o gaură și să plângi pentru nesuferitul foc ce ți s-a pregătit?

Rușinat, diavolul s-a făcut nevăzut. În acel moment trecea prin piață un monah cu chip îngeresc. Din gura lui, Cuviosul vedea ieșind flăcări care se înălțau până la cer. În urma lui mergea un înger ca un stâlp de foc și, cu sabia ridicată, îi păzea sufletul și trupul lui. Din când în când, îngerul se întorcea înapoi și cu înfricoșată amenințare, izgonea diavolii care întindeau curse cuviosului monah.

- Cu adevărat, minunat este Dumnezeu întru sfinții Săi, zise întru sine Nifon, văzând acea uimitoare priveliște. Dumnezeu dă îndrăzneală și putere robilor Săi și El Însuși este "puterea poporului Său". Bindecuvântat este Dumnezeu!

BOGATUL NEMILOSTIV ȘI PEDEAPSA LUI

Într-o sâmbătă seara, pe când Cuviosul Nifon se afla în biserică Sfântului Anastasie, vede deodată că apare în mijlocul poporului Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, însoțită de Sfinții Apostoli. Părea că cerceta să vadă cu ce virtuți se împodobește fiecare creștin. O vede că se bucura și se veselește față de mulți, cunoscând că se străduiesc cu multă osteneală pentru mântuirea lor. Față de alții, însă, lacrima, și dădea din cap cu mâhnire, văzându-i că nu se îngrijesc de sufletele lor. S-a oprit lângă unul dintre aceștia și a ridicat mâinile către "Cel născut dintr-însa", rugându-se cu lacrimi pentru pocăința lui.

Nifon a fost adânc mișcat și s-a minunat, cum Preacurata Născătoare de Dumnezeu nu părăsește pe creștini nici zi, nici noapte, ci neconținut se străduiește pentru drepti și pentru păcătoși, ca nici unul să nu piară.

La urmă, după ce a trecut pe la toți, Preacurata vede la ușa un dregator de la care mulțime de săraci cereau ajutor, dar el nu a dat nimănu nimic. Atunci, Preacurata Maica Domnului s-a apropiat de îngerul lui păzitor și l-a întrebat:

- Spune-mi, Evtheel, are omul acesta mult aur în casa lui?

Viața și învățăturile Sfântului Ierarh Nifon

- Are, Stăpâna, pentru ca este iubitor de argint și moare pentru un ban. Asuprește fără milă pe bieții lui slujitori, îi omoară cu foamea și, în același timp, îi silește să muncească din greu.

- Și din ce pricină nu dă milostenie la săraci?

“Vine diavolul mereu, Preabuna mea Stăpâna, și îi zice: “În curând ai să îmbătrânești, ai să te îmbolnăvești și ai să zaci în pat până la cea din urmă suflare. Nu da deci nimic, ca atunci o să-ți lipsească toate și ai să zici: Cum de mi-am împărțit din averea mea la săraci? Însă, ai să te căiești în zadar, căci va fi prea târziu atunci“. Acestea i le spune, Doamna mea, mereu, necuratul și înșelatorul diavol. Iar el crede tot ce-i spune și rămâne împietrit și nesimțitor față de nefericirea celorlalți.

- Așa, a zis cu asprime Maica Domnului, atunci va patimi așa cum crede!

Și într-adevăr, dregatorul, care credea în înșelaciunea satanei că se va îmbolnăvi, a căzut în dureri îngrozitoare și era de nevindecat. Astfel, și-a cheltuit toată averea pe la doctori. Cu toate acestea starea sănătății lui, nu numai că nu s-a îmbunătățit, ci a mers tot mai rău și s-a stins din viața ca fumul. A murit și trupește și sufletește. Astfel, s-au împlinit cu el cuvintele dumnezeiești: Iată omul care nu și-a pus nădejdea lui în Domnul; ci a nădăjduit în mulțimea bogăției lui și s-a sprijinit în puterea mâinilor lui. De aceea și noi – sfătuia pe ascultătorii săi Nifon - să luam aminte să nu fim batjocoriți de cel viclean. Și mai ales, să nu fim nemilostivi și neîndurați față de săraci, mai ales dacă suntem bogați. Ca să nu facem neîndurat pe Domnul Cel drept și să nu ne păgubim și trupul și sufletul; căci vom pierde și lumea aceasta și Împărăția cerurilor.

NEGRII CU SUFLETE ALBE

Altă dată, mă aflam în chilia Cuviosului, am găsit prilejul să dezleg o nedumerire a mea în legătură cu oamenii de rasă neagră. Mă gândeam dacă este vreo legătură între suflet și culoarea trupului lor. Nu cumva sunt lepădați de Dumnezeu? Deoarece, îmi închipuiam că nu există în neamul lor oameni care să se nevoiască și să se mântuiască. Nu auzisem niciodată despre vreun negru care să fi plăcut lui Dumnezeu.

- Îți voi răspunde, mi-a zis Sfântul. Etiopenii, după neam, se trag din Sim. Și din neamul lor sunt mulți pe care Dumnezeu i-a chemat în Împărăția Lui. Ba și cu minuni au strălucit unii dintre ei. Îți voi povesti trei pilde:

“Demult, a trăit un astfel de negru, care era tâlhar. Era bărbat înalt la trup și înfricoșat la vedere. Jefuia în părțile Panefului și era așa de grozav încât, când răcnea, mureai de frica. Dar într-o noapte a avut un vis

înfricoșat: se părea că se află într-o câmpie foarte întinsă, stând în mijlocul ei. La un moment dat, își întoarce privirea și vede un râu de foc care curgea cu mare zgomot, mistuind în curgerea lui tot ce întâlnea.

S-a apropiat câțiva pași să vadă. Deodată, au țâșnit patru flăcări care l-au apucat de par și-l trăgeau vrând să-l arunce în râul de foc ca să-l mistuie. I s-a părut ca, atunci când îl trăgeau, un glas i-a zis: “Ticălosule, dacă te pocăiești și te faci monah, nu te mai aruncăm aici“. S-a trezit înspăimântat. Îl cuprinsese groaza și spaima de înfricoșata priveliște. Ce să însemneze aceasta? se întreba el. Și fiindcă nu putea să-și explice, s-a hotărât să meargă la un monah pustnic să-l întrebe ce este acest râu de foc pe care l-a visat.

S-a lăsat deci de tâlharie și a apucat drumul care ducea la Panefo. Nu a mers mult și a văzut o chilie pustnicească. S-a apropiat și a bătut la ușă. Îndată i-a deschis un bătrân, zicându-i:

-Bine ai venit tinere! Cum de te-ai ostenit atâta? Nu cumva te-ai speriat de râul de foc și de cele patru flăcări care te-au apucat ca să te arunce într-însul? Grozavă este, fiule, amenințarea râului de foc! Vrei să te izbăvești de grozăvia lui? Pocăiește-te de tâlhăriile tale cele rele și te fă monah, și atunci te vei mântui.

Tâlharul a ascultat uimit cuvintele pustnicului și a căzut îndată la picioarele lui, rugându-l: “Fie-ți milă, părinte, de cel negru cu trupul și cu sufletul! Miluiește-mă pe mine ticălosul și fă cu mine ceea ce îți poruncește Dumnezeu!

Deci, a staruit să se roage cu lacrimi până când, acel sfânt bătrân, l-a tuns monah. După ce a învățat toate poruncile vieții monahicești, bătrânul l-a lăsat în chilia să și, plecând, s-a afundat mai adânc în puștie, pentru a trăi la un loc cu fiarele.

Iar acel negru, atât de mult s-a nevoit și a ajuns la așa măsură a virtuții, încât, când se ruga, se vedea ca un stâlp de foc care lumina. Mii și nenumărați diavoli se aruncau asupra lui, dar nu aveau nici o putere. Rugăciunea lui îi ardea și îi nimicea cu totul. Înțelepciunea lui Dumnezeu îi luminase mintea. Scria cărți și trimitea scrisori părinților schitului și la mulți alții. Pe toți îi folosea, învățându-i înalta și luminata învățătură a lui Hristos. Și când a murit acest negru, sfintele lui moaste au izvorat mult mir, care, după adevărarea multora, vindeca pe demonizați și pe toți bolnavii. Dar ajung acestea despre el.

Un alt negru, bătrân și sărac, trăia vagabond într-un oraș. Gura lui neconținut șoptea ceva și, de aceea, mulți ziceau ca este nebun. Odată s-a abătut mare seceta peste acele locuri. Pământul este ars, animalele mureau și toată verdeța se îngălbenise. Locuitorii orașului cu episcopul lor făceau neconținut slujbe și privegheri, dar în zadar. În cele din urma episcopul vede într-o noapte, în vis, un înger cere îi zice:

-Dumnezeu îți poruncește să ieși pe toți clericii tăi și să mergi la poarta cetății. Pe cine vei vedea acolo mai întâi venind dinspre sat spre oraș, pe acela să-l rogi mult până când îl vei convinge să se roage lui Dumnezeu pentru voi ca să va trimită ploaie.

Zicând acestea, îngerul a dispărut. A doua zi dis-de-dimineța, după slujba Utreniei, episcopul a mers cu clerul său la poarta pe care i-a indicat-o îngerul. N-a trecut mult timp și au văzut venind spre oraș un negru foarte bătrân, care ducea în spate o sarcină de lemne.

-Bătrânule, l-a rugat îndată episcopul, roaga-te Milostivului Dumnezeu, să se milostivească și să trimită puțină ploaie peste acest pământ uscat!

Fără să mai aștepte alt cuvânt, bătrânul negru a ridicat mâinile și s-a rugat. Și, numaidecât, a început să tune și să fulgere cu putere; s-a pornit vânt, s-au adunat nori pe cer și a început să plouă cu găleata. Toate acestea s-au petrecut cât ai clipi din ochi, numai cu rugăciunea aceluia negru. Așa de tare a plouat, încât erau în primejdie și casele să se înece de atâta ploaie. Atunci, episcopul a rugat iarăși pe bătrân să se roage pentru oprirea ploii. Și, acela și-a ridicat a doua oară mâinile spre cer și potopul s-a oprit. Când toate s-au linistit, episcopul a rugat pe bătrân să-i spună cine este și cum trăiește, de are așa de mare îndrăzneală înaintea lui Dumnezeu; iar bătrânul, a răspuns cu smerenie:

- Mă vezi că sunt un biet negru și cauți la mine virtute?

- Pentru numele Domnului a stăruit episcopul, spune-mi tot adevărul, pentru slava lui Dumnezeu.

- Nu am făcut, preasfinte, nimic bun. Iată, de când m-am făcut creștin, n-am mâncat, în dar, pâine de la om. În fiecare zi merg la pădure și adun o mică sarcină de lemne. O iau în spate și, mergând la oraș, o vând. Din ceea ce câștig păstrez câțiva bănuți, cât îmi trebuie pentru hrana zilei, iar restul îl dau fraților mei, săracilor. Când ninge și nu pot merge la munte, aștept până se face iarăși vreme buna. Atunci, după obicei, merg la pădure, adun mica mea sarcină de lemne ca s-o vând și să mă bucur, ca întotdeauna, cu săracii mei. Apoi, bătrânul și-a luat sarcina de lemne în spate, s-a închinat episcopului și clerului și s-a dus în oraș să le vândă.

Dar, să mă opresc și cu aceasta. Să-ți povestesc acum, fiule, viața unuia, ca să te încredințezi, că pe toți oamenii i-a chemat Dumnezeu în Împărăția Sa.

Când trăia iubitorul de Hristos, împăratul Constantin, am vizitat ținutul de lângă mare unde se afla o chinovie. Cum vorbeam cu frații despre lucruri duhovnicești, a venit vorba despre negri, că, pe foarte mulți dintre ei i-a proslăvit Dumnezeu. Atunci, un frate cu numele Hariside, mi-a zis:

“Eu am cunoscut un negru care a fost mare ascet. Și, fiindcă toți doreau să afle despre nevoințele sale aspre, Hariside a început așa: mă găseam și lucram la o vie a obștii noastre. Într-o zi, văd un negru șezând lângă un butuc de viță. Avea lângă el un vas plin cu apa și puține ierburi sălbatice pe care le mânca. L-am observat mai multe zile, mereu, și m-am minunat de viața lui aspră; pentru că într-o lună de zile nu a schimbat apa din vas deși, se stricase și se împutise. De mai multe ori l-am rugat să mă lase să-i schimb apa și să-i aduc puțină pâine, dar nu a fost cu puțință. Stătea mereu în același loc în tăcere și toată noaptea cânta și se ruga. În timpul verii, când se încălzea foarte tare, mergea la malul mării, stătea pe o piatră și-l ardea soarele toată ziua. Când mergea cineva să-l vadă, el o făcea pe nebunul și zicea: “Da, da, știu că ai venit să mă omori, dar te vede Dumnezeu de sus“ și arăta cu degetul spre cer.

Acestea sunt, fiule isprăvile negrilor, a spus Nifon terminând cuvântul. De aceea, să nu socotești că ei sunt lepădați de Dumnezeu, ci precum via face struguri și albi și negrii, tot așa și Dumnezeu a creat pe oameni, unii albi, alții negri, alții galbeni. Asemenea așa zice, că și pământul este de multe feluri. Acestea i le-a spus robul lui Dumnezeu și s-a ridicat la rugăciune. Și-a întins mâinile spre cer și a început să se roage.

RUGĂCIUNE PENTRU SFÂRȘITUL VIEȚII

“Doamne, Dumnezeul Puterilor, Cel mare și înfricoșat, cel bogat și prea bun, cel prea milostiv și îndurat, pleacă-Te și mă auzi pe mine învechitul și păcătosul. Tu, Care ai mântuit pe Iona din pântecul chitului și pe Daniil din gurile leilor, mântuiește-mă și pe mine în ceasul morții de întunericul cel adânc al tuturor răutăților. Să nu îngădui diavolului să vină la patul morții robului Tău. Să nu vadă, Doamne, sufletul meu întunericul diavolilor, nici în veacul de acum, nici în cel ce va să fie, nici la ieșirea sufletului, nici când se urcă el în văzduh.

Să nu batjocorească, blestematul balaur, ticălosul meu suflet, când va ieși din acest ticălos trup. Să nu-l răpească, Domnul meu, Hristosul meu, Iisusul meu, Dumnezeul meu, Lumina mea, să nu-l rapească duhul cel întinat și împutit și să-l târască în prăpastia pierzării. Să nu vadă ochii mei, Stăpâne și Dumnezeule al cerului și al pământului, urâtul și întunecatul lui chip.

Ci, în ceasul sfârșitului meu, Împarate al meu, Preasfinte, Întreit Sfinte și Preaslăvite, trimite-mi milă Ta și adevărul Tău. Trimite, Dumnezeul meu, în acea zi la robul Tău, pe Arhistrategul Mihail; trimite-mi pe Gavriil, pe Uriil, pe Rafail, pe marii și străluciții voievozi cu preacuratele și prea fericitele lor ostiri, ca să zdrobească pe nesăturatul

balaur al iadului, care scrâșnește cu dinții, poftind să răpească și să înghită pe cel ce trăiește în evlavie. Afundă-l, Dumnezeul meu, în ceasul sfârșitului meu, cu toată întinata lui oștire în adânc, în tartar, în întuneric și în scrâșnirea dinților.

Trimite, Doamne Iisuse Hristoase, fericirea mea, învierea mea, trimite în ceasul acela pe Iubitorul de oameni și Milostivul Dumnezeu, Duhul Adevărului, să ia duhul meu în negrăită dulceață și în sfințenia Lui cea veșnică. Trimite-L să mă întărească cu sabia ce va merge înainte și va nimici pe viclenii stăpânitori ai întunericului, pe necurații diavoli. Pentru ca să cadă în foc, în întuneric, în haos, în iad, această urâciune a fărădelegii și eu să pot trece, fără durere, vămile văzduhului și să ajung la Tine, Lumina cea în trei străluciri.

Să cad la milostivirea Ta, să sărut preacuratele Tale picioare, să mă umplu de dumnezeire, de Duhul Tău cel Sfânt și să mărturisesc nemasurata minune pe care ai săvârșit-o pentru mine: cum m-ai adus la pocăință, cum m-ai învățat și cum, din adâncurile pământului iarăși m-ai scos. Pe toate le voi spune înaintea sfinților îngeri, cuprins de strălucirea dulcetii și de fericirea dumnezeieștii bucurii și-Ți voi cânta atunci marea cântare a cântarilor, răpit de negrăită mireasmă a harului și a dumnezeieștii Tale frumuseți.

Auzi-mă, Dumnezeul meu, deși în fiecare zi fac fărădelegi înaintea ochilor Tăi; auzi-mă, Împăratul meu, Mântuitorul meu, și mă învrednicește să intru în slava Ta, precum Te rog ziua și noaptea și cer de la măreția Ta cea fără de moarte și dătătoare de viața. Cu căldură Te rog iarăși și mereu, Doamne Iisuse Hristoase, trimite în ceasul sfârșitului meu pe Prealuminata Fecioară, pe Biserica cea prea curată, pe păzitoarea cea sfântă a bogăției Tale, să mă întărească, Hristoase al meu.

Trimite-mi în ceasul acela pe Sfântul Înaintemergatorul și Botezatorul Ioan, steaua cea luminoasă, pe Apostoli, pe prooroci și pe mucenici, pe mărturisitori și pe evangheliști, pe cuvioși și pe drepti, ca să slăvească făptura Ta. Da, Nemuritorule Doamne, ascultă-mă pe mine păcătosul și mă învrednicește să dobândesc slava Ta cea negrăită, veșnică și întreită.

Ci, Doamne dă odihnă și la tot robul Tău în ceasul sfârșitului lui și ascultă această rugăciune spre rușinea necuraților demoni. Pierde-i, Stăpâne, cu mâna Ta cea atotputernică; pierde-i, Atotputernice, cu sabia Ta, arde-i, Atotputernice, Preaînalte, și înfricoșate, cu trasnetul mistuitor al puterii Tale. Să fie Doamne această rugăciune pentru toți cei care se află în ceasul sfârșitului, răcorire și odihnă, somn și liniște, mireasmă și bucurie, întărire și scăpare, sprijin și ajutor. Da, Doamne al părinților celor sfinți, care bine au plăcut ție din adâncurile veacurilor și până astăzi, nu trece cu vederea cererea mea, Sfinte; nu te întoarce de la rugăciunea mea Milostive,

Viața și învățăturile Sfântului Ierarh Nifon

ci, fă această rugăciune a mea sabie cu două ascuțisuri, dumnezeiască, cerească, ucigătoare pentru demoni, cu urgie împotriva duhurilor răutății, dar plină de bunătate, de iertare, de milostivire și bunăvoință, pentru ca această rugăciune să covârșească mulțimea păcatelor celor ce se află în ceasul sfârșitului și să le ușurezi povara lor, să le miluiești, Sfinte sufletul lor și să le sfințești suișul lor spre Tine.

Încununează-i cu milostivirea Ta, scrie-i în cartea aleșilor Tăi, dăruiește-le desfătarea raiului. Șterge nelegiuirile lor cu nemărginita bogăție a darului milostivirii Tale; iartă-i, miluiește-le sufletul lor și-i mântuiește. Milostivește-Te, ajută, miluiește, acoperă și-i păzește după mare milă Ta. Arată-Ți, iubirea Ta de oameni; trimite-le înger de pace și preacurata Ta dragoste; deschide-le brațele Tale cele pământești, înmiresmează-i cu nespusele Tale miresme, ca să fugă de la ei rușinați urâții și înșelătorii diavoli. Fă-i cenușă în focul gheenei pe cei ce îndrăznesc să chinuie și să înspăimânte bietul suflet.

Să se împlinească aceasta ori de câte ori se va auzi săraca mea rugăciune. Da, Stăpâne Iisuse Hristoase, Lumina lumii, auzi-mă ca un Preabun și dă har și milă acestei rugăciuni. Fii, Tu Însuți ajutor, acoperământ și mântuire celui ce va chema numele înnoroiatului Nifon. Auzi-mă, Doamne, auzi-mă Iubitorule de oameni Sfinte și dăruiește-mi cererea care cheamă Preaputernic numele TĂu. Amin“.

Când a terminat această rugăciune, deodată a strălucit în jur o minunată lumina. și în mijlocul luminii s-a arătat Iisus Hristos, umplându-i inima de bucurie, pentru că l-a sărutat cu dumnezeiască sărutare de trei ori, în timp ce Cuviosul, la fiecare sărutare, zicea plin de bucurie: Amin, Amin, Amin.

Atunci i-a vorbit Domnul:

“Bine, slugă bună și credincioasă, am auzit rugăciunea Ta și-ți voi da din belsug tot ceea ce ai cerut pentru mântuirea creștinilor. Celui ce va pomeni numele Tău în rugăciunea sa, acasă sau în biserică, îi voi sta în ajutor în toate primejdiile și necazurile și îndeosebi în clipele cele din urma ale vieții sale. Pe cei ce mă vor slăvi pentru numele Tău, îi voi milui cu îmbelșugare și, pe cei ce mă vor chema prin tine, îi voi întări, le voi da putere, voi zdrobi sub picioarele lor, cu dumnezeiasca Mea putere, toată împotrivirea diavolească. Iar când va sosi ceasul ca și tu să părăsești aceasta viața, Eu Însuși voi veni la tine cu sfințele oștiri cerești. Cu mâinile Mele voi lua sufletul Tău și te voi odihni cu pace, în sânurile lui Avraam“.

Cu aceste cuvinte, Domnul l-a sfințit, înmiresmând toate simțurile lui cu preacuratul și preasfântul Său Har. Plin de bucurie și de veselie, Nifon a început a slăvi pe Dumnezeu, zicând:

“Iisuse Cel Preadulce și frumos, ai venit la smerită Ta făptură, Viața, bucuria și mireasma preacuraților îngeri, ai venit să bucuri pe

netrebnicul Tău rob. Bine ai venit, Cela ce toate le plinești! Cel ce ești mai presus decât toată bucuria. Bindecuvântat și preamărit este Cel ce vine! Pomenește-mă întru slava Ta, în raiul cel preafrumos, pomenește-mă în cer, în cântările îngerilor, pomenește-mă; o, Tu, Cel bindecuvântat de heruvimi și de serafimi, mare și prealuminat, Preasfântă strălucire și desăvârșită pecete a Tatalui, pomenește-mă. O, nesfârșit ocean al iubirii celei fără de moarte, câtă vreme voi mai sufla să mă miluiești. Doamne Iisuse Hristoase, să nu te depărtezi de la mine, acoperă-mă și-mi arata calea care duce la veșnicie!“.

Când Sfântul Nifon a încetat această cântare de lauda, Domnul l-a privit cu dumnezeiasca dragoste și l-a bindecuvântat:

“Pace ție, Nifone, fiul Meu. Și S-a înălțat la ceruri“.

După ce și-a terminat rugăciunea, Cuviosul a ieșit să vină la mine. Era plin de o dulce bunătate și chipul lui strălucea. În jurul lui se revărsa mireasmă Duhului Sfânt, încât am crezut ca mă aflu în Rai.

Aceasta mare și minunată rugăciune m-am străduit să o scriu cu multă grija, precum a spus-o Cuviosul, pentru ca toți păcătoșii să aibă mângâiere și ușurare când li se va citi la ieșirea sufletului. El însuși mi-a spus că rugăciunile sfinților sunt de mare ajutor la vreme de primejdie, întristare și nevoie, dacă sunt rostite cu credință neîndoită. Deoarece, sunt pline de Duhul Sfânt, de cunoștință, de pricepere și înțelepciunea lui Dumnezeu.

IARĂȘI MILOSTENIA

Odată, cum mergeam cu Sfântul Nifon prin piața orașului, văd la dreapta mea pe un om care aștepta ceva. Veneau după el mulți săraci cerându-i ajutor. Iar el; facându-se că-i alungă, le punea repede în mână milostenia sa. Așa se ascundea de oameni. Cum l-am observat, l-am tras de mână pe Cuviosul și i-am spus despre virtutea acestui om. Iar el, mi-a zis:

Este mare înaintea lui Dumnezeu. Îl cunosc, pentru că de mai multe ori m-am întâlnit cu el. Apoi, după câteva zile iarăși l-am întrebat despre această virtute și el mi-a povestit aceasta străină minune:

Eram copil, cam de 12 ani, mi-a zis el și m-am dus la biserică Sfântului Apostol Toma, să mă rog. Aici am găsit un preot învățând poporul și, între altele, a vorbit și despre milostenie. Zicea că cel ce dă milostenie la săraci este ca și cum ar pune în mâna Domnului ceea ce dăruiește. Când am auzit acest cuvânt m-am mirat și am judecat pe omul lui Dumnezeu, zicând că este mincinos. Pentru că, gândeam, de vreme ce Domnul este în ceruri de-a dreapta Tatalui, cum poate să fie pe pământ ca să ia ceea ce dăm la săraci.

Deci, pe când mergeam și mă gândeam la cele auzite, văd din întâmplare un sarac zdrențaros care avea deasupra capului lui, o, minune, chipul Domnului nostru Iisus Hristos. Și cum mergea saracul, s-a întâlnit cu un om milostiv, care i-a dat o bucată de pâine. Dar când acel iubitor de săraci a întins mâna să către cersetor, a întins și Domnul din icoană mâna Sa, a luat pâinea și a mulțumit, apoi a dat-o săracului. Însă nici acesta, nici cel milostiv nu au văzut nimic. M-am minunat și am crezut. De aici știu că cel ce dăruiește fraților celor nevoiași, pune darul său cu adevărat în mâinile lui Hristos. Această icoană a lui Hristos o văd deasupra tuturor săracilor și de aceea mă străduiesc să fac cât pot milostenie, care atât de mult îi place Domnului.

LA MĂNĂSTIRI

Odată, Cuviosul s-a hotărât să meargă să se închine la cinstita biserică a Marelui Mucenic Foca. Voia să vadă și pe monahii acelei mănăstiri și să se învrednicească de rugăciunile lor. M-a luat și pe mine; am coborât la țarm și ne-am urcat într-o corabie care mergea în acea parte. Corăbierii însă, imediat au început să cânte și să vorbească între ei lucruri urâte. Eu mă șimteam foarte indispus, dar Cuviosul se așezase de-a dreapta corabierilor și zâmbea bucuros. În toată călătoria nu a vorbit deloc, nici nu l-am văzut rugându-se ca de obicei, ci numai mișca buzele și zâmbea.

Când corăbierii au pus masa, ne-au chemat și pe noi să mâncăm cu ei, iar Cuviosul, nevoind să-și arate nevoița sa, a mâncat și a băut ceea ce i-au dat. De astfel, așa obișnuia peste tot să mănânce tot ce i se punea înainte, precum spune Fericitul Apostol Pavel. Când, însă, se afla singur în chilia sa, avea rânduială deosebită. Mai pe urma, l-am întrebat ce văzuse pe mare de zâmbea așa bucuros, deși corăbierii cântau cântece urâte.

“Spune-mi, a răspuns, cum să nu mă bucur și să nu mă veselesc, de vreme ce, de când am intrat în corabie, Domnul nu S-a depărtat deloc de lângă noi? Neconținut L-am văzut călătorind împreună cu noi. Am ajuns la biserică Sfântului Foca și ne-am închinat, apoi am vizitat câteva mănăstiri. Ne-am bucurat de bisericile văzute și de rugăciunile cuvioșilor părinți. Apoi ne-am întors în orașul nostru.

Trebuie să mai spun ca în Constantinopol nimeni nu-l cinstea ca sfânt. Așa se ruga și el, să-l socotească oamenii ca pe un nimic. Și Dumnezeu i-a ascultat rugăciunea. Cei mai mulți, nu numai că nu-l socoteau sfânt, ci și râdeau de el în chip necuviincios. El, însă, nu se supăra, ci, se ruga pentru ei, zicând:

“Doamne miluiește pe cei ce mă batjocoresc și mă ocărăsc. Tu știi ca vicleanul diavol îi îndeamnă la rău, pentru ca să mă facă și pe mine să

supăr neconținut preasfânt numele Tău. Rogu-Te, Atotputernice Dumnezeu și Doamne al milei, iartă și binecuvântează pe cei ce mă disprețuiesc. Fa-i pe ei duhovnicești, sfinți mari, dă-le lor bunătate și blândețe, dăruiește-le pace, luminează-i și-i învrednicește să se bucure de slava Ta cea veșnică, Iubitorule de oameni“.

Aceste rugăciuni îl bucurau și-l veseleau. Fața lui inflorea ca trandafirul și adesea zicea:

“Cel ce fuge de disprețul, batjocură și ura oamenilor, nu trăiește în duhul lui Dumnezeu, nici nu va moșteni Împărăția cerurilor. Să știe bine acest lucru cel ce voiește să se mântuiască. Să nu fugim din locul unde oamenii ne nesocotesc și ne disprețuiesc, ci, să stăm cu răbdare și Dumnezeu ne va da negrăită slavă. Dimpotrivă, să fugim de locul unde întâlnim laudă și cinste. Numai așa ne vom putea mântui și câștiga Raiul. Ocara este tot așa de trebuitoare, robilor lui Dumnezeu, precum Evanghelia este necesară Bisericii. Nu ne folosește să fim slăviți de oameni“.

VEDENIE DESPRE ÎNFRICOȘATA JUDECATĂ

Într-o seara, după ce și-a terminat obisnuita rugăciune de noapte, Cuviosul s-a întins să doarmă pe patul de pietre ca întotdeauna. Era miezul nopții și el încă veghea, privind cerul înstelat și luna. Singur își socotea păcatele sale și se tânguia cu mintea, gândindu-se la înfricoșatul ceas al judecății.

Deodată, vede că se trage taria cerului ca o perdea și apare Domnul nostru Iisus Hristos într-o slavă negrăită. În jurul lui, în văzduh, stăteau toate oștile cerești; îngeri, heruvimi și serafimi, erau în minunate și înfricoșate cete, rânduite fiecare după felul, frumusețea și strălucirea lor. Domnul S-a adresat conducătorului unei cete și acela s-a apropiat luminos, cu teamă și respect.

„Mihaile, mai marele Așezământului, pregătește cu ceata ta, tronul de foc al slavei Mele și mergi în valea lui Iosafat. Acolo să-l așezi ca prim semn al venirii Mele. Pentru că s-a împlinit ceasul când fiecare va lua plată după faptele sale. Grăbește-te, că a sosit ceasul! Voi judeca pe cei ce s-au închinat la idoli și s-au lepădat de Mine, Făcătorul lor. Pe cei ce s-au închinat la pietre și la lemne, pe care le-am dat spre trebuințele lor. Pe toți îi voi sfârâma ca pe „vasele olarului”. Tot așa și pe dușmanii Mei, pe ereticii care au îndrăznit să coboare pe Duhul Mângâietor în rândul făpturilor. Vai de ei, ce foc îi așteaptă!

Acum mă voi arăta și iudeilor, care M-au răstignit și n-au crezut în dumnezeirea Mea. Mi S-a dat toată stăpânirea și puterea și sunt Judecător drept. Atunci când eram pe Cruce, ziceau: „*Hoo! Tu Cel ce dă râmi*

Biserica... mântuiește-Te pe sine-Ți...” Acum a Mea este răzbunarea, le voi răsplăti! Voi judeca, voi cerceta, voi pedepsi aspru neamul jidovesc, cel stricat și viclean, pentru că nu s-a pocăit. Le-am dat vreme de pocăința, dar au nesocotit-o; vor lua acum răzbunare.

Le voi răsplăti și sodomiților, care au spurcat pământul și văzduhul cu nelegiuirea lor. I-am ars atunci și iarăși îi voi arde, pentru că au urât plăcerea Duhului Sfânt și au iubit plăcerea diavolului. Voi pedepsi pe toți desfrânații, nerușinații și întunecații care se aseamănă cu armăsarii. Nu s-au îndestulat cu căsnicia lor legiuită, ci s-au bălăcit în fărădelege și satana i-a aruncat în prapastia de foc. Nu au auzit că înfricoșat lucru este a cădea în mâinile Dumnezeului Celui viu? Nu s-au temut că voi vărsa peste ei mânia Mea; i-am chemat la pocăința, dar nu s-au pocăit.

Voi judeca pe toți tâlharii care au făcut noian de rele, precum și pe ucigași și pe toți care au făcut mulțime de păcate. Eu le-am dat timp să se pocăiască, dar ei n-au luat în seamă. Unde sunt faptele lor cele bune? Le-am dat pilda și icoana pe fiul cel desfrânat și pe mulți alții, să nu se deznădăjduiască de păcatele lor. Ei însă, au disprețuit poruncile Mele și s-au lepădat de Mine. S-au îndepărtat de Mine și au iubit stricăciunea; pe Mine M-au nesocotit și s-au făcut robi păcatului. Să meargă, deci, în focul pe care ei singuri și l-au aprins.

Dar, și pe cei care au murit, ținând minte răul, îi voi trimite într-o înfricoșată muncă. Pentru că n-au dorit pacea Mea, ci au fost mânioși, răutăcioși și răzbunători. Pe lacomi, pe cei ce au luat dobândă și pe toți iubitorii de argint, care este închinare la idoli, îi voi nimici și distruge cu toată mânia Mea, pentru că și-au pus nădejdea în bani și pe Mine M-au nesocotit, ca și cum nu M-aș îngriji de ei. Pe acei mincinoși creștini care au învățat că nu este învierea morților și că există metempsihoză (reîncarnarea sufletelor) acum, aici pe pământ, îi voi topi pe toți în gheena ca ceara; atunci se vor convinge de învierea morților. Magii, vrăjitorii și toți care se ocupă cu magia vor fi zdrobiți.

Vai și de cei care au petrecut cu chitare și instrumente; au cântat, s-au îmbătat, au jucat, au vorbit necurații și s-au dedat la rele! I-am chemat și nu M-au ascultat, ci M-au luat în râs. Acum viermele le va roade inima. Le-am dat la toți milă și pocăința, dar nici unul nu a luat aminte. Voi închide în întuneric și pe cei ce au nesocotit Sfintele Scripturi, pe care le-a scris Duhul Meu prin mijlocirea sfinților. Voi judeca și pe cei ce se ocupa cu superstițiile și se încred în cuțițe, găleti, furci și altele asemenea. Atunci vor înțelege, ca trebuia să nădăjduiască în Dumnezeu și nu în creaturile Lui. Se vor tulbura și împotrivi atunci, dar nu vor avea nici o putere deoarece,” a Mea este răzbunarea, Eu le voi răsplăti”.

Voi pedepsi pe împărații și pe conducătorii care M-au amărât neconținut cu nedreptățile lor. Au judecat nedrept și cu mândrie,

disprețuind pe oameni. Și aceștia vor plăti. Dreapta Mea putere nu primește mita. Îi voi pedepsi după fărădelegile lor. Atunci vor înțelege că sunt mai înfricoșat decât toți împărații pământului. Vai de ei, ce iad îi așteaptă pentru că au fost cruzi și au vărsat sânge nevinovat, sângele copiilor și al soțiilor lor. Ce ce urgie voi pedepsi pe acei slujitori care n-au fost păstori adevărați ai Bisericii; care Mi-au părăginit via Mea și Mi-au risipit oile! Că au păstorit aur și argint și au căutat preoția pentru interes. Ce pedeapsă vor lua! Ce tânguire! Voi vărsa peste ei toată mânia Mea și urgia, și-i voi zdrobi. S-au străduit să câștige oi și boi care pier, iar de turma mea cea cuvântătoare nu s-au îngrijit. Voi pedepsi cu toiag fărădelegile lor și cu bici nedreptățile lor. Dar și preoții care glumesc, râd și se ceartă în biserică, îi voi arunca în foc și în tartar!

Am venit și vin. Cine poate să-mi stea împotriva? Dar vai și amar de cel păcătos care va cădea în mâna Mea! Pentru că fiecare se va înfățișa înaintea Mea „gol și descoperit”. Cum va îndrăzni atunci să se arate nerușinarea păcătoșilor? Cum vor privi fața Mea? Unde-și vor ascunde rușinea? Se vor umplea de rușine înaintea Mea și a preacuratelor puteri cerești.

Voi judeca și pe monahii care și-au neglijat canonul și au nesocotit făgăduintele pe care le-au făcut înaintea lui Dumnezeu, a îngerilor și a oamenilor. Una au făgăduit și alta au făcut. Din înălțimea norilor îi voi arunca în prapastia iadului. Nu le-a fost de-ajuns pieirea lor, ci au produs și altora sminteală ucigătoare. Mai bine le-ar fi fost să nu se fi lepădat de lume, decât să se lepede și să trăiască rău, în desfrânare.” A Mea este răzbunarea, Eu le voi răsplăti tuturor celor ce nu au voit să se pocăiască. Îi voi judeca pe toți ca un Judecator drept...”

Cuvintele acestea pe care Domnul le-a rostit cu glas de tunet către Arhanghelul Mihail au umplut de spaimă nenumaratele puteri îngeresti.

Apoi a poruncit să-i aducă cele șapte veacuri de la facerea lumii. Mihail a primit poruncă să îndeplinească și acest lucru. De aceea a mers degrabă la casa testamentului și le-a adus. Erau ca niște cărți mari, pe care le-a pus în fața Judecatorului. Apoi a stat de o parte privind cu respect, cum răsfoiește Domnul istoria veacurilor. și a luat primul veac, l-a deschis și a zis: „Aici scrie, în primul rând: Tatal, Fiul și Duhul Sfânt, un Dumnezeu în trei fețe. Din Tatal S-a născut Fiul și Făcătorul veacurilor, deoarece cu Cuvântul Tatalui, prin Fiul, s-au făcut veacurile, s-au creat netrupeștile puteri, s-au întărit cerurile, pământul, adâncurile, marea, râurile și toate cele ce sunt într-însele”.

Apoi, după ce a citit puțin mai jos, a zis: „Chip al Nevăzutului Dumnezeu este primul om, Adam, cu femeia lui, Eva. Atotputernicul Dumnezeu și Făcătorul tuturor celor văzute și celor nevăzute, a dat lui Adam o porunca. Aceasta este legea care trebuia ținută cu toată puterea și

scumpătatea, spre cinstea Făcătorului său și ca să nu uite că Dumnezeu se află deasupra lui.”

După puțin, a citit mai departe: „Nelegiuirea în care a căzut chipul lui Dumnezeu prin înșelăciune sau mai bine zis din neatenție și din neglijență. A căzut omul și, a fost izgonit din rai, cu dreaptă judecată și hotărâre a lui Dumnezeu. Nu putea să stea în acele bunătăți începătorul nelegiurii!” Mai jos a citit: „Cain s-a aruncat asupra lui Abel și l-a omorât, după voia diavolului. Se cade să ardă în focul gheenei, pentru că nu s-a pocăit. Iar Abel va trai în veșnicie”.

În același chip a răsfoit cele șapte cărți ale veacurilor. În sfarsit, a luat a șaptea carte și a citit: „Începutul veacului al 7-lea înseamnă sfârșitul veacurilor. Începe să se generalizeze răul, desfânarea, nemilostivirea. Oamenii veacului al 7-lea sunt răi, invidioși mincinoși, cu dragoste fățarnică, iubitori de stăpânire și de argint, robiți de păcatele sodomicești și de celelalte păcate.”

A mers puțin mai departe, a citit ceva și, îndată și-a ridicat în sus privirea mâhnită; a sprijinit o mână pe genunchi și cu celaltă și-a acoperit fața și ochii și a stat așa cugetând în sine multă vreme, apoi a șoptit: „Într-adevăr, acest veac a întrecut cu nedreptatea și cu răutatea pe toate celelalte”.

A citit mai jos: „Păgânii cu idolii lor au fost nimiciți cu lemnul, cu sulița și cu cuiele care au pironit trupul Meu, de viața purtătorul” A tăcut câteva clipe și iarăși s-a aplecat asupra cărții: „Doisprezece comandanți ai Marelui Împarat, albi ca lumina, au tulburat marea, au închis gurile fiarelor, au înecat balaurii cei gânditori, au luminat pe orbi, au săturat pe cei flămânzi și au săracit pe cei bogati. Au pescuit multe suflete moarte, dându-le din nou viața. Mare este plata lor...” și apoi, după puțin a adăugat: „Eu, Iubitorul de oameni, am ales și mărturisitori, care au fost biruitori cu ajutorul Meu”. Prietenia lor a ajuns până la cer și iubirea lor până la tronul Meu! Dorul lor până la inima Mea și jertfa lor mă arde cu putere. Slava și puterea Mea este cu ei!”

După ce a întors multe file, a șoptit cu un zâmbet de mulțumire: „Omul care a ținut cu cinste cârma celor șapte coline (Constantinopolul) și a devenit împăratul lor a fost slujitorul dragostei Mele. I se cuvine Împărăția cerurilor pentru că a fost râvnitor și următor Domnului Său”.

Apoi, trecând peste multe file, a zis: „O, Preafrumoasă și Preacinstită Mireasă! Câți vrăjmași s-au străduit să te murdărească. Dar nu M-ai trădat pe Mine, Mirele Tău! Nenumărate erezii te-au amenințat, dar piatra pe care ai fost zidită nu s-a mișcat, pentru că „*portile iadului nu au biruit-o*”.

Mai jos erau scrise toate păcatele oamenilor, pe care moartea le-a găsit neșterse prin pocăința. Și erau așa de multe, ca nisipul mării... Le-a

citit Domnul nemulțumit și a dat din cap suspinând. Nenumărata mulțime a îngerilor stătea tremurând de frica drepteii mâinii a Judecătorului.

Când Domnul a ajuns la jumătatea acestui veac, a zis: „Sfârșitul lui este plin de putoarea păcatului, de lucrurile omenești, care sunt toate mincinoase și întinate: invidie, ură, minciună, hulă, dușmănie, chefuri, beții, desfănări, ucideri, avorturi, lăcomie, iubire de argint, ținere de minte a răului. Dar ajunge! Îl voi curma la jumătate! Să înceteze stăpânirea păcatului! Și zicând aceste cuvinte pline de mânie, Domnul a dat Arhanghelului Mihail semnalul pentru judecată. Imediat, acela cu ceata lui au luat prea strălucitul și negrăitul tron și au plecat.

Era așa de numeroasă ceata aceea încât pământul nu o încăpea. Și fugind, strigau cu glas de tunet: Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot! Plin este cerul și pământul de slava Lui și de acest înfricoșat strigat se cutremura cerul și pământul. Sfânt, Sfânt, Sfânt, mare și înfricoșat, minunat și proslăvit este Domnul în vecii vecilor.

Apoi a pornit Gavriil, cu ceata lui cântând; a urmat al treilea mare Arhistrateg, Rafail cu ceata lui, înălțând cântarea: Unul Sfânt, Unul Domn Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu Tatăl. Amin.

În sfârșit, s-a pornit și ceata a patra. Comandantul ei era alb și luminos ca zăpada, cu privirea dulce. Și fugind, cânta cu putere: Dumnezeu, Domnul dumnezeilor a vorbit și a chemat pământul de la răsăritul soarelui până la apus. Din Sion măreția frumuseții Lui. Dumnezeu arătat vine, Dumnezeul nostru și nu va tăcea. Foc înaintea Lui va merge și în jurul Lui vifor mare! Și continua restul psalmului. Iar comandanții îi răspundeau: Vine Dumnezeu să judece pământul, că Tu stăpânești peste toate neamurile. Conducătorul acelei oști se numea Uriil. După puțin, au adus înaintea Domnului Prea Cinstita Lui Cruce, care strălucea ca un fulger înfricoșat și revărsa o negrăită mireasmă. În urma lui veneau cu multă cinste cetele Stăpâniilor și ale Puterilor. Priveliștea era de o măreție uimitoare. Nenumăratele Puteri cântau cu o deosebită armonie. Unii ziceau cu multă teamă: Înălța-Te-voi Dumnezeul meu și Împăratul meu și voi binecuvânta Numele Tău în veci! Alții ziceau: Înălțați pe Domnul Dumnezeul nostru și va închinați asternutului picioarelor Lui, ca Sfânt este. Aliluia, Aliluia, Aliluia!

Apoi a dat dumnezeiască poruncă să vina iarăși puternicul comandant Mihail, să stea lângă tronul Domnului. În acea clipă, a apărut un înger care ținea o trâmbiță. A luat-o Judecătorul în mână. Sa, a trâmbițat de trei ori și a zis trei cuvinte; apoi a dat-o lui Mihail. „Mergi la Golgota, unde Mi-am întins preacuratele mâini și trâmbițează și acolo de trei ori!”

Îndată ce a plecat Mihail, Domnul a chemat ceata Începătoriilor și a zis, adresându-se comandantului ei: „Îți poruncesc să iei dumnezeiasca ta ceată și să vă împrăștiați în toată lumea, ca să aduceți pe nori pe sfinți, de la

răsărit și de la apus, de la miazănoapte și de la miazăzi. Să-i aduceți pe toți ca să mă întâmpine, când va suna trâmbița.

După toate acestea, Dreptul Judecător a aruncat o privire spre pământ și a văzut negură și întuneric, jale și vai și multă tânguire, din înfricoșata tiranie a satanei. Turbează și urla balaurul. A dărâmat totul și le zdrobește ca pe iarba. Pentru că vede pe îngerii lui Dumnezeu că îi pregătește focul cel veșnic.

Dacă a văzut toate acestea, Judecătorul a chemat un înger de foc cu înfățișare aspră și înfricoșată, fără milă; era conducătorul cetelor îngerilor, care supraveghează focul iadului și i-a zis:

„Ia cu tine toiagul meu, care leagă și zdrobește. Ia și nenumărată mulțime de îngeri din ceata ta și pe cei mai înfricoșați care execută pedepsele celor din iad. Să mergeți la marea cea gânditoare ca să găsiți urmele domnului întunericului. Apucă-l cu putere și-l ține bine, lovindu-l fără milă cu toiagul, până când va preda ceata duhurilor celor rele. Leagă-i apoi tare pe toți cu puterea toiagului Meu, după porunca Mea și, apoi aruncă-i în chinurile iadului cele mai groaznice și fără milă”.

Când toate au fost gata, s-a făcut semn Arhanghelului care ținea trâmbița, să trâmbițeze puternic. Imediat s-a făcut o tăcere de moarte ca și cum s-ar fi liniștit toate.

La prima trâmbițare s-au alcătuit toate trupurile morților. La a doua, Duhul Domnului a pus sufletele în trupurile moarte. Spaimă și cutremur a cuprins toate; cele cerești și cele pământești tremurau. Atunci a sunat a treia oară și cea mai înfricoșată trâmbiță, care a zguduit toată lumea, când morții au înviat din morminte „într-o clipă”. Înfricoșată privesc! Erau mai mulți decât nisipul mării. În același timp se coborau din ceruri ca o ploaie densă spre Tronul Judecății cetele îngerești, zicând cu glas de tunet: Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot, plin este tot pământul de frica și de cutremur!

Tot pământul și mulțimea nenumărată a cetelor îngerești stăteau așteptând. Tremurau plini de spaimă în fața înfricoșatei stăpâniri dumnezeiești, care se cobora pe pământ. Și pe când toți priveau în sus, au început cutremure, tunete și fulgere în Valea Judecății și în văzduh și toți au fost cuprinși de groază. Atunci tăria cerului s-a strâns ca o carte și a apărut cinstita Cruce strălucind și scânteind ca soarele. Îngeri o țineau înaintea Domnului nostru Iisus Hristos și Judecătorul lumii, care venea. Apoi se auzea un imn, o cântare străină: Binecuvântat este cel ce vine întru numele Domnului, Dumnezeu este Domnul, Judecător, Stăpânitor și Domn al păcii.

Îndată ce s-a terminat această puternică slavoslovenie, a apărut Judecătorul pe nori, șezând pe tron de foc. Cu preacurata Lui strălucire învăpăia cerul și pământul.

Atunci, din mulțimea morților care înviaseră, unii au început să strălucească ca soarele și îndată au fost răpiți de nori în văzduh pentru întâmpinarea Domnului lor. Cei mai mulți, însă, au rămas jos. Nimeni nu i-a luat la cer. Se tânguiau cu amar că nu s-au învrednicit și ei să fie răpiți de nori și mâhnirea și durerea umpleau de amărăciune sufletele lor. Au căzut toți în genunchi în fata Judecătorului și apoi s-au ridicat.

Înfricoșatul Judecător se așezase deja pe Tronul judecății și în jurul Lui se adunaseră toate puterile cerești cu frica și cu cutremur. Cei ce fuseseră răpiți pe nori pentru întâmpinarea Lui, stăteau de-a dreapta; ceilalți se aflau de-a stânga Judecătorului. Cei mai mulți dintre aceștia erau iudei, conducători, Arhieri, preoți, împărați, mulțime de monahi și de mireni. Stăteau rușinați și se jeleau de pierzarea lor. Fețele lor erau ticăloșite și suspinau cu adâncă mâhnire. O tânguire de moarte s-a lăsat peste toți și nici o mângâiere nu le venea de nicăieri.

Dar cei ce stăteau de-a dreapta Judecătorului erau veseli, luminoși ca soarele, cinștiți, slăviți, albi ca lumina, parcă aprinși de o dumnezeiască lumină. Ca să îndrăznesc s-o zic, semănau cu Domnul și Dumnezeuul lor.

Deodată, înfricoșatul Judecător și-a aruncat privirea într-o parte și în alta. S-a uitat de-a dreapta bucuros și a zâmbit. Când însă, s-a întors spre stânga, s-a tulburat; s-a mâniat tare și și-a întors îndată fața. Atunci, cu glas puternic și dumnezeiesc a zis celor de-a dreapta:

– Veniți, binecuvântații Părintelui Meu, de moșteniți Împărăția care a fost gătită voua de la întemeierea lumii. Căci am flămânzit și Mi-ați dat să mănânc, am însetat și Mi-ați dat să beau, străin am fost și M-ați primit, gol și M-ați îmbrăcat, bolnav și M-ați cercetat, în temniță și ați venit la Mine.

Atunci, aceia s-au mirat și au întrebat:

– Doamne, când Te-am văzut flămând și ți-am dat să mănânci, sau însetat și Te-am adăpat? și când Te-am văzut străin și Te-am primit, sau gol și Te-am îmbrăcat, și când Te-am văzut bolnav și în temniță?

Amin zic vouă, întrucât ați făcut unuia din acești frați ai Mei mai mici, Mie Mi-ați făcut.

Apoi S-a întors și către cei „de-a stânga” și le-a zis cu asprime:

– Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic care este gătit diavolului și slugilor lui. Căci am flămânzit și nu Mi-ați dat să mănânc, am însetat și nu Mi-ați dat să beau, străin am fost și nu M-ați primit, gol și nu M-ați îmbrăcat, bolnav și în temniță și nu M-ați cercetat.

– Doamne, i-au răspuns aceia, nedumeriți, când Te-am văzut bolnav și în temniță și nu ți-am slujit ție?

– Amin zic vouă, le-a răspuns Domnul, întrucât nu ați făcut aceasta unuia dintre acești mai mici, nici Mie nu Mi-ați făcut. Pieriți din ochii Mei,

blestemați ai pământului! În tartar, în scrâșnirea dinților, acolo va fi plângere și tânguire fără de sfârșit!

Cum a rostit Judecătorul această hotărâre, dinspre răsărit s-a pornit un uriaș râu de foc care curgea vijelios spre apus. Era lat ca o mare întinsă. Văzându-l, păcătoșii din stânga s-au îngrozit și au început să tremure de spaimă în deznădejdea lor. Atunci, nemitarnicul Judecător a poruncit ca toți, drepti și păcătoși, să treacă prin râul cel arzător, pentru ca să fie încercați prin foc.

Au început cei din dreapta, care au trecut toți și au ieșit ca aurul curat. Lucrurile lor nu au ars, ci s-au arăta, prin încercare, mai luminoase și mai limpezi, iar ei s-au umplut de bucurie.

Apoi au început să treacă și cei din stânga prin foc, ca să fie încercate și lucrurile lor. Dar fiindcă erau păcătoși, flăcările au început să-i ardă, ținându-i în mijlocul râului. Și lucrurile lor au ars ca pleava, iar trupurile au rămas întregi, ca să ardă ani și veacuri nesfârșite, împreună cu diavolii. Niciunul nu a reușit să iasă din acel râu de foc. Pe toți i-a ținut focul, pentru că erau vrednici de osândă și de pedeapsă.

După ce păcătoșii au fost predați iadului, înfricoșatul Judecător S-a ridicat de pe tron și a pornit către dumnezeiescul palat, împreună cu toți Sfinții Săi. Îl înconjurau cu multă frică și cutremur Puterile cerești, cântând: Ridicați capetenii porțile voastre și vă ridicați porțile cele veșnice și va intra Împăratul slavei, Domnul și Dumnezeu dumnezeilor, împreună cu toți Sfinții Lui, care se vor bucura de veșnică moștenire.

Alta ceata răspundea și zicea:

„Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului, cu cei pe care i-a învrednicit Harul Său să se numească fii ai lui Dumnezeu. Dumnezeu este Domnul, împreună cu fiii Noului Sion și S-a arătat noua”. Și Arhanghelii, care mergeau după Domnul, îl slavosloveau, cântând pe rând o cântare cerească: Veniți să ne bucurăm de Domnul și să strigăm lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, să întâmpinăm fața Lui cu mărturisire și în psalmi să-i cântăm lui.

Iar alta ceata răspundea armonios: Dumnezeu mare este Domnul și Împărat mare peste tot pământul. Că în mâna Lui sunt marginile pământului și înalțimile munților ale Lui sunt. Acestea și multe alte cântări armonioase cântau îngerii, încât toți care le auzeau se bucurau de o negrăită bucurie. Astfel cântând, au intrat Sfinții cu Domnul Iisus Hristos la ospățul cel ceresc din dumnezeiescul palat și inimile lor săltau de bucurie. Și îndată porțile palatului s-au închis.

Atunci, Împăratul ceresc a chemat pe mai marii îngerilor. Primii au venit Mihail, Gavriil, Rafail, Uriil și conducătorii cetelor. Au urmat apoi cei doisprezece luminători ai lumii, Apostolii. Lor le-a dat Domnul slavă strălucită și douăsprezece tronuri ca de foc, ca să stea cu multă cinste lângă

învățătorul lor, Hristos. Chipul lor scânteia de o negrăită lumină veșnică și hainele lor străluceau și erau luminoase ca chihlimbarul; și căpeteniile îngerilor îi cinsteau. Apoi li s-au dat și douăsprezece coroane minunate, împodobite cu pietre de mult pret, care străluceau cu o lumina orbitoare și îngeri slăviți le țineau deasupra capetelor lor.

Au venit apoi înaintea Domnului cei șaptezeci de Apostoli. De asemenea și aceștia au primit cinste și slavă, dar cununile celor doisprezece erau mai minunate.

Acum a venit rândul mucenicilor. Aceștia au primit cinstea și slava marilor oști îngerești care s-au prăbușit din cer împreună cu Lucifer. Adică, Mucenicii au devenit îngeri și conducători ai cetelor îngerești. Îndată li s-a adus o mulțime de coroane care au fost puse pe sfintele lor capuri. Cum strălucește soarele, așa străluceau și coroanele. Astfel, Sfinții Mucenici, îndumnezeiți, se bucurau de o nespusă bucurie.

Apoi a intrat ceata sfântă a Ierarhilor, preoților, diaconilor și a celorlalți clerici. Au fost încununăți și ei cu cununi veșnice, potrivit cu râvna, răbdarea și lucrarea lor. Cunună de cunună se deosebea în slava ei, precum se deosebește stea de stea. Și mulți preoți și diaconi erau mai slăviți și mai luminoși decât mulți arhierii. Lor li s-a dat și câte o biserică, pentru ca să aducă pe jertfelnicul cel înțelegător, Sfânta Jertfă și slujbe bine plăcute lui Dumnezeu.

A intrat apoi cuvioasa ceată a monahilor. Chipul lor revărsa o tainică mireasmă și scânteia ca soarele. Domnul i-a împodobit cu șase aripi și prin puterea Sfântului Duh au devenit asemenea cu înfricoșății Heruvimi și Serafimi și au început să cânte cu glas de tunet: Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot, plin este tot pământul de slava Lui! Slava lor este mare, negrăită, și cununile lor felurit împodobite și luminoase; potrivit cu luptele și cu sudorile lor, au primit și cinstea.

A urmat apoi ceata proorocilor. Lor le-a dăruit Împăratul Cântarea Cântarilor, Psaltirea lui David, timpane și hore, lumină nematerialnică, strălucitoare, negraită bucurie și slavoslovie Duhului Sfânt. Atunci, Stăpânul dumnezeiescului ospăț le-a cerut să cânte ceva. Și au cântat o cântare așa de melodioasă, încât toți săltau de fericire. După ce sfinții au primit aceste daruri din Preacuratele mâini ale Mântuitorului, așteptau acum pe acelea pe care ochiul nu le-a văzut și urechea nu le-a auzit și le inima omului nu s-au suit.

A intrat apoi toată ceata oamenilor care s-au mântuit în lume: săraci și domni, împărați și supuși, robi și liberi. Au stat toți înaintea Domnului, Care a despărțit dintre ei pe cei milostivi și curați și le-a dat desfătarea Raiului din Eden, palate cerești și luminoase, cununi de mult pret, sfințenie și bucurie, scepțiuni și tronuri și îngeri ca să-i slujească.

Apoi au venit toți cei ce din dragoste pentru Hristos s-au făcut „săraci cu duhul”. Acum au fost slăviți foarte mult. Din însăși mâna lui Hristos au primit cunună strălucită și moștenirea împărăției cerurilor. Apoi „cei ce plâng păcatele lor” și-au primit marea mângâiere a Sfintei Treimi. Pe urmă, „cei blânzi” și fără răutate, care au moștenit cerescul pământ, unde se află dulceața și mireasma Duhului Sfânt. Și ei au fost cuprinși de o negrăită bucurie și plăcere, văzând că s-au învrednicit să moștenească pământul cel fericit; cununile lor ca de trandafiri, scânteiau.

Au urmat cei „flămânzi și însetați de dreptate”. Lor le-a dat plata dreptății ca să se sature și cu buna lor așezare s-au bucurat, văzând că Împăratul Hristos este înălțat și slăvit de îngeri.

Apoi au intrat „cei prigoniți pentru dreptate”. Lor le-a dăruit sfânta slavoslovie și preaminunată viață. S-au așezat pentru ei tronuri minunate, pe care să stea în Împărăția cerurilor. Coroanele lor erau de aur sfânt și nematerialnice și străluceau așa de tare, încât de slava lor să se bucure și cetele îngerești. Au intrat apoi, ceata celor „prigoniți pentru Hristos”, Marele Dumnezeu și Mântuitorul sufletelor noastre. Pe ei i-a așezat pe tronuri de aur și au fost lăudați de Dumnezeu.

După aceștia a intrat marea mulțime de păgâni, care nu au cunoscut legea lui Hristos, dar din fire au ținut-o, ascultând de glasul conștiinței lor. Mulți străluceau ca soarele de nevinovăția lor și curăția lor și Domnul le-a dat Paradisul și cununi luminoase și împletite cu trandafiri și crini. Dar pentru că au fost lipsiți de Dumnezeiescul Botez erau orbi. Pentru că Sfântul Botez este lumina și ochiul sufletului. Și nu vedeau deloc slava lui Dumnezeu. De aceea cine nu este botezat, deși moștenește bucuria Raiului și simte ceva din mireasma și dulceața lui, nu vede nimic.

După aceștia, a văzut Cuviosul Nifon o ceata de sfinți care erau copiii creștinilor. Toți păreau să fie ca de treizeci de ani. Mirele i-a privit cu fața veselă și le-a zis:

- Haina Botezului este într-adevăr fără pată, fapte însă deloc. Vouă ce să va fac?

Atunci ei au răspuns cu îndrăzneală:

- Doamne, am fost lipsiți de bunătățile Tale cele pământești, cel puțin să nu ne lipsești de cele cerești!

A zâmbit Mirele și le-a dat bunătățile cele cerești. Au primit și cununa nevinovăției și a nerăutății și toate oștile cerești i-au admirat. Era minunat să auzi pe sfinții îngeri, care bucurându-se nespuse de vederea tuturor cetelor sfinților, cântau dulci cântări.

După toate acestea, vede Nifon că vine înaintea Mirelui o dumnezeiască Mireasă. În jurul ei se revărsau miresme cerești și mir dumnezeiesc. Pe preafrumosul ei cap purta o neasemuită diademă împărătească, care scânteia. Îngerii o priveau uimiți și sfinții copleșiți.

Harul Sfântului Duh o îmbrăca în haină aurită și preaînfrumusețată. Intrând în dumnezeiescul palat, o însoțeau o mulțime nenumărată de fecioare, care cântau cu slavoslovenii și imne măreția lui Dumnezeu.

Când a ajuns lângă Mirele Hristos, marea Împărăteasă s-a închinat de trei ori împreună cu toate sfintele fecioare. Atunci „Cel Preafrumos” a văzut-o și s-a bucurat. Și-a plecat capul și a cinstit-o ca pe Preacurata Sa Maica. Aceasta s-a apropiat cu multă evlavie și cinste și a sărutat nemuritorii și neadormiții Săi ochi, precum și îndureratele Sale mâini. După dumnezeiasca sărutare, Domnul a dat fecioarelor haină strălucitoare și cununi prea luminoase și apoi au venit toate puterile cerești cântând și fericind-o și slăvind-o.

Atunci, Mirele s-a ridicat de pe Tronul Său, având de-a dreapta să pe Maica Sa, iar la stânga, pe cinstitul Proroc și Înaintemergătorul Său, a ieșit din palat și a mers la dumnezeiescul ospăț, unde se aflau bunătățile pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit și la inima omului nu s-au suit, pregătite pentru toți cei ce au iubit pe Dumnezeu. În urmă veneau toți sfinții. Aceștia, cum au văzut bunătățile, s-au umplut de o nespusă bucurie și au început să umble prăznuind la minunatul ospăț. Dar pe acestea robul lui Dumnezeu Nifon nu a mai putut să le descrie. Deși l-am silit de multe ori, nu mi-a spus măcar cât de puțin.

- Nu pot, fiule, zicea suspinând, să înfățișez cu limba sau să asemuiesc cu vreun lucru pământesc lucrurile acelea. Erau mai presus de orice cugetare și închipuire, dincolo de toate cele văzute și nevăzute.

Deci, după ce Domnul a împărțit sfinților toate bunătățile cele negrăite și nemaiauzite, a poruncit Heruvimilor să înconjoare veșnicul ospăț, așa cum zidul înconjoară un oraș. A poruncit apoi ca Serafimii să înconjoare pe Heruvimi, Domniile pe Tronuri, începătoriile pe Domnii, Stăpâniile pe începătorii și în sfârșit Puterile cerurilor pe Stăpânii. Precum un zid înconjoară un oraș, așa și cetele cerești se înconjurau una pe alta.

De-a dreapta ospățului veacurilor stătea cu mare cinste Arhanghelul Mihail cu ceata lui; la stânga Gavriil cu ceata lui, Uriil stătea și Rafail la răsărit. Toate acestea s-au făcut cu porunca Domnului nostru Iisus Hristos, a Marelui Dumnezeu și a Mântuitorului tuturor sfinților. Aceste patru cete erau foarte mari și împreună cu cetele preacuratelor Puteri înconjurau ospățul lui Dumnezeu cu mare strălucire.

Când toate acestea s-au terminat, atunci Însuși Dumnezeu Omul Iisus s-a supus „Celui ce-I supusese toate” și I-a predat toată stăpânia și domnia și puterea, care o luase de la El. Apoi El a intrat la dumnezeiescul ospăț, ca Moștenitor al Tatălui, Împărat și Arhiereu împreună moștenitor cu toți sfinții.

La sfârșitul tuturor tainelor pe care le-a văzut Sfântul Nifon, a văzut și cea mai înfricoșată descoperire. Însuși Tatăl Fiului Unul-Născut,

Născătorul, Lumina cea neapropiată și negrăită, a răsărit deodată, luminând deasupra preacuratelor Puteri, deasupra tuturor cerurilor și a cete lor cerești. Lumina peste preacuratul ospăț cum luminează soarele lumea. Așa strălucea Tatăl milostivirilor. Și precum buretele absoarbe și ține vinul, așa și sfinții se umpleau de nespusa Dumnezeire a Tatălui și Împăratului, neîntrerupt cu El în veci. De acum nu mai era pentru ei nici noapte, nici zi. Există numai Dumnezeu și Tatăl, Fiul și Duhul, lumina și hrana, viața și strălucire, bucurie, veselie și desfătare în Duhul Sfânt.

Apoi s-a făcut o adâncă tăcere. Ochii Sfântului Nifon au primit o lumină curată, neamestecată ca să vadă. Primei cete, care înconjură ospățul, i s-a rânduit să săvârșească o cântare neîntreruptă și nesfârșită. Ea a fost cuprinsă de o negrăită și nespusă bucurie. Îndată dumnezeiasca și înfricoșata ceată a început o negrăită slavoslovenie. Inimile sfinților săltau de bucurie și desfătare. De la prima cântare de slavoslovenie a trecut la ceata a doua a serafimilor. A început atunci și aceea să cânte cu multă măiestrie o cântare tainică. Ca o înșeptită dulceață răsuna slavoslovia și în urechile sfinților, care se bucurau negrăit cu toate simțurile lor. Ochii vedeau lumina cea neapropiată, mirosul lor mirosea mireasmă Dumnezeirii, urechile lor auzeau dumnezeiasca cântare a preacuratelor Puteri, gura lor gusta Trupul și Sângele Domnului Iisus Hristos, nou, întru Împărăția Cerurilor, mâinile lor pipăiau veșnicele bunătăți și picioarele lor săltau la ospăț. Astfel, toate simțurile lor se săturau de negrăită bucurie.

După puțin, a doua ceata a transmis acea dumnezeiască cântare cetei a treia, la a patra și până la cea din urmă, producând cu dulceața cântării, plăcere și bucurie în inimile sfinților. Și era uimitor că cetele nu cântau mereu aceeași cântare, ci era o felurime nemărginită de cântări și noutate în cântările pe care le cântau. Când cele șapte cercuri ale cetelor au completat preacurata lor slavoslovie, a început ceata Arhanghelilor cântarea cea întreit sfântă: a cântat Mihail și a răspuns Gavriil; apoi a cântat Rafail și a răspuns Uriil. Se auzea o armonie extraordinară. Cei patru stâlpi de foc, Arhanghelii, erau mai presus; cântarea lor era înflăcărată și pătrunzătoare.

Mișcați de acea negrăită dulceață au început atunci și toți sfinții de la cerescul ospăț să cânte mărețiile lui Dumnezeu. Astfel pretutindeni, înlăuntru și afară răsuna cântare îngerească. Cântare Preasfântă care înflăcăra sfintele inimi cu o fericită plăcere în vecii nesfârșiți. După ce le-a văzut pe toate acestea de trei ori Fericitul Nifon când se afla în mare răpire și vedere, a auzit glasul lui Dumnezeu, zicându-i:

„Nifone, frumoasă a fost prooroceasca ta vedenie. Scrie dar cu amănuntul toate cele ce ai văzut și auzit, pentru ca așa se vor întâmpla. Ți le-am arătat ție pentru că îmi ești prieten credincios, fiu al Meu iubit și moștenitor al împărăției Mele. Încredințează-te deci acum, când te-am învrednicit să vezi înfricoșatele taine, de marea Mea iubire de oameni față

de cei ce se închină cu smerenie împărăției și Stăpânirii Mele. Pentru că Eu mă bucur să privesc spre cel blând și smerit și care se cutremură de cuvintele Mele.

După ce i-a spus aceasta, Domnul l-a eliberat de acea înfricoșată și prea minunată vedenie care îl stăpânise timp de două săptămâni. Când și-a venit în sine, stătea îngrozit și se tânguia îndurerat. Lacrimile îi curgeau șiroaie și zicea:

„Vai de mine ticălosul! Ce-l așteaptă pe bietul meu suflet! Vai de mine mișelul! Oare în ce stare mă voi afla acolo, eu păcătosul? Cum mă voi îndreptăți față de Judecătorul? Ce scuză voi aduce pentru păcatele mele și unde voi ascunde mulțimea fărădelegilor mele? O, intinatule și ticălosule!... Suspîn nu am, nici lacrimi și nici pocăința nu aflu; milostenie deloc, nerăutatea și blândețea se află foarte departe de mine. Vai mie! Ce să fac eu nevrednicul și intinatul? De unde să încep să-mi mântuiesc sufletul? Haina Botezului am întinat-o, botezul l-am murdărit, sufletul mi l-am înnoroiat, mintea mi-am întunecat-o, viața mi-am cheltuit-o „în petreceri și beții”. O, păcătosul de mine! Nu știu ce voi face. Ochii mei privesc lucrurile cele de rușine, urechile ascultă cântece lumești, mirosul adulmecă după miresme, gura îmi este pornită spre lăcomie. Vai mie, ticălosul! Măinile mele se bucură în păcate; trupul meu dorește să se tăvălească în noroiul fărădelegii și caută paturi moi și mâncare aleasă.

O, o, nelegiuitul, întunecatul și împruțitul! Unde să merg nu știu! Cine mă va scoate din acel foc amar? Cine mă va izbăvi din întunericul cel mai dinafară al înfricoșatului tartar? Cine mă va izbăvi de scrâșnirea dinților? Vai, vai mie scârbosul și nelegiuitul! Mai bine era să nu mă fi născut!...

O, de ce slavă mă lipsesc eu înnegritul! De ce cinste și de ce cununi! Ce bucurie și veselie voi pierde fiindcă m-am robit de păcat! Ticaloase suflete, unde îți este umiliința, unde luptele, unde virtuțiile? Vai ție întinatule! În ce loc te vei afla în ziua aceea? Ai făcut vreun bine ca să plăci lui Dumnezeu? Vei merge în văpaie. Cum vei răbda vaiul și scrâșnirea? O, întinate suflete, cum ai poftit să te tăvălești mereu în necurație, cum ai slujit neconținut pântecelui?

Nelegiuitule și stricatului, ce rușine vei suferi în fața lui Dumnezeu? Cu ce ochi te vei uita la dumnezeiasca Sa față? Spune-mi! Spune-mi! Ai văzut acele prea minunate priveliști pe care Domnul le va înfăptui cândva. Spune-mi deci, o, suflete, ai vreo faptă vrednică de acea slavă? Cum vei intra acolo, după ce ai întinat dumnezeiescul Botez? Vai de tine, ticăloase suflete al meu. Vei moșteni focul cel veșnic și unde va fi atunci păcatul și tatăl lui ca să te mântuiască? Ci, Doamne Dumnezeu meu, mântuiește-mă de foc, de scrâșnirea dinților de tartar...

Cu aceste cuvinte se ocăra pe sine Fericitul, rugându-se. În zilele următoare, îl vedeam că se plimbă târându-și picioarele, ofta cu amare

suspینuri, tânguire și lacrimi. Se gândea la lucrurile minunate pe care le văzuse și făcea tot ce se putea ca să le câștige.

Adeseori, când se gândea mai adânc și mai curat la vedenia sa, ieșea din sine. Ardea după vederea Duhului Sfânt și zicea:

„O, ce bucurie, ce slavă, ce strălucire așteaptă pe sfinți în ceruri! Cum mă mai tem să nu fiu lipsit de ele!”

Suspina adânc și adăuga: „Doamne, ajută-mă și mântuiește întunecatul meu suflet!”

CERBOAICA SĂLBATICĂ

Ce să spunem despre virtuțile Cuviosului? Îi dăduse Dumnezeu atâta credință și dragoste, încât ruga cu îndrăzneală pe Preamilostivul Dumnezeu și pentru idolatrii elini, pentru eretici și evrei, ca să le deschidă ochii sufletului să vadă și să înțeleagă întreită lumină a Sfintei Treimi. Atâta smerenie și blândețe îi dăduse harul Sfântului Duh, încât se socotea că întinează lumea cu persoana sa. De aceea, când vorbea cu cineva despre ceva de suflet folositor sau orice altceva, se socotea pe sine în mîntea să sub picioarele celui cu care vorbea. Vorbea cu inimă zdrobită și cu duh umilit. Dacă vreodată părea mînios, cu greu rostea cuvânt aspru, dar cu inima era plin de duhovnicească miere.

Ascultați o dovadă minunată a virtuții sale, pe care am văzut-o cu ochii mei:

Am mers odată în vizită la casa unui demnitar care avea mare evlavie către Cuviosul Nifon. Acela, precum se obișnuiește la oamenii mari, avea o mulțime de cerbi, între care era și o cerboaică sălbatică din fire și agresivă. Dacă se întâlnea cu vreun om, se ridica în doua picioare și îl lovea cu picioarele dinainte și cu capul. Deci, precum am zis, am mers odată la acel om bogat pentru folos sufletesc. Cum am intrat în curte, ne-am întâlnit cu animalul care se afla tocmai pe unde trebuia să trecem noi.

Când ne-a văzut ca venim, s-a aruncat asupra mea, căci mergeam înainte. Cuviosul, înțelegând că cerboaică era înfuriată, a sărit repede între noi ca să mă apere. Și numai cât a atins-o cu mana, aceea s-a îmblânzit ca o oaie. Văzând-o Sfântul că s-a îmblânzit și că i se supune, i-a părut rău ca a lovit-o și a căzut la picioarele ei cu multă smerenie, zicând: “Am greșit, iertare, iertare, iertare!” La rîndul ei, cerboaică, văzând ce face Cuviosul, s-a rușinat și a luat-o la fugă, ca și cum ar fi fugărit-o cineva. Foarte mirat, atunci, îi zic Cuviosului:

- Spune-mi, Părinte, de ce ai făcut aceasta și te-ai smerit în fața unui animal?

Viața și învățăturile Sfântului Ierarh Nifon

- Pentru ca să înveți puterea tainică a smereniei și că aceasta este toiagul cel mai mare al lui Dumnezeu. Când ne smerim față de toți și ne socotim pe noi înșine foarte păcătoși, ca gunoiul, atunci coboară din cer acest toiag și ne stă în ajutor, zdrobind pe vrăjmașii noștri, pe cei ce ne urâsc, pe diavoli, pe fiare, totul. Dar când începem să ne îngâmfăm, să ne umplem de mândrie, de slava deșartă, atunci toiagul se întoarce asupra capului nostru și ne lovește, ca să ne pocăim și să dobândim inima înfrântă și duh umilit.

În momentul când zicea aceasta, ne-am întâlnit cu o bătrână, care avea o falcă umflată din pricina durerii de dinți. A început să roage pe Sfântul ca să-i aducă puțină ușurare.

- Noi, mama, i-a răspuns Cuviosul, suntem oameni păcătoși și cu cuvântul și cu lucrul. Dumnezeu să te miluiască! A intrat apoi în biserică, a luat undelemn de la candelă Macii Domnului și a uns umflatură. Îndată bătrâna s-a vindecat și a mulțumit din tot sufletul Milostivului Dumnezeu și robului Său.

“CRUCEA, SLAVA ÎNGERILOR ȘI DRACILOR ÎNFRICOȘĂTOARE RANĂ”

Un creștin evlavios mi-a povestit minunata întâmplare de mai jos: “Într-o sâmbătă seara, pe când se ruga în pronaosul bisericii Sfântului Atanasie, în timpul privegherii Duminicii, a venit și robul lui Dumnezeu, Nifon. Că se obișnuia totdeauna să se facă priveghere sâmbătă spre Duminică, în bisericile sfinților.

Am văzut atunci, a continuat credinciosul, o mulțime de tineri îmbrăcați în alb, mergând împreună cu el, unii înaintea, alții în urmă, înconjurându-l și bucurându-se. Însă era, lucru înfricoșat că cei dinaintea lui purtau o cruce, mare cât Cuviosul, care strălucea ca aurul curat. Cruci tot așa de strălucitoare se aflau la dreapta și la stânga, înaintea și în urma capului Cuviosului. Erau legate între ele și-l înconjurau ca un zid. Când Dumnezeu voia să-l încerce cu vreo ispita, atunci crucile se depărtau și lăseau o mica deschidere între ele, pe unde vrăjmașii puteau să-și arunce săgețile lor.

Mulțime de îngeri și de diavoli urmăreau lupta. Cuviosul își înălța mâinile către Dumnezeu cel Preaînalt și cu mintea curată se înălța către El și stătea așa rugându-se adânc. Iar satana, văzându-l și temându-se de mânia lui Dumnezeu, a zis către oștirea sa tremurând: “Să fugim, băieți, de la acest Nifon, că și-a ridicat mintea la cer și se roaga către Cel Mare împotriva noastră. Să ne ascundem mai înainte de a se cobora asupra noastră mânia Lui și a ne chinui! Și îndată s-au făcut nevăzuti. Iar, fericitul,

după rugăciune, s-a coborât pe pământ, venindu-și în sine și nemaiavând război, se bucura de Preabunul Dumnezeu, care-l acoperea. Atunci și îngerii plecau veseli, iar cinstitele Cruci se apropiau din nou închizând intrarea și întăreau pe Cuvios.

De multe ori - a continuat omul povestirea - voind diavolul cu mulțimea de draci să-l ispitească cu vreo patimă, nu izbuteau nimic, căci așa cum era îngrădit cu puterea Sfintei Cruci, Cuviosul râdea și-i scuipa. Astfel, întunecații diavoli fugeau rușinați, iar el și mai mult slăvea pe Dumnezeu, Care îi dăruise atâta putere împotriva nevăzuților vrăjmași.

CUM CĂLĂTORESC SUFLETELE SPRE CER

Odată, pe când se ruga și avea privirea ațintită spre cer, a strălucit peste el lumina dumnezeiască. Atunci i-a apărut un înger îmbrăcat în alb, cu veșmânt de diacon. Ținea o cădelniță de aur cu care a tămâiat întâi spre cer și apoi pe Nifon. Deodată s-au deschis porțile cerului și îngerii lui Dumnezeu urcau și coborau ca albinele, ducând sufletele oamenilor care mureau. Duhurile viclene din văzduh se sileau să le prindă și să le arunce jos, dar îngerii se împotriveau cu tărie, lovindu-i și salvând sufletele. Atunci vede Sfântul un suflet, înălțându-se la cer; dar când s-a apropiat de vama desfrânării, mai marele vămii a început să se agite cu mare mânie.

- Cu ce drept, striga el, luați voi acest suflet care este al meu?

Îngerii însă, i-au răspuns:

- Dovedeste-ne ce putere ai asupra acestui om.

- Până la moarte, a răspuns atunci diavolul, s-a tăvălit cu voia în tot felul de necurații. Și nu numai atâta, ci și judeca pe ceilalți. Ce fărădelegi mai grozave ca acestea vreți?

- Da, au aprobat îngerii, era robit de aceste păcate, dar s-a lepădat de ele înainte de moarte.

- Nu, nu-i așa cum ziceți voi, a strigat diavolul, ci a murit nepocăit. Până la urma suflare a făcut fărădelegi, fără să-și spovedească vreodată păcatele. A fost și este al nostru în toate!

Atunci, unul din îngeri, i-a zis:

- Nu-i cazul, desigur, să te credem pe tine, care ești cu totul cufundat în minciună. Să chemăm pe îngerul lui păzitor și el ne va spune tot adevarul.

L-au chemat, pentru că îi păzise și trupul celui mort până la înmormântare și, îndată ce a venit, l-au întrebat:

- Spune-ne, frate, acest suflet s-a pocăit de păcatele sale sau a murit cu ele? Spune-ne tot adevarul.

Atunci îngerul a răspuns:

- Eu nu sunt om, nici duh rău ca să spun minciuni, dar va încredințez, înaintea lui Dumnezeu că, din clipa când s-a îmbolnăvit și chiar mai înainte, s-a gândit la moarte. A început atunci să plângă și să-și mărturisească păcatele sale preotului, înaintea lui Dumnezeu. Neconținut ridica mâinile sale spre Cel Preaînalt, cerând milă. Dacă Dumnezeu vrea, îl va ierta. Dacă nu, slavă judecății Sale celei drepte!

Auzind aceasta îngerii, au râs de diavol și smeritul suflet a scăpat de cursa vrăjmașilor săi.

După puțin, a văzut Sfântul alt suflet înălțându-se. Diavolii îl învinuiau mult, aducându-i aminte, unul câte unul, cuvintele rele și injurăturile pe care le zisese oamenilor când trăia.

Îngerii, dimpotrivă, ziceau ca are unele nădejdi de mântuire. Deoarece, de pilda, adeseori când se gândea să facă vreun rău, îndoit se căia, se ocăra, și se osânde pe sine. Adeseori suspina cu amar și lăcrima. Din când în când dădea și puțină milostenie la săraci. Pe acestea avându-le în vedere, îngerii luminii susțineau că Dumnezeu va milui pe acest suflet.

Atunci, diavolii înfuriați au zis:

- Acesta, în tinerețea sa, a făcut fapte necuvenite unui creștin; s-a intinat cu tot felul de păcate, chiar și sodomicești. Unde mai pui mânia și ura lui? Și lucru mai grav, a făcut și ucidere. Deci, dacă și acesta se poate mântui, atunci, luați din toată lumea pe toți păcătoșii pământului și mântuiți-i de-a valma. Că, noi degeaba ne mai ostenim și ne tulburăm!

- Dar, necuraților, pe toate aceste păcate ale tineretii le-a părăsit și Dumnezeu l-a iertat. Iar când a mai făcut vreun păcat, l-a curățit prin spovedanie și pocăința. Deci, ce mai vreți, fiare sălbatice? Să fie osândit acest suflet? Cu neputință, deoarece păcatele spovedite de oameni cu lacrimi și smerenie și pe care nu le-au mai făcut, Dumnezeu le iartă. Tot păcatul descoperit se șterge. Numai păcatele nespovedite, pe care le iau cu ei, le pedepsește Dreptul Judecător.

Astfel, îngerii au rușinat pe duhurile răutății și au intrat pe porțile cerului. A scăpat, deci, și această faptură a lui Dumnezeu din ghearele diavolilor și Cel ce dă mântuirea în dar, i-a dăruit și lui mântuire.

Iarăși a văzut fericitul un alt suflet urcându-se la cer. Acela era foarte credincios și temător de Dumnezeu. Toată viața și-o petrecuse în curăție, modestie și multe milostenii și era iubitor față de toți. Demonii din văzduh îl amenințau scrâșnind din dinți, iar el, bietul, inspăimântat de grozavia lor, a alergat în brațele îngerilor care coborau să ia alte suflete.

Când a ajuns la cer, acel suflet sfânt s-au adunat în jurul lui mulțime de îngeri, care l-au îmbrățișat și sărutat cu dragoste, zicând cu bucurie: "Slavă lui Dumnezeu, Care a izbăvit și acest suflet de înfricoșării și necurații diavoli!"

Era o bucurie să-i vezi. Căci așa fac întotdeauna puterile cerești; se bucură și se veselesc pentru tot creștinul care se mântuiește. Când au ajuns la Tronul Harului, l-au adus la picioarele Domnului Iisus și El i-a învrednicit să se închine Tatălui Său și să se umple de Harul Duhului Sfânt. Apoi l-a dat lui Mihail, mai marele așezământului, ca să-l conducă la veșnică odihnă, ceea ce el a și făcut.

Mai jos, însă robul lui Dumnezeu a văzut cum diavolii târau un suflet în iad. Era al unui rob care se spânzurase. În urmă venea îngerul lui, tânguindu-se cu amar pentru pieirea lui și zicând cu lacrimi:

- O, prea viclenii întunecați, care pun pe oameni să facă toate relele! Iată, stăpânul acestui rob, ascultându-i pe aceștia, se mânia, îl bătea cu cruzime și-l lăsa să moară de foame. Iar el nenorocitul, s-a deznădăjduit, a luat o funie și s-a spânzurat, facându-se pe sine jertfa satanei. Vai mie, acesta pe care mi l-a încredințat la botezul său Atotțiitorul, ca să-l păzesc, mi l-a răpit deodată spurcatul drac și l-a înghițit! Cum mă voi înfățișa înaintea Domnului meu, eu întristatul și amărâtul! Și cum mă voi uita la Făcătorul meu, mâhnit pentru pierderea acestui suflet?

Pe când zicea el acestea cu durere, a apărut un alt înger din cer, care i-a zis:

- Tatăl nostru, Domnul Savaot, îți poruncește să mergi la Roma, unde acum se botează copilul unui ostaș. Primește-l și păzește-l prin Duhul Sfânt, care ți l-a dat odată cu Botezul. Și eu voi pedepsi pe stăpânul acestui rob, ca să se învețe să nu se mai înfurie, nici să mai lovească pe robii săi sau să-i lase să moară de foame.

Acestea le-a zis îngerul din partea lui Dumnezeu și s-a înălțat la cer, iar celalalt a plecat la Roma, după porunca lui Dumnezeu. În acea clipă, Nifon vede un suflet care era dus cu multă tulburare. O mulțime de diavoli strigau și se sileau să răpească nefericitul suflet. Era sufletul unui cleric care traise o viața necinstită. Ba și ucidere făcuse! Slujbele le scurta și pe cele rânduite nu le făcea. Banul bisericii îl cheltuia pentru petrecerile ce le făcea cu tovarășii săi.

Nenorocitul suflet nu a putut trece mai departe de vama a patra. Diavolul și-a întins cu furie mâinile, l-a smuls de la îngeri și l-a aruncat la pământ. Apoi l-au luat în primire alți diavoli, l-au coborât în adânc și l-au predat mai marelui întunericului ca să stea acolo legat, cu sufletele păcatoase asemenea lui, până în ziua învierii de obște. După aceea, întunecații și necurații, se laudau și se mândreau între ei, zicând:

- Iată, am biruit și clerici de-ai Nazarineanului și i-am pus sub picioarele noastre!

Atunci, unul din ei a zis cu tristete:

- Ce ne mai laudăm că am câștigat un nenorocit! Iată, sunt o mulțime de preoți care strălucesc în virtute și de care nu putem nici să ne apropiem.

Dacă n-ar avea semnul Crucii în fața și în spate și în jurul lor, și ajutorul lui Iisus, atunci ai vedea puterea noastră. De ce să ne temem de lemnul pe care a fost pironit Nazarineanul? De semnul caderii celei mai de jos?

- Nu ne temem de lemn, ci de înfricoșatul trăznet care trăsnește din el. Și ce este mai rău, nu numai din lemn iese trăznetul care ne arde ci și când creștinii se pecetluiesc cu acest semn!

Atunci alți demoni au zis cu răutate:

- De unde ai învățat tu toate acestea?

- Este în Constantinopol un neîmpăcat dușman al nostru, care se cheama Nifon. L-am ispitit din tinerețile lui și eu și alții de-ai noștri. L-am luptat zile întregi cu ispite și așa de tare l-am aprins încât în cele din urma a căzut în păcat. Eu însumi i-am scris căderea lui cu multă mândrie. Acela, însă, îndată s-a pocăit, a început să se osândească pe sine și să se tânguiască: “O, de acum viermii îmi vor mânca trupul! La amară pedeapsă voi fi aruncat! Vai de mine, păcatul acesta mă aruncă în foc!” Și, zicând acestea, s-a făcut furios ca un nebun.

Noi am râs în ciuda lui, dar el, foarte bine cunoștea vicleșugurile noastre și a strigat: “Acum o să vă arăt eu, spurcaților diavoli! S-a ridicat îndată și a făcut asupra noastră semnul Nazarineanului. Și vai, un foc a trecut prin inimile noastre și am dispărut de groază într-o clipă! Numai unul din noi a îndrăznit să stea mai departe, ca să vadă ce face. L-a văzut intrând repede în biserică, a făcut trei metanii și a zis: “Doamne, eu sunt om păcătos, tânăr de ani, care se luptă cu patimile și cu aprinderea cărnii. Nu-mi socoti acest dintâi păcat, Tu ești Domn și Stăpân și poți ierta numai cu cuvântul greșelile mele”.

Numai cât a rostit aceste cuvinte și un înger l-a și încununat pentru căința lui. Pe lângă toate acestea, a continuat diavolul, acela, înfuriat asupra trupului său, a început a se pălmui peste obraz cu toată puterea. Apoi, iarăși și-a ridicat mâinile la cer și se ruga lui Dumnezeu, zicând:

“Înfricoșatule Dumnezeu, Tu care ai născut pe Fiul Tău Cel Unul-Născut și stăpânești toate cu înfricoșatul Tău Duh, auzi-mă pe mine necuratul și pedepsește pe nelegiuții care râd de mine. Pentru că numai Tu ești fără de păcat, iau eu sunt întinat și stricăcios”.

Atunci îngerul care îl încununase, a luat îndată o funie și ne-a legat pe toți la un loc. Apoi, luându-ne unul câte unul, ne-a bătut cu mii de lovături. De urletele și vaiurile noastre s-a speriat lumea. În timp ce ne lovea, zicea: “Să nu mai aibă vreodată pricină robii lui Dumnezeu de a se lovi peste cap!

După ce ne-a chinuit îndeajuns acel nemilostiv înger, ne-a slobozit cu nenumărate suferințe. Și, de atunci oriunde văd pe acest Nifon, mă fac nevăzut, pentru ca mă tem de lemnul Crucii.

Când și-a terminat diavolul de spus peripețiile, ceilalți au început să-l batjocorească și să-l numească: nenorocit, ticălos, și fricos. Nifon, care asculta cele ce ziceau necurații diavoli despre el, râdea de ei.

După puțin, vede un înger care cobora spre Constantinopol. În maini ținea o sabie de foc. În acel ceas, cineva tragea să moară și se chinuia jalnic. Era un cămătar nemilostiv. Pe deasupra, bârfise mult pe Nifon. Îl făcea eretic și fățarnic. Zicea, de ce face cutare și cutare lucru? De ce grăiește așa și așa? Nu se vedea ticălosul pe sine, ci se ocupa de alții...

A venit, deci, îngerul focului, și a stat lângă patul lui, uitându-se spre cer, ca și cum aștepta ceva și, într-adevăr s-a auzit un glas: “Lovește degrabă pe antihrist și desfă cu silă stricatul suflet din legătura trupului. Cât a trăit acest nebun, niciodată nu a împlinit voia Mea, ba și pe robul Meu Nifon l-a osândit. Lovește-l cu putere! să nu mai sugrume pe săraci cu cămătaria lui!”

Cum a auzit acest glas, înfricoșatul înger a lovit cu toată puterea pe ticălosul cămătar, care îndată și-a dat sufletul, scrâșnind din dinți și răcnind din adâncul său. Și îngerul i-a luat sufletul și l-a dus în chinuri groaznice, coborându-l la iad...

Atunci, Sfântul Nifon și-a revenit în sine. Inmarmurit și mâhnit de cele ce văzuse, cugeta și zicea întru sine: “O, câtă ticăloșie se ascunde în noi, nevrednicii și păcătoșii! Cât de jalnic și de amar ne terminam viața! Și apoi vine judecata și înfricoșatul foc, unde mergem pentru veșnicie. Cu tot dinadinsul trebuie să ne grijim de mântuire, silindu-ne spre bine. Numai așa vom bineplăcea lui Dumnezeu de nu vom călca poruncile Lui! Și, îndată a început să se roage:

“Doamne Dumnezeul meu, în Tine îmi pun nădejdea mea; izbăvește-mă de cei ce mă prigonesc și mă mântuiește. Dacă nu mă izbăvești și nu îmi mântuiești Tu, Hristoase, sufletul cu Duhul Tău cel Sfânt, îl va răpi vicleanul stăpân al întunericului, leul care mugeste. Fericit este tot cel ce ascultă de Tine, Care Te-ai făcut sărac și neputincios pentru mântuirea noastră. Pentru că îl vei izbăvi în ceasul morții de duhurile răutății, care sunt vameși răi și judecători nedrepti și cercetători nemilostivi și caută să înghită bietul lui suflet. Izbăvește-mă, Stăpâne înfricoșat și Atotputernic, Care miști toate și de care se cutremură toate! Mântuiește de acești tirani neamul nostru creștinesc! Miluiește, sfinte, pe cei ce și-au pus nădejdea întru Tine și iarta pe cei ce păcătuiesc greu și amărăsc neconținut milostivirea Ta!

Se gândea cu lacrimi la nefericitul acela cămătar, căruia îi luase sufletul acel înger răzbunător cu sabia sa de foc. Cugeta cât de amărâtă moarte avusese, fără nici un ajutor de la Dumnezeu, desi, din dobânda din care o lua, dădea câte ceva la săraci. Pentru că, precum spunea Nifon, când se chinuia nefericitul lui suflet, cămătarul a strigat: “Adu-ți aminte,

Doamne, de milostenia pe care am dat-o săracilor!“ Dar, s-a auzit un glas care i-a zis:

“Da, nevrednicule, ai băut sângele săracilor și ai adăpat cu el alți săraci, pentru aceasta să te mântuiesc? Sau pentru ai clevetit pe cel ce îmi slujeste Mie? Acesta, zi și noapte se roagă pentru păcătoși, ba și pentru tine nu încetează a mă ruga. Iar tu, de ce l-au vorbit de rău? Învăță deci acum, că nu trebuia să judeci pe nimeni!

Pe toate acestea le-a povestit Nifon cunoscuților săi, sfătuindu-i:

“Luați aminte, fiilor, să nu judecați pe cineva, mai ales când acela este și el om al lui Dumnezeu. Vă rog, păziți-vă de acest păcat! Uitați-vă la voi și vă vedeți păcatele voastre. Din această simțire, degrabă vom putea trece la pocăința. Unii din robii lui Dumnezeu sunt vădiți, alții necunoscuți. Pe cei ce au curajul să se facă văzuți, îi judecă mulți, dar vor fi aspru pedepsiți în ziua judecății.

Dumnezeu, pe cei ce disprețuiesc slava omenească, îi pune înaintea tuturor să mărturisească cu îndrăzneală credința lor și să folosească pe mulți: așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, le zice, ca văzând aceia faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl vostru, Care este în ceruri. Dimpotrivă, celor înclinați spre slava deșartă le zice: Cei ce fac faptele dreptății pentru a plăcea oamenilor și nu Mie, amin vă zic vouă, și-au primit plata lor. Pentru că cel ce se mândrește, nu va fi miluit. Având deci, fiilor, acestea înaintea ochilor, să nu judecăm pe nimeni și să nu luăm aminte la cel ce vorbește de rău, fie că judecă pe un drept sau pe oricine altul. Nu judecați ca să nu fiți judecați ne poruncește Domnul. Tu, care stai pe tron să nu disprețuiești pe robul tău, ca nu cumva în el să se afle Duhul lui Dumnezeu și să te faci astfel, fără să știi, luptător de Dumnezeu!

Zicând acestea Cuviosul, încă o dată i-a rugat pe ucenici să se vadă fiecare pe sine și să nu judece pe nimeni și nici bani cu camătă să nu dea. Pentru că ce-i folosește omului să se numească creștin, dacă are mulți bani și-i da cu camătă? Acesta, în primul rând, nu-și pune nădejdea în Dumnezeu; al doilea, este închinător la idoli; al treilea, suferă de iubirea de argint și, zi și noapte este chinuit de griji. Nici somnul nu-l prinde, iar la urmă vine și moartea. O, ce nebulie!...

DOUA TĂMĂDUIRI MINUNATE

În acel moment a venit cineva și i-a zis:

- Ai aflat, părinte, ca fiica cutărei doamne, care ți-a făcut bine, suferă de o boala grea? Dacă poți, mergi degrabă să o miluiești, pentru că aproape își da sufletul.

- Eu să o miluiesc? Ce spui, fiule? I-a muștrat sfântul. Numai Dumnezeu are milă! Dacă un orb conduce pe un alt orb, cad amândoi în prăpaștie. Totuși să mergem, pentru că Hristos a zis: *Bolnav am fost și M-ați cercetat.*

Îndată ce a ajuns la bolnavă, a lacrimat și a început a se ruga în taină. În timp ce Cuviosul se ruga, bolnava care era pe moarte și -a ridicat mâinile spre Dumnezeu. Oamenii care erau de față au început a zice: “Doamne, miluiește!” Și îndată, cu ajutorul lui Dumnezeu, boala a dispărut, fata și-a făcut cruce și slăvea pe Dumnezeu. Frica a cuprins pe cei de față și au mulțumit preabunului doctor al sufletelor și al trupurilor.

De aici, Nifon a mers să viziteze o altă soră, care îl cinstea mult și care îi sluzea adesea. Și aceasta era grav bolnavă și se ruga lui Dumnezeu ca să se facă bine cu rugăciunile Cuviosului. Arunci Nifon i-a zis:

- Mai de grabă să mulțumești lui Dumnezeu, fiica mea, pentru că Dumnezeu pe cine iubeste îl cearta și bate pe fiul care îl primește. Dar pentru că vrei să găsești sănătatea și o doresti mult, iată, mâine dimineața vei fi bine la picior. Pentru aceasta să mulțumești Domnului Hristos!

Zicând acestea, a plecat și în adevăr bolnava, cu harul lui Dumnezeu, a doua zi dimineață a fost sănătoasă și a mulțumit singurului izbăvitor și doctor adevărat.

CÂND BOALA MÂNTUIEȘTE

Abia ajuns la chilia sa, i-au adus Cuviosului Nifon un alt bolnav, care se numea Nicon.

- Sunt bolnav, se tânguia el, mădularele îmi sunt paralizate și cârtesc. Am cheltuit mult cu doctorii și, precum vezi, nu m-am folosit. Te rog, cere lui Dumnezeu să-mi dea vindecare.

- Limba ta, fiule, și cugetul tău cel rău ți-au pricinuit toate acestea! I-a muștrat sfântul. Ai fost un stricat, pornit spre beție și spre osândirea și ponegrirea altora. Apoi, ai făgăduit lui Dumnezeu că te faci monah și nu ți-ai ținut făgăduința. Ai mers până acolo ca te-ai întors la relele cele dintâi. Pentru toate acestea, Iubitorul de oameni Dumnezeu, ți-a trimis o mică pedeapsă, această paralizie. Dacă o rabzi fără cârtire, cu pocăință și

spovedanie, Dreptul Judecător te va milui în ziua judecății. Nu ți-e de folos, fiule, să te faci bine, ca nu cumva acum vindecat, în viața viitoare să te înghită focul. Fiindcă văd că și scris deasupra capului tău: Moarte grabnică, Doamne ajuta!

- Ce vrea să spună, părinte, acest “Doamne ajuta!” a întrebat paralyticul.

- Ajuta ca să nu se piardă sufletul, a explicat sfântul. Pentru că și acum ai rămas în aceleași patimi. Deci, nu mai judeca, fiule, te sfătuiesc acest lucru. Îți doresc mântuirea și vreau să te îndrept cu aceste sfaturi.

- Ai toată dreptatea, a răspuns acela, dar ce să fac? Trebuie multă silă ca să le tai pe toate acestea, iar eu sunt bolnav și cu sufletul și cu trupul.

- Nu știi, i-a zis sfântul, căci cu silă se ia Împărăția cerurilor și ca “silitorii o răpesc pe ea”? Postește și roagă-te! Puțin timp mai ai. Moartea este aproape! Nădăjduiesc, însă, căci prin milostivirea lui Dumnezeu vei avea călătorie bună.

Trebuie să mai știi că patimile sunt diavoli și nu fug decât cu rugăciune și cu post, după cuvântul Domnului. Cu aceste arme, deci, întrarmează-te și tu împotriva lor și îi vei birui.

Cu aceste sfaturi l-a părăsit în pace. Iar paralyticul, cu ajutorul lui Dumnezeu, a făcut ceea ce i-a zis sfântul și după puține zile a călătorit spre cer. Iubitorul de oameni i-a primit întoarcerea lui mai mult decât primește pe cei ce îmbătrânesc în nevoie.

MOARTEA PĂCĂTOȘILOR ESTE CUMPLITĂ

Odată, Cuviosul Nifon stătea în strana bisericii. Chilia lui era aproape de biserică Sfintei Ipatia și mulți credincioși se adunase în jurul lui să se folosească. Unul l-a întrebat despre diferitele feluri de morți: cum unii mor cu tulburare și alții cu pace, alții în înstrăinare, alții în pustiri iar alții în mare. Ba, unii zic că fiecăruia îi este scris și unde să moară.

- Ceea ce este de neapărată trebuință, fraților, a început Cuviosul, este să ne pocăim de păcate și să cerem milă de la Dumnezeu prin pocăință. Cât despre toate celelalte, sunt judecați ale lui Dumnezeu și este foarte primejdios să ne ocupăm de ele. Mai bine să plângem și să ne tânguim pentru păcatele noastre, ca să aflăm milă și să ne învrednicim a dobândi o fărâmă de mântuire. Vin zile rele “în care nimeni nu mai poate lucra”. Deci, înainte de a sosi, să lucrăm binele ca să trăim în veci.

- Înțelept este acest cuvânt, au spus cei de față. Totuși, dacă nu este nepotrivită întrebarea noastră, vă rugăm să ne dați un răspuns.

- Atunci, Nifon le-a povestit:

- Aveam un prieten pe care îl chema Teofil. De multe ori fericea ticăloșia mea, neștiind că nelegiuirile mele întreceau și pe ale demonilor. Din tinerețe, de multe ori vorbeam cu el, și-i spuneam cuvinte de suflet folositoare, dar nu am izbutit să-l câștig la bine. Auzea numai și, mulțumea. Dar din câte auzea nu săvârșea nici una. Lucra într-un atelier și, munca lui era să cântarească. Era ranchiunos și dușmănos în cuvinte. Nu avea ușa de îngrădire buzelor sale. Nu se temea deloc de Dumnezeu, de aceea lucra cu păcat. La cântar era foarte necinstit, mâncând astfel osteneala săracilor. A venit însă și secera care avea să-l secere din viața.

Cu o luna înainte de moarte s-a îmbolnăvit de dizenterie. Îi ieșiseră afară măruntaiele și se chinuia, muscându-și buzele și limba până ce și-a tăiat-o cu dinții. Așa de aspră era Judecata lui Dumnezeu, că șaptesprezece zile s-a frământat și s-a rostogolit în pat, scrâșnind din dinți. Și-a smuls, fir cu fir, barba, care rămăsese goală ca palma. Apoi, își numara degetele, își mișca jalnic capul, holba ochii și cerea mângâiere, dar nu afla. Și iarăși își mișca capul, își smulgea părul, număra degetele și gemea.

Era o priveliște jalnică și tare înfricoșatoare, uitându-te la el cum a mai rezistat la acea teribilă chinuire. Până la urmă, și-a mâncat și buzele, a rămas fără păr pe cap și continua să-și numere degetele, să geamă și să scrâșnească din dinți. Un înger nevăzut stătea lângă el. Își scosese din teacă o înfricoșata sabie și chinuia pe nefericitul Teofil.

Așa s-a chinuit și s-a luptat cu moartea șaptesprezece zile, precum am zis, numărându-și cu degetele nedreptățile de la cântar. Și, îngerul pedepsitor i-a zis:

- Ticălosule, n-ai avut nici o milă! Pe toți i-ai furat cu cântarul tău, lucrând necinstit. Te-ai depărtat și de dreapta credință și, pe deasupra, la tot pasul injurai înfricoșatul Nume al lui Dumnezeu. Și de ce injurai și bârfeai pe toți oamenii cinștiți? De ce, când te împartășeai cu Sfintele Taine, scuipai fără teamă pe pământ? De ce ai nedreptățit și înșelat la cântar pe săraci? Iată, acum ce-ți aduc toate acestea! Dacă nu se aduce aici cântarul, înaintea tuturor, sufletul Tău nu va ieși și te vei chinui neconținut.

El însă, având limba tăiată, nu putea cere cântarul, ci numai socotea pe degete, mișcându-și capul. Și nimeni din ei nu înțelegea ce vrea. Numai un om sfânt și văzător, care se afla acolo, a auzit pe înger, a înțeles și a trimis să se aducă un cântar. Cel ce tragea să moara, numai cât a văzut cântarul, a suspinat adânc, a început a da din cap cu putere, ca și cum mărturisind căci cu acesta făcuse toate nelegiuirile sale și îndată și-a dat sufletul. Îngerul judecător i-a luat sufletul și l-a predat judecății lui Dumnezeu.

- Ce învățătură scoatem, deci dintr-o astfel de moarte? a întrebat Nifon. Potrivit cu faptele, a venit și pedeapsa. Fiindcă era așa de păcătos și

nelegiuit, ca și mine ticălosul, a fost pedepsit de aici, pentru ca după înfricoșata judecată să sufere mai puțin chin.

Auzind acestea cei de față, au suspinat gândindu-se fiecare la păcatele sale.

- V-ați spăimântat de judecată lui Dumnezeu, a adăugat Cuviosul, precum a pățit de multe ori preablândul David. Ascultați încă o întâmplare asemenea.

Dar, înainte de a începe, Cuviosul s-a ridicat și le-a făcut metanie, zicând:

- Iertați-mă, fraților, că vă întinez cu păcatele mele. Nu sunt vrednic nici să stau lângă voi. Și totuși stau. Ba și mai mult. Eu cel orb vreau să vă povățuiesc, cu slava mea cea deșartă, pe voi, care vedeți.

Cei care erau de față au fost impresionați de aceste cuvinte și au căzut la picioarele lui cu căință. Se temeau ca nu cumva Dumnezeu, văzând marea lui smerenie, să pogoare foc și să-i arda, de vreme ce știau că el este sfânt iar ei sunt păcătoși.

MOARTE AMARĂ, CURAȚIREA SUFLETULUI

După ce Cuviosul a ridicat pe oamenii care căzuseră la picioarele lui și i-a pus să șadă, a început o minunată povestire.

“Trăia în Constantinopol un tânăr cu numele Vasile. Era viclean, stricat și foarte răutacios. În fiecare seara mergea la locuri necinstite. Stăpânul lui, pe care-l chema Patriciu, dimpotrivă, era un om ales, milostiv, miluind și dăruind cui avea nevoie, precum poruncește Scriptura. Vasile, slujitorul său, avea optsprezece ani. Adesea stăpânul său îl trimitea cu treburi, iar el, cu acest prilej, umbla prin locuri stricate, întinându-și frumusețea trupului și a sufletului. Dar, Dumnezeu, Care nu voiește moartea păcătosului, iata cum a iconomisit mântuirea lui:

S-a făcut foamete în toată regiunea aceea. Cu foametea a venit și o iarnă aspră, încât zilnic mureau în oraș ca la o mie de oameni. Era așa de mare mulțimea morților, încât nici să-i mai îngroape nu dovedeau. Și, fiindcă bântuiau teribil foametea și gerul iernii, amândouă relele împreună, stăpânii erau nevoiți să dea drumul slujitorilor și robilor lor. Ba unii, ajunseseră să-și vândă și copiii, ca să câștige un ban pentru a-și cumpăra mâncare. Lucrurile fiind grele pentru toți, firește erau și pentru Patriciu de care am pomenit și care a fost nevoit să renunțe și el la slujitorii lui. “Cu ce să mă hranesc eu, copiii și slujitorii mei?” se gândea el, pentru că avea mulți.

Astfel, împreună cu ceilalți slujitori ai săi, a dat drumul și tânărului Vasile. Acesta, chiar din prima zi, și-a vândut haina într-o cârciumă și și-a

mâncat banii. Și în puțină vreme și-a vândut și a cheltuit tot ce avea. În cele din urmă a ajuns să cerșească, umblând de colo până colo și jelindu-se. Așa de grozav a suferit de frig, că mai să-i înghețe sângele. Și chinurile i se înrăutățeau din zi în zi. Acum însă, nu mai zicea nimic, ci numai slăvea pe Dumnezeu, zicând: “Slavă Ție, Doamne!”

Cine ar fi putut descrie chinurile sau iutimea foamei și spaima cu care rabda vitejește mulțumind lui Dumnezeu? A răbdat mult acest chin, până când, într-o zi, a căzut epuizat într-o uliță a orașului. Zăcea suspinând, tremurând, aproape mort de foame. Din pricina gerului teribil îi înghețaseră picioarele de tot, îi căzuseră și degetele, pentru că putreziseră vinele și nervii. Iar el, minunatul copil, cu adevărat împărat, piatră neclătită, stea luminoasă, pe toate le suferea fără murmur, ca un alt Iov, fără să cârtească împotriva lui Dumnezeu. Îl chinuia foamea, îl sfâșia frigul, rănilor îi înghețaseră, ca era gol și produceau nesuferită durere. Cu un cuvânt, îl cuprinseseră toate chinurile. Iar el continua să slăvească pe iubitorul de oameni Dumnezeu. Atunci, cu adevărat, nu era cine să-i ajute, pentru că toți își jeleau lipsurile și greutatea lor.

După un timp, s-a întâmplat să treacă pe ulita un om credincios cu numele Nichifor. L-a văzut și i s-a îndurerat sufletul. Îndată a poruncit slujitorilor săi să-l ridice și să-l ducă la casa sa. Acolo, cu mâinile sale i-a pregătit pat, l-a culcat, l-a îngrijit cu toată inima și i-a rânduit o slujnică să-l îngrijească, fiindcă avea neaparata nevoie de ajutor, de vreme ce tot trupul îi era ars de ger.

Au trecut astfel, stând două săptămâni la Nichifor și a sosit ceasul ca Vasile să călătorească spre Domnul și Dumnezeuul său. Era într-o sâmbătă pe la orele 9 dimineața. Cum se afla întins pe pat, ca de obicei, Vasile a început a șopti:

“Bine, bine... Au venit cei frumoși... Domnul v-a trimis... Bine ați venit!... Așteptați puțin și mergem...”

- Hai degrab ca te cheama Domnul! - i-a zis cineva nevăzut.

- Va rog, bunilor prieteni ai lui Dumnezeu..., șopti iarăși Vasile, aveți puțină răbdare... Un om mi-a împrumutat zece bani... Și trebuie să-i dau înapoi... să nu găsească pricină stăpânul din văzduh, ca să mă ducă în adânc și să-mi pierd sufletul...

Atunci îngerii s-au oprit, pentru că Domnul le poruncise să-i ia sufletul cu oarecare bucurie și mângâiere. Îndată credinciosul Nichifor a chemat un slujitor căruia i-a dat banii, poruncindu-i să-i ducă celui ai căruia erau. În clipa aceea Vasile a ridicat mâinile, slăvind pe Dumnezeu, Care este iubitor de oameni și și-a dat sufletul în mâinile îngerilor.

Vedeți, fiilor, a încheiat Cuviosul Nifon, cum voia lui Dumnezeu iconomisește lucrurile pentru folosul nostru? Cercetează Preabunul războiul lăuntric al fiecăruia și-i răsplătește pe măsură. Pentru că, adeseori se

întâmplă ca pe dinafară omul să se arate păcătos, dar înăuntru său poate se osândește pe sine față de alții cu bunăvoință și smerenie. Adică, mulți înăuntru lor fac ceea ce este plăcut lui Dumnezeu, deși pe dinafară se arată păcătoși. Iar Dumnezeu, care vede cele ascunse, la sfârșit nu-i lasă să piară. Iar dacă unii, pe dinăuntru fiind plini de ură și răutate, lucrează la vedere binele, nu le folosește deloc. Pentru că prin ei se zădărnicește lucrarea lui Dumnezeu.

Acel tânăr, Vasile, face parte din prima categorie. Ființa lui era luminată de o lumină lăuntrică; compătimea pe toți pe care îi vedea ca suferă. Acesta era harul lui tainic, chiar dacă la vedere avea unele păcate. De aceea Dumnezeu, la sfârșit nu l-a lăsat să piară, ci l-a mântuit în felul în care ați auzit.

DREAPTA JUDECATĂ A LUI DUMNEZEU

Atunci frații au zis către Cuviosul:

- Înțelepte și pline de învățătură au fost aceste cuvinte. Ne-am convins de ceea ce zice Domnul: dacă rămâneți întru Mine, și Eu voi rămâne întru voi. De aceea, fiindcă și sfinția voastră sunteți cu totul “în Hristos”, aveți în sine și Duhul Lui. De aceea vă rugăm, lămuriți-ne încă o nedumerire: cum se întâmplă că într-o corabie să între oameni de diferite locuri și din pricina unei furtuni să se înece toți? Au fost oare predestinați toți să aiba acest sfârșit amar?

- Grea este întrebarea voastră, a răspuns Cuviosul. Numai Dumnezeu știe. Dar, cu ajutorul Lui, am să vă spun ceva în legătură cu aceasta.

“Mai demult trăia un corabier cu numele Teognost, care avea multe corabii mari cu destui marinari. Călătorea, făcea comert, transporta oameni și făcea tot ce cade în treaba unui marinar. Făcea însă și multe nelegiuiri, care nu plăceau lui Dumnezeu. Punea apă în vin, fura unele mărfuri și altele. Dacă vreodată se întâmpla să aiba vreun călător bogat, marinarii nu ezita să-i ia banii și să-l arunce în mare; cu alte cuvinte, erau cu totul nemilostivi. Numai unul dintre toți, îndată ce făcea răul, se căia pentru un moment de nerușinata nelegiuire. Dar, stăpânit de nenorocita obișnuință, când tovarășii săi împărțeau câștigul murdar, își lua și el porția sa.

Preabunul, Dumnezeu, Care dorește mântuirea noastră, a tuturor, o aștepta și pe a lor. Dar vicleanul diavol, nu se mulțumea de răul pe care aceia îl făceau, ci îi împingea la și mai mari răutăți.

Când însă Domnul a văzut că nu se mai lăsa de rele, ci tot mai mult fac rău grămădindu-și foc pe capetele lor, a hotărât ca să-i piardă degrabă; și, aceasta tot din iubirea de oameni, pentru ca să nu-și îngreuneze osânda, trăind pe pământ și nelegiuind. Și ascultați ce s-a întâmplat:

Într-o zi s-au oprit în portul Seridos. Au vândut marfa din corabie și s-au înbarcat cu mult câștig să plece spre locul lor. Ajungând, au tras corabia la uscat ca s-o repare, cum fac de obicei corăbierii. După ce au terminat, s-au sfătuit între ei să meargă la Constantinopol. Unul din ei, însă i-a rugat, spunând că nu poate să meargă cu ei de data aceasta, deoarece îi născuse femeia de trei luni un fiu și n-ar fi voit să plece înainte de a-l boteza. Și, fiindcă tovarășii lui îl sileau, el a plătit un alt marinar ca să meargă în locul lui. Cel care rămăsese acasă era acela despre care v-am spus că, singurul dintre toți, când făcea o nelegiuire făcea în adâncul inimii lui puțină pocăință.

Deci, după ce ceilalți au plutit în larg, deodată s-a pornit ca din senin o furtună teribilă. Spăimântați, și-au continuat totuși călătoria cu multă atenție, dar în toiul zgomotului și a furtunii, ca și lovită de un toiag nemilos, corabia s-a sfărâmat în țandări. Toți s-au scufundat în mare și s-au înecat. Lucru și mai înfricoșat este faptul, că și cel care rămăsese acasă să-și boteze copilul, a căzut mort în aceeași clipa când tovarășii săi se înecau. Iar marinarul angajat, ce minune, s-a agățat de o scândura și a scăpat. A sosit până aici și a povestit totul cu de-amănuntul.

Ce să zici de toate acestea? Cum au pierit toți deodată? Este evident că au fost pedepsiți de Dumnezeu pentru păcatele lor. Așa cum, toți împreună făcuseră răul, așa împreună suferiseră teribilul înec. Cât despre cel ce murise acasă, este drept că făcuse, chiar și trecător, puțină pocăință. De aceea și-a dat sufletul pe uscat, acasă. Dreapta judecată a lui Dumnezeu nu l-a lăsat să se înece cu tovarășii săi, ci i-a dat un sfârșit mai bun. Pe când pe corăbierul angajat, Dumnezeu, care știa că nu are nici o legătură cu făcătorii de rele, l-a salvat cu scândura.

De aceea, fiilor, să fugim de păcatul cel prea rău, care a născut și naște durerea și întreg noianul nenorocirilor neamului omenesc.

RUGĂCIUNE CU CĂLDURĂ

După toate acestea a mers la chilia sa. Văzându-l lăcrimând, l-am întrebat pricina, iar el mi-a zis:

“Am văzut, fiule, când m-am întors de la biserică, un om bătând fără milă animalul sau așa de tare, ca bietul animal mugea tare înaintea omului și m-am întristat amarnic. Dacă și animalele noastre, fie ele și cai, ne osândesc, ce vom face noi păcătoșii în ziua judecății, când vom da seamă de toate faptele noastre? Vom auzi atunci: Nu ai miluit, nu vei fi miluit! A intrat apoi în chilia sa, s-a întors spre răsărit, și-a ridicat mâinile și s-a rugat:

“Stăpâne Doamne, iartă-mi păcatele și mă învrednicește și pe mine iubirii Tale de oameni, ca să mă păzesc curat de toată întinăciunea trupească și sufletească în toate zilele vieții mele. Doamne, Iisuse Hristoase, judecă pe cei ce mă judecă și îmblânzește pe cei ce mă războiesc. Apucă arma cu pavăza și stai în ajutorul meu; scoate sabia și învârte-o înaintea celor ce mă mânesc, zicând de-a pururi sufletului meu: nu te teme, mântuirea ta sunt Eu, Făcătorul și Ziditorul tău! Să se rușineze și să se înfrunte toți cei ce caută să mă înghită pe mine, făptura Ta. Da, Doamne, Iisuse Hristoase, spune aceste cuvinte robului Tău ca să se bucure sufletul meu.

Odinioară, slujitorul Tău Moise Te-a rugat să înceteze dreapta Ta amenințare, gata să se reverse peste fiii lui Israil. Înșuți Tu, Doamne, și acum, auzi-mă pe mine păcătosul cu necurmata Ta îndelungă răbdare. Harul Tău, Preamilostive, să mă lumineze! Pacea Ta, mult îndurate, să mă înfieze în dar. Înțelepciunea Ta, Întreit Sfinte, să se reverse din gura mea; știința Ta, Nemuritorule, să nimicească cugetele mele cele rele. Duhul Tău cel bun să mă povățuiască la pământul dreptății! Mângâitorul, Duhul Tău să rămână cu noi, care Te iubim, iubitorule de oameni. Pacea lui Dumnezeu Tatăl, înțelepciunea Fiului și harul Sfântului Duh să se sălășluiească întru mine. Da, Preaputernice Doamne al puterilor cerești, privește spre mine sărmanul! Căci numai de la Tine am primit până acum toate darurile și nu prin ostenele mele...”

Înainte de a-și termina rugăciunea și, pe când zicea cu lacrimi aceste din urmă cuvinte, a venit diavolul să-l lovească. Dar, n-a izbutit, deoarece marea putere a lui Dumnezeu întărea pe Cuviosul. Crăpând de ciuda, vicleanul a strigat:

“O, împietritule cu inima, care cu viclenele tale vrăji îmi zădărnicești toate meșteșugurile mele! Ce să-ți fac ție, care în tot ceasul mereu, mă birui cu ajutorul puterilor cerești? O, cum îmi nimicești puterile mele! Vai și iarăși vai! Acela pe care l-am avut rob, mi l-a pus acum Nazarineanul stăpân peste capul meu...”

Apoi satana s-a făcut nevăzut, iar Nifon și-a urmat mai cu căldură rugăciunea sa:

“Doamne Dumnezeul meu, Tu, Care ai umplut văzduhul cu aer și-l luminezi cu razele soarelui, umple și inima mea de dulceața Ta. Dumnezeule cel Mare și înfricoșat, înaintea puterii Căruia se cutremură toate, pe Care îl slavesc serafimii cei cu câte șase aripi și heruvimii cei cu ochi mulți, auzi-mă pe mine păcătosul și nimicul, și-mi luminează sufletul și trupul. Să se umple inima, mintea și toate simțurile mele de lumina cea cerească. Arată-mă Doamne, vas curat, vrednic de sălășluirea Sfântului Duh. Dăruiește-mi curația Ta, pacea Ta și înțelepciunea și blândețea Ta, sfințenia și liniștea Ta, Duhul Tău cel bun să mă lumineze, ca un

Viața și învățăturile Sfântului Ierarh Nifon

Dumnezeu bun ce ești și arată-mă mai pesus de necuratele patimi. Nu voi înceta, Doamne, să rog cu căldură părinteasca Ta dragoste și milostivire. Tu ai făcut sfintele și cereștile oștiri, Heruvimii și Serafimii, Tronurile și Domniile, Începătoriile și Scaunele, Stăpâniile și Puterile, pe Mihail și Gavriil, pe Rafail și Uriil și pe toți precurații îngeri, pe care singur Tu îi stăpânești. Iartă-mă pe mine, care, mult mâinii marea și necuprinsa mulțime a milostivirii Tale. Eu sunt putoarea păcatului, sălaşul patimilor, urâciunea care urâtește întreaga omenire.

Mântuiește-mă Stăpâne, de gheenă și de foc, mântuiește-mă de scrâșnirea dinților, izbăvește-mă de tartarul cel înghețat, pentru că a Ta este mila, sfinte fără de moarte, Părinte mai presus de ceruri. Și precum ai primit darurile lui Abel și jertfa lui Avraam, primește și rugăciunea mea, pe care o strig cu glas de laudă în ceasul acesta. Ajută-mă pe mine căzutul în stricata mea viața. Primește-mi această rugăciune la înțelegătorul Tău jefelnic, în Ierusalimul cel de sus. Pomenește-mă, Doamne, totdeauna împreună cu sfintele și cereștile Tale puteri, cele preafrumoase și smerite, de care așa de mult se bucură sufletul meu...”

Atunci a străfulgerat în jurul lui o lumină din cer și a simțit o negrăită mireasmă. Și i s-a arătat Domnul Iisus Hristos, Care i-a zis cu adâncă iubire:

“Bucura-te, Nifone! Să se bucure duhul Tău și să salte inima ta și să se veselească simțurile tale, căci Eu te voi mântui. Bucură-te dar! Am poruncit sfinților îngeri să te pomenească totdeauna, la toate jertfele pe care le aduc fără încetare Tatălui Meu. Așa cum și tu pomenești în rugăciunile tale pe rând, toate cereștile puteri, așa și fiecare din ele pomenește numele Tău și se roagă Tatălui Meu Care se veselește de îngereasca lor mireasmă, ca să te izbăvești de meșteșugirile diavolului. Să-mi fii recunoscător, deci că ți-am dat acest dar! Bucură-te!”

Zicând aceste cuvinte, Domnul S-a înălțat cu slavă la ceruri. Iar dreptul, simțind o negrăită bucurie, a rămas uitându-se spre înălțime și șoptind o profundă rugăciune de preamărire:

MAREA SLAVOSLOVIE

“Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Iisus Hristos, Fiul Tatălui, Mielul lui Dumnezeu Care ridică păcatul lumii.

Binecuvântat ești, Cel preaslăvit și preaînălțat întru toți vecii, dumnezeiasca strălucire și pecete a lui Dumnezeu, Tatăl. Unul ești Tatăl, Cel fără de început și Fiul Care S-a născut mai înainte de veci negrăit din Tine, *Cel ce se îmbracă cu lumina ca și cu o haină*, prea veselă frumusețe. Slavă Ție, Dumnezeule, Cel mare și înfricoșat, pe Care Te cinstește toată

făptura, de care tremură toate, de care se bucura toate! Tu ești iubirea cea veșnică a Tatălui, vlăstarul cel plin de sevă purtătoare a tot binele. Tu, cu un semn miști zăvoarele pământului; Tu veselești fețele îngerilor, cu milă dragostei Tale. Tu ești odihna Duhului, Tu ești ochiul uriaș neadormit, Dumnezeu meu și Om, Unul, dar și îndoit: înfricoșat Fiu, frumusețea frumuseților, Sfântul sfinților, nemărginit și negrăit. Slavă Ție!...

Tu stăpânești de la răsărit până la apus și peste toate cele ce se află pe pământ și în cer; Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, Dumnezeu Care susții toată făptura văzută și nevăzută, Care conduci și chivernisești, Care hrănești și adăpi toată nenumărata făptură cu atotputernicia Ta.

Deschide-voi gura mea și-Ți voi, vorbi, Dumnezeule înțelepte și veșnice, nefăcut, negrăit, neajuns, nepipăită minte, cuvânt, pace, dulceață mireasmă, har, mărgăritar, stea, răsărit, strălucire, temelie, neînțeles, lumină, adâncul adâncurilor, bogat care săracești, putere, tărie, stăpânire, neînceput, dătător de viața, artist, creator neobosit, care rânduiești și strici, care înțeleptești și faci nebuni, atotțiitor, stăpânitor și Mire.

Bucura-Te, Tu, Care mi-ai dăruit cer și pământ nou! Cum să Te numesc? Făcător și creator al veacurilor? Cum să Te chem? Nemăsurată dragoste a Tatălui? Cum să-ți zic Ție, Celui ce ții în palma Ta săraca mea pulbere? Sfinte, Întreit Sfinte, Te slăvesc!... Amin!“

După această slavoslovie și lauda, inima Cuviosului s-a veselit și s-a îndulcit, cum nu se poate spune. Și, mai ales, fiindcă a auzit de la Domnul ca a poruncit arhanghelilor să-l pomenească în jerfa lor cea fără de sânge și cerească. De aceasta, mai ales, se bucura Cuviosul, sărbătorea și se suia din slavă în slavă.

CONVORBIREA CU UN ÎNGER

Odată, am vizitat cinstita biserică a celui dintre sfinți Părintelui nostru Nicolae, care se află lângă palatul Aftonia. Când am ajuns, Cuviosul a început a se ruga Domnului, laudându-L și bucurându-se de tainice vederi.

După ce s-a rugat îndeajuns, l-am auzit vorbind cu cineva. M-am mirat, fiindcă știam că nu mai intrase nimeni în biserică.

Voiam să aflu cu cine vorbea, dar nu l-am întrebat, deoarece, între timp, a venit preotul și începuse Sfânta Liturghie. În timp ce toți cei prezenți cântau, Cuviosul își pironise privirea spre Sfânta Masă și așa se bucura, încât fața i se făcuse ca trandafirul.

După ce începuse slujba, Cuviosul și-a ridicat mâinile și a început a se ruga cu multă căldură și putere. Apoi a fost cuprins de o dumnezeiască răpire, încât dorea să zboare lângă Sfintele Taine. Dar, pentru a nu sminți

pe cineva și din respect pentru sfânta slujbă, și-a stăpânit pornirea inimii și a rămas nemișcat la locul său, slăvind pe Dumnezeu.

După sfârșitul slujbei, pe drum, l-am rugat să-mi spună cu cine vorbea în biserică. Iar el, ca un părinte iubitor, n-a ascuns nimic de fiul său. De aceea, fraților și părinților mei duhovnicești, voi povesti tot ceea ce mi-a spus el, spre slava lui Dumnezeu.

Acela cu care vorbea Cuviosul în biserică era îngerul care păzea Sfântul jertfelnic. Și, iată ce i-a spus Cuviosului:

- De mult doream să te văd pe cuvioșia ta și mă rugam lui Dumnezeu să vii o dată aici să te rogi și, cu acest prilej să te cunosc și mă bucur cu plăcere de rugăciunea ta.

- Dar, preasfinte, a zis cu mirare Nifon, de unde mă știi și cum de ai atâta dorire ca să vezi un bătrân putred de păcate?

- De aceia te doream, a răspuns îngerul, ca să-ți cunosc această smerenie. Pentru că despre aceasta am auzit chiar și în cer, că Domnul nostru Iisus Hristos ți-a dat acest dar.

- Dar cum ai auzit tu aceasta? Este cu puțință să se vorbească în cer despre un lepădat ca mine!

- Îți spun numai adevărul, iubite al lui Dumnezeu. Viclenie nu se află în gura mea. Precum vezi, slujesc acest jertfelnic. Când plec la altarul ceresc ca să duc lui Dumnezeu rugăciunile creștinilor, ajung la urechile mele ceea ce îngerii lui Dumnezeu spun despre tine: că Nifon este iubit de cel Prea Înalt pentru că, cu adâncă lui smerenie, face pulbere pe diavoli. Ca pomenește în rugăciunile sale pe fericitele Puteri și, de aceea Domnul a poruncit la toți îngerii și arhanghelii să-l pomenească neîntrerupt la jertfa lor cea înțelegătoare. Acestea le-am auzit despre tine în cer și de aceea aveam mare dorință să te cunosc. Iată deci, ce am auzit despre tine de la Domnul.

- Așadar, preastrălucite astru, aceasta spui că le-ai auzit despre mine! Poate că le-ai auzit despre un alt oarecare Nifon, deoarece despre mine numai acest lucru este adevărat: că nu am făcut nici un bine!

După aceasta însă, îngerul și mai mult a fericit smerenia bătrânului și s-a făcut nevăzut. Iar, Nifon, după plecarea îngerului vorbea întru sine: "Ia aminte, smerite Nifone, or fi bune și laudabile ostenele tale, dar te asemeni cu o corabie plină de bunătați care călătorește pe mare. Cine știe dacă vei ajunge la liman să te întâlnești cu Hristos sau te vei primejdui și-ți vei pierde buna încărcătură! și atunci, o, ce nenorocire! Te asemeni și cu un ogor gata de seceriș, dar cine știe dacă vei ajunge la seceriș sau dacă păsările cerului nu vor mânca spicele, iar paiele, le așteaptă focul. Acestea le vorbea în sine fericitul și s-a așezat în strana.

ASCULTAND SFANTA LITURGHIE

Dar ce vedea când a început Sfanta Liturghie?

“A văzut coborându-se foc din cer, care a acoperit jertfelnicul și pe liturghisitor, fără ca acela să-și dea seamă de acestea. Apoi, când a început să cânte cântarea cea întreită, au coborât patru îngeri și au cântat împreună cu el. La Apostol, s-a arătat preafericitul Pavel și îndruma pe citet. Iar la Evanghelie, fiecare cuvânt ce iese din gura preotului era ca o flacăra. Apoi, a început tainicul “Aliluia“. Atunci glasurile tuturor se împleteau ca o funie de foc care ajungea până la cer.

Puțin înainte de Vohodul mare, când trebuia să iasă preotul cu Sfintele Daruri, vedea că, odată se deschide cerul și se revarsă o negrăită mireasmă. Îngerii coborau cântând imne și slavoslovii Mielului lui Dumnezeu, Iisus Hristos, Fiul Tatălui. Imediat s-a arătat un prunc preacurat și preadulce la vedere. L-au adus heruvimii pe palmele lor și L-au așezat pe Sfântul Disc, unde se aflau Sfintele Daruri. În jurul Lui s-au adunat mulțime de îngeri îmbrăcați în haine albe, care luminau cu frumusețea lor strălucitoare.

Preotul, când s-a apropiat să ia sfintele pentru a face Vohodul mare, le-a ridicat și le-a așezat pe capul său. Înainte mergeau doi heruvimi și doi serafimi, urmați de nenumărați îngeri, care cântau cu bucurie negrăită cântări de lauda. Îndată ce preotul a pus Sfintele Daruri pe Sfânta Masă, îngerii le-au acoperit cu aripile lor. Cei doi heruvimi stăteau de-a dreapta iar cei doi serafimi de-a stânga.

După Crez, când a binecuvântat Sfintele și a zis: Prefacându-le cu Duhul Tău cel Sfânt, Cuviosul vedea un înger că ia cutitul și junghie Pruncul. Sângele îl varsă în Sfântul Potir, iar Preacuratul Trup îl taia tainic și-l așează pe Sfântul Disc. Apoi preotul a înălțat preacuratele Taine, zicând: “Unul Sfânt, Unul Domn, Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu Tatal. Amin!“

În acel moment, un creștin a întrebat pe sfânt:

- De ce zice Sfintele Sfinților?

- Ni se adresează noua, fiule și ne spune: “Cine este sfânt, să se apropie!“

Atunci, acela care era neînvățat, a întrebat iar:

- Și ce este sfințenia, părinte?

- Uite, fiule, dacă ești imoral să nu îndrăznești să te apropii de aceasta Mare Taina. Dacă batjocorești și osândești pe aproapele tău să nu te apropii de Trupul lui Hristos. Dacă ai dușmănie cu cineva, să nu te atingi, ci, mai întâi cercetează-te pe sine-ți cum ești și apoi apropie-te. Dacă ești virtuos, mergi; dacă nu ești, stai departe!

Viața și învățăturile Sfântului Ierarh Nifon

Aceasta le-a zis înțeleptul către cel neînvățat și apoi a tăcut, pentru că deja preotul zisese: “Apropiați-vă!”

Acum Nifon observa fețele celor ce se împărtășeau. Ale unora se înnegreau și se făceau ca ale arapilor; ale altora, însă, străluceau ca soarele de îndată ce primeau Sfântul Trup și Sânge al Domnului nostru Iisus Hristos. Văzând aceasta deosebite, a suspinat și a dat din cap.

Îngerii urmăreau în chip nevăzut. Când cineva credincios se apropia, îi puneau cunună pe cap. Când însă, venea vreun păcătos, se întorceau de la el. Astfel, se împărtășea cu nevrednicie și pleca cu totul înnegrit.

După ce s-au împărtășit toți, s-a făcut sfârșitul în prezența sfinților îngeri și s-a terminat Sfânta Liturghie, atunci, din nou, Dumnezeuiescul Prunc era întreg pe palmele Heruvimilor, care L-au ridicat la cer, așa cum îl coborâseră, cântând cântari și laude.

Aceste preaminunate lucruri, fraților, le-a văzut Cuviosul în biserică și mi le-a povestit pe drum, până am ajuns la casa noastră.

Multe taine i-a descoperit Domnul. Dacă le scria pe toate, cum zice și Sfânta Evanghelie, mi se pare ca nici în toată lumea nu ar încăpea cărțile scrise. Amin. Numai puține voi aduce aminte, pentru slava lui Dumnezeu.

ORAȘ ȘI PUSTIE

De multe ori, Cuviosul pleca singur din oraș și mergea în părțile dinspre nord. Stătea acolo într-o desăvârșită tăcere, vorbind cu Dumnezeu. Totdeauna iubea singurătatea și uneori îmi zicea, zâmbind:

- Mari bucurii duhovnicești ascunde liniștea, fiule, și noi o lăsăm și locuim în gura diavolului, pierzând atâtea minunății pentru plăcerea vieții prezente.

- Părinte, am întrebat eu, sfinția ta, care strălucești cu harul lui Dumnezeu în acest oraș, ce ai păgubit din aceasta?

- Numai Dumnezeu știe, fiule, ca atâta m-a ispitit satana încât, ca să zic așa, ca om pățimaș ce sunt, mult S-a ostenit Domnul meu, Iisus Hristos, ca să dezlipeasca gândurile viclene din mintea mea. Uneori, cu însăși gura Sa mă sfătuia și mă învăța pe mine smeritul. Altădată, a trimis pe Duhul Său în chip de porumbel alb, Care a stat pe umărul meu, șoptindu-mi la ureche taine dumnezeiești. Și cu toate acestea, vicleana obișnuință mă tragea la păcat. Adeseori, venea fericitul Pavel și mă sfătuia să mă feresc de patimile murdare. Astfel, cu multă silă m-au scos din gura balaurului. Am făcut atâtea fapte rele, fiule, că numai Dumnezeu, singurul Atotputernic, a putut să mă izbăvească de ele. Eram încă tânăr și robit de patimi.

Într-o zi, pe când mă aflam într-o biserică a Maicii Domnului, am fost cuprins deodată de spaimă și frică și am auzit un glas care îmi zicea:

“Nifone, până când? Ajunge, multe rele ai făcut!” Era așa de puternic glasul, că tremura strană de unde eram și, m-a înfricoșat.

Deci, fiule, dacă Dumnezeu a spus despre mine că sunt păcătos, eu ce să mai spun? Și chiar de mi-ar fi dat atâta putere încât să creez un alt cer și pământ - ceea ce nu este cazul - și să-mi zică: “Iată lucrul lui Nifon!”, eu, socotind nelegiuirile mele, nu voi înceta a crede că acestea m-au făcut un diavol viclean.

Cum, deci, îmi spui că trăind în oraș nu m-am păgubit? Dacă ai ști faptele mele cele rele, n-ai mai sta o clipa lângă mine. Închipuiește-ți că, odată am căzut într-un păcat mare și însuși Domnul a venit să mă alunge din biserică, amenințându-mă că nu mă voi mântui cu cele ce fac. Atunci, eu am căzut la Preacuratele Sale picioare și, sărutându-Le, am zis cu glas îndurerat:

- Doamne, nici la nemărginita Ta milostivire nu voi găsi mântuire? Iar El, biruit de nemăsurata Lui iubire de oameni, m-a ridicat și mi-a zis cu milă:

- Da, vei găsi mântuire la milostivirea Mea, însă, ori de câte ori cazi, întoarce-te la Mine și zi cu smerenie: “Am păcatuit!” și Eu, te voi vindeca de patimi și-ți voi sta în ajutor. Așa mi-a grăit Cel nemărginit în milă și negrăit în milostivire și S-a făcut nevăzut.

Aceste cuvinte ale Cuviosului au făcut ca și inima mea să se smerească. Mă gândeam la ele și ziceam: “Vai de mine, ticălosul! Dacă un luminător așa de mare are o atât de smerită părere de sine, cum mă aflu eu, care nici urmă de virtute nu am?”

Acest obicei de a se socoti nimic înaintea lui Dumnezeu, îl avea totdeauna sfântul. Umblând prin locuri singuratice, se ocăra pe sine: “Ticălosule, nu-ți ajunge că în oraș întinezi pe oameni cu faptele tale rele, ai venit și aici în câmp, să umpli locul cu putoare și să usuce iarba de păcatele tale?”

Atunci, se cobora cu mintea sa în iad și se lega pe sine împreună cu satana, acolo jos, zicând: “Așa-ți trebuie, întinatule, te-am legat jos împreună cu dracii, pentru ca să înțelegi că ai făcut lucruri mai rele decât ei!” și curgeau lacrimi din ochii lui, pentru că se temea să nu fie veșnic în iad.

Altadată, pe când se găsea iarăși afară din oraș, și-a ridicat mâinile să se roage. Deodată se deschid cerurile și vede pe Domnul, șezând pe scaunul slavei înconjurat de Apostoli și de mulțime de îngeri. A rămas uimit văzându-i. Ar fi zburat ca o pasăre, dacă ar fi putut, arzând de dorul de a fi lângă ei. Dar și aceia îl priveau cu bucurie, zicând între ei:

Iată, iubitul nostru prieten Nifon, cu ce bucurie și dragoste ne privește! Este drept ca și noi să-l pomenim în sfintele noastre slujbe! Așa

vorbeau precurații îngerii. Iar el, copleșit de dulceață, când și-a revenit în fire, era plin de fericire și împletea laude și cântări în cinstea lor.

“O, cât de mult iubesc sfinții îngerii neamul creștinesc! Ne ajută la tot lucrul bun. Cum dar, să nu ne bucurăm de ei și să nu-i dorim neconținut? Ei, care sunt pietre de mult pret, mărgăritare strălucitoare, frumusețe mai presus de ceruri, flori neveștejite. Neconținut mijlocesc pentru noi și înduplecă pe Iubitorul de oameni să ne scape și să ne izbăvească de focul cel veșnicie. Zi și noapte stau lângă noi. Când mâncăm, ne întăresc și ne apără; când dormim, ne acoperă cu aripile lor; când lucrăm sau umblăm pe mare și călătorim, se afla veșnicie lângă noi, ocrotitori și ajutători în toate!...

NECAZURILE ȘI BUCURILE DRACILOR

În Constantinopol se află o biserică pe care a zidit-o Nifon. Este făcută cu mult gust și podoabă, vrednică de Preasfânta Născătoare de Dumnezeu. Minunata ei înfățișare se datorește și materialelor alese din care este făcută.

Într-o dimineața, pe când Cuviosul cânta Utrenia împreună cu poporul, vede cu ochii sufletului, trecând pe drumul de lângă biserică, pe mai marele demonilor, cu chip amărât și înconjurat de doisprezece diavoli.

Auzind slavoslovii poporului, acele înfricoșătoare fapte s-au tulburat și s-au aprins de invidie. Apoi, mergând să ispitească pe Cuviosul, au început a plânga către mai marele lor:

- Vezi, cum este slăvit Nazarineanul de către robii Sai? Și, pe cei ce mai înainte îi aveam închinători de idoli și ne cântau troparele noastre, acum i-a răpit. Unde este oare faimoasa noastră putere? Vai, cât de jalnic am fost biruiți! Toți ne stau împotriva, toți ne batjocoresc! Puterea noastră s-a zdrobit și împărăția tatălui nostru s-a nimicit. Câtă vreme satana era liber și împreună cu noi în lupte, aveam și noi îndrăzneală și curaj și speriam oamenii. Dar de când Iudeul l-a legat în iad și-l calcă ca pe struguri, s-a slăbănogit neamul nostru și împărăția noastră s-a nimicit. Ba, ce este și mai rău, este că se apropie sfârșitul lumii și, ce va fi cu noi ticăloșii?

Acestea erau necazurile demonilor. Iar mai marele întunecaților le-a răspuns:

-V-ați indispus auzind că este slăvit Răstignitul în casa Mariei? Aceasta este o rană mică. Alteori ne-a lovit mai rău. Dar de ce vă necăjiți? De multe ori aceștia, care acum laudă pe Nazarineanul, ne cinstesc și pe noi. Și, dacă lucrul acesta nu se vede prea limpede, așteptați și vă voi arăta

cum ne slujesc ei cu devotament, pentru ca să vi se bucure inima și să râdeți.

I-a luat și i-a dus într-o altă parte a orașului. Cum au ajuns, au început să facă galagie și să semene vrajba. Un diavol a aruncat în urechea șefului lor un gând urât și acela îndată a început a grăi cuvinte murdare și a juca, iar tovarășii lui răspundeau jucând și lovindu-și cu zgomot picioarele. Acest lucru îl voiau și diavolii, care au început să dănțuiască împreună cu acei nenorociți.

- Vedeți, ce v-am spus? zice triumfător mai-marele demonilor. Există și oameni care ne cinstesc pe noi. Să ne bucurăm acum când suntem slăviți!

Ajungând îndată în piață, au întâlnit un om care cânta din scripcă, însoțit de o mulțime de oameni care îl ascultau cu bucurie. Fericitul Nifon însă, a văzut că toți aceștia erau legați strâns cu mâinile la spate de un diavol, care îi trăgea în urma cântărețului. Diavolii de mai înainte, cum au văzut pe unul de ai lor târând atâta popor, s-au bucurat cu veninoasă bucurie și au început și ei să tulbure și să ajute pe oameni; pe unii dându-i să joace, pe alții să cânte, zicând cuvinte murdare.

În acest timp, un om bogat care privea la fereastra casei, ascultând îndemnul unui diavol, a strigat la cântăret, chemându-l să-i cânte în fața casei lui. Ceilalți au aplaudat, bătând din palme, iar necurații s-au bucurat din inima.

În sfârșit, bogatul a dat cântăretului o moneda de argint, pe care el a luat-o și apus-o în buzunar. Dar diavolii i-au luat moneda și au trimis-o la tartorul lor din iad, zicându-i:

“Ia-o, și să zici tatălui nostru cel mare, pe care l-a legat Nazarineanul: ți-o trimite boierul Lazios prin Iptistu cântărețul și slujitorul tău, care ți se închină stăpânirii tale. Noi, fiii tăi, luptăm împotriva creștinilor, dușmanii noștri. Împreună cu moneda i-au dat și mulți alți bani, pe care Iptistu îi adunase de la lume. Pe acești bani îi primeau viclenii diavoli ca jertfe idolești, de aceea erau foarte mândri. Deci, s-a coborât trimisul diavolilor la balaurul din inima iadului și i-au adus necuratele daruri pe care acela le-a luat, zicând foarte mulțumit:

“Primesc jertfele de la idolatri, dar mai mult mă bucur de cele de la creștini.

Zicând acestea scârbosul, după ce a notat în catastif banii jertfiți pentru ei, i-au trimis înapoi la cântăreț.

- Întăriți cu mai multă vitejie lupta, a poruncit tartorul, ca să biruim pe toți stricații nazarineni! (nu îndrazneau vrăjmașii să numească cu alt nume pe Domnul nostru Iisus Hristos decât numai Nazarineanul Iisus).

Diavolul a plecat repede să ducă porunca balaurului. Totodată a pus banul în buzunarul cântărețului fără ca el să-și dea seamă de aceasta, apoi împreună cu ceilalți diavoli s-au împrăștiat ca să ispitească pe alții.

Văzând acest lucru, Sfântul Nifon s-a întristat mult și a lăcrimat pentru înșelarea și pieirea creștinilor. Pentru că Dumnezeu îi dăruise darul ca să vadă cu ochii cei duhovnicești cele nevăzute, ca văzute. Apoi a zis despre cei ce cânta cântece murdare că, așa cum trâmbița adună pe ostași și, precum rugăciunea curată adună pe îngerii lui Dumnezeu, așa și muzicantul adună în jurul lui pe necurații diavoli. Și, cel ce se veselește cu chitare și cu lire, acela cinstește pe slujitorii balaurului celui mare.

Ce vom răspunde în ziua judecății noi, care suntem robiți dracilor, când Dumnezeu va veni să piardă pământul și să dea fiecăruia după faptele lui?

De aceea, Cuviosul sfătuia pe toți să se ferească de meșteșugirile satanei și să nu-și dea banii jertfă lui. Căci astfel, vor fi municiți veșnicie împreună cu el.

- Dacă ai un ban, zicea el, împrumută-l lui Hristos și vei lua însutit și viața veșnică vei moșteni. Pentru ce să dai satanei banii tăi, împlinindu-ți plăcerile, fără să ai altceva de câștigat decât numai vaiul iadului? Că zice Scriptura: Au jerfit dracilor și nu lui Dumnezeu. Să nu părăsim, fraților, pe Dumnezeu, Care ne-a reînnoit prin apa și prin duh! Să nu uităm pe Cel ce ne hrănește și ne poartă de grijă, ci să-i aducem rod de recunoștință sufletul și trupul, mintea și inima, pentru că El a murit și a înviat pentru noi. Să-i bineplăcem facând virtutea cu ajutorul lui.

DARURILE LUI HRISTOS ȘI NERECUNOȘTIȚA OAMENILOR

Când Cuviosul se afla încă pe prima treaptă a pocăinței și nu împlinise încă trei ani de când a lăsat viața cea rea, i-a venit un gând rău:

“De atâta vreme mă rog Domnului meu Iisus Hristos și n-am primit nici un dar de la El. Se vede ca mi-am întinat Sfântul Botez cu multe nelegiuiri și de aceea mă nesocoteste Dumnezeu“. După aceste gânduri s-a mâhnit puțin și apoi a adormit, acolo unde se afla. Atunci a văzut în somn, ca se găsea într-o biserică imensă și se ruga lui Hristos. Cum stătea cu fața spre răsărit și cu mâinile ridicate, a văzut înaintea lui un tron minunat. În jurul lui stăteau heruvimi și serafimi și muțime de îngeri îmbrăcați în alb. În timp ce sta uimit, vede pe tron pe cineva, care era curat, luminos și foarte blând. Nifon a înțeles că este Hristos, Fiul lui Dumnezeu.

Atunci și-a ridicat privirea și mâinile spre El și s-a rugat: Doamne Dumnezeul meu, ascultă rugăciunea mea și nu trece cu vederea ruga mea și restul psalmului. El și-a plecat capul și a primit rugăciunea Cuviosului. Sfântul îi ceruse să scape de duhul nepăsării și să-l alunge departe. Când Nifon a terminat rugăciunea, Domnul și-a ridicat capul și a întors fața să

spre el, arătând prin aceasta ca i-a auzit rugăciunea și a primit-o. Apoi, i-a zis:

- M-ai mâhnit astăzi, Nifone, când te-ai indispus zicând: “De atâtea ori am rugat pe Domnul și nu mi-a dat nici un dar!” Fie, dar nu spui tu în fiecare zi: “Doamne, să nu fiu slăvit în aceasta viața”? De ce dar, te superi? Apoi, nu te gândești că ți-am dat atâtea daruri? Apa și aerul pe care-l respiri, nu este un dar? Apoi, și Preacuratul Trup și Preacinstitul Sânge pe care vi l-am dat, nu sunt daruri? Copacii câmpului, păsările cerului și peștii mărilor, acestea nu sunt daruri? Apoi, n-am murit și n-am fost îngropat pentru mântuirea voastră? Toate acestea, oare ce sunt? Cine altul v-a făcut atâta bine? Iar voi ce mi-ați dat ca să cumpărați aceste daruri? M-ați răstignit pe cruce, M-ați pălmuit, M-ați adăpat cu oțet și fiere și toate celelalte pe care le știți...

Mai ales tu, Nifone, nu uita că ți-am iertat multe și grele păcate. Ai bagat de seamă că am ridicat capul la rugăciunea ta? Așa fac la fiecare care se roagă, chiar dacă el nu mă vede. Vrei, deci, un dar și mai mare? Iată, de acum și până la sfârșitul veacului vei fi mângâiere și ajutor celor ce sunt pe moarte și mulți își vor ușura mântuirea cu chemarea numelui tău. Iată că și diavolul nepăsării, de care m-ai rugat să te izbăvesc, acum este legat...

Întorcându-se Nifon, vede un taur legat de coarne și împiedicat. Era așa de strâns legat că nu putea să se miște nicidecum. Numai ochii sălbatici și-i întorcea încoace și încolo cu furie, ca și cum ar fi vrut să sfâșie pe Cuviosul. Nifon a înțeles că acesta era duhul cel întunecat care de multe ori îi adusesese moleseală, din vârsta copilăriei. Ori de câte ori voia să meargă la biserică sau la alt lucru bun, îi venea o teamă, iar în somn îi apareau tot felul de închipuiri inspăimântătoare.

Când robul lui Dumnezeu s-a trezit din aceasta înfricoșată vedenie, a rămas uimit. Se gândea că s-a învrednicit să vadă pe Domnul cu neasemănata Sa frumusețe Dumnezeiască și inima lui era plină de fericire. Și mai ales, pentru că iubitorul de oameni îl izbăvise de teribilul duh al fricii, care așa de mult îl chinase. Însă, se minuna cum Domnul se plecaseră să-i audă rugăciunea și cum îl mustrase, adică îl înțelepțise pentru acel gând care îi venise. De atunci, precum zicea, n-a mai avut teamă și frica, pentru că Domnul îi era Atotputernic ajutor.

SFATURI CĂTRE UN TÂNĂR

Odată, pe când se afla în biserică Maicii Domnului Halcopratia, s-a apropiat de el un copil foarte cuminte, care mergea totdeauna neobosit la sfintele slujbe.

- Părinte, îl întreba copilul, ce să fac ca să dobândesc mântuirea?

Viața și învățăturile Sfântului Ierarh Nifon

- Tu, băiatul meu, ești un suflet nevinovat. Cum ceri să auzi cuvinte de mântuire de la un bătrân care a putrezit în păcate?

- Cuvântul lui Dumnezeu, părinte, zice: “Întreabă pe părintele tău și el te va învăța“. De aceea și eu cer de la tine să aud cuvânt bun. Să nu mă treci cu vederea pe mine netrebnicul!

- Ce te gândești, l-a întrebat atunci sfântul, să te faci monah sau să plăci lui Dumnezeu în viața obișnuită?

- Mă gândesc, părinte, să mă învăț mai întâi în viața aceasta obișnuită și apoi ce va rându-i Dumnezeu.

- Dacă vrei, fiule, să locuiești între oameni, trebuie să fii atent la următoarele lucruri: să nu osândești pe nimeni niciodată, să nu râzi de cineva, să nu te mânie, să nu disprețuiești. Păzește-te mult să nu zici: “Cutare trăiește în păcate sau cutare face desfrâu“. Căci aceasta însemnează: “Să nu judecați!“ Pe toți oamenii să-i vezi cu același ochi, cu același dispoziție, cu același gând, cu inimă simplă. Pe toți să-i ai ca pe Hristos. Nu-ți pleca urechea la omul care osândește pe alții, nu te bucura și nu aproba cele ce zice, ci țineți gura închisă și fii zăbavnic la vorbă și grabnic la rugăciune. Dar nici pe cel ce judeca pe altul să nu-l osândești întru tine. Chiar dacă el face un lucru rău, tu vezi-ți lipsurile tale și osândește-te numai pe sine-ți.

- Cele ce-mi spuneti, a zis băiatul, sunt pentru cei sporiți; dar eu, nimicul, cum voi putea ajunge ca bine să plac lui Dumnezeu?

- Tinerețea, fiule, dacă are smerenie și nevinovăție, ajunge! Nimic altceva nu-ți cere Dumnezeu. De aceea, fiule, să fii nevinoavă și smerit. Socotește-te pe tine mai prejos decât toți; atunci într-adevăr vei trăi împreună cu Hristos. Silește-te de asemenea să nu-ți închipui în mintea ta că ai ajuns la măsura sfinților ci, să zici adesea: “Suflete al meu, tu știi că am întrecut și pe diavoli cu păcatele și nici o faptă bună nu am făcut până acum pentru Dumnezeu. Vai de mine, ticălosul, ce voi face în ziua judecății?“

De aceea, totdeauna să socotești rugăciunea ta ca un păcat. Pentru că atunci păcătuim mai rău, când socotim că rugăciunea noastră este sfântă și curată. Chiar dacă cineva ar face semne și minuni, trebuie să nu se socotească drept, pentru că, fără îndoială, va păcatui în rugăciunea sa, fie în mișcările inimii, fie cu împrăștierea gândurilor, când adică, una zice cu gura, iar mintea se află în altă parte. De aceea, adu-ți aminte și zi adesea: De cele ascunse ale mele curățește-mă și de cele străine ferește pe robul Tău!

Trebuie apoi să mai ai în vedere și acest lucru. Niciodată să nu fii mulțumit cu lucrurile tale cele bune, nici să te încrezi în tine din pricina lor. Nu știi dacă sunt plăcute sau neprimite înaintea lui Dumnezeu. De aceea, mai bine să ai în El încrederea ta și în puterea Lui, socotindu-te pe tine

gunoi netrebnic. O, fiule, câte păcate facem noi și nu le stim! Când vezi pe aproapele tău greșind, tu să pui asupra ta greșeala lui. Chiar dacă cineva te ocărăște, te osândește sau te disprețuiește până la înjosire, tu smerește-ți gândurile și osândește-te pe sine însuși ca păcătos și nevrednic de a trai. Deci, prin toate acestea, vei dobândi îndreptare și mântuire.

Atunci, tânărul l-a întrebat iarăși:

- Părinte, cum poate omul să biruiască o ispita diavolească?

- Biruința a toată ispita este tăcerea și smerenia. Toate lucrurile celui smerit sunt cunoscute de Dumnezeu și laudate de către îngerii Lui. De aceea, sunt înfricoșate și temute diavolilor. Fii, deci smerit, cu inima înfrântă, ca să dorească Duhul Sfânt să sălășluiască întru tine și să-ți dea putere să nesocotești toate grijile vieții, pentru că observ că acestea te îndepărtează mai mult de calea lui Dumnezeu, ocupându-te cu lucruri nefolositoare. Acestea, fiule, nu ne vor ajuta cu nimic în ziua judecării. Nu ne-a adus Dumnezeu în aceasta viața ca să ne pierdem pe noi insine cu grijile și treburile netrebnice, înșelați de diavolul, ferească Dumnezeu!

Dăruiește-te pe sine-ți cu totul lui Dumnezeu, grijindu-te numai de suflet și El va avea grijă de trebuințele tale cele trupești. Fiindcă, oricât te-ai îngriji de trup în această viață, nu poți adăuga la statura ta un cot, cum zice Domnul. Ce folos avem de la lucrurile lumii, chiar dacă am izbuti să le adunăm pe toate în magaziiile noastre? La sfârșitul vieții toate rămân aici iar noi, goi de toată virtutea, ne sălășluim în groapă. Ce câștig material ne poate mântui atunci? Desigur, nici unul; ci ne va înconjură pretutindeni vaiul, durerea și iadul cel veșnic. De aceea să ne rugăm necontenit, cu multă atenție și liniște. Gândește-te, fiule și pune bine în inima ta toate cele ce-ți spun; leapădă grijile și trăiește înțeleptește și bine plăcut Domnului și Dumnezeului tău!

Cu aceste sfaturi, fericitul a trezit o adâncă umilință în inima tânărului, care, voind să plece, a căzut la picioarele lui, rugându-l să-l binecuvânteze. La fel a făcut și Nifon; a căzut și el la picioarele baiatului, apoi l-a binecuvântat pentru plecare.

Tânărul acesta era fiul unui demnitar de la palat. De atunci, cea mai mare parte din timp și-o petrecu împreună cu Cuviosul, care nu primise încă cinstea arhieriei. I-a aflat și chilia și adesea mergea la el, hrânindu-se cu dumnezeiasca sa învățătură, mai “dulce decât mierea și fagurul”. Astfel, și-a hranit sufletul său și, de tânăr, s-a făcut vas ales în mâinile lui Dumnezeu. A bineplăcut lui Dumnezeu cu faptele sale și, când a venit ceasul, și-a încredințat sufletul în mâinile Lui și s-a odihnit în dumnezeiască fericire. Iar numele acelui tânăr era Neofit.

RUGĂCIUNEA UMILITĂ DE TOATĂ NOAPTEA

Odată, în Sfântul și Marele Post, ziua de luni din prima săptămâna, Cuviosul Nifon a petrecut-o în rugăciune, zicând aceste cuvinte:

“Stăpâne Doamne, Dumnezeul cerului și al pământului, al celor văzute și celor nevăzute, pleacă ochii și ia aminte la mine pierdutul și păcătosul, care iarăși stau înaintea Ta, zdrobit și deznădăjduit de mulțimea păcatelor. Miluiește, Milostive, pe cel întinat cu sufletul și cu trupul; iartă-mi nemăsurata mulțime a păcatelor pierzătoare de suflet! Nu mă lepăda din pricina lor, de la fața Ta și din ocrotirea Ta, Tu cel mare și înfricoșat în toată lumea. Ci, precum ai binecuvântat pe Avraam, pe Isaac și pe Iacov, binecuvântează-mă și pe mine, Atotputernice! Sfintește-mi sufletul și trupul, mintea și inima, buzele, ochii și urechile, curățind toate simțurile mele, de mulțimea gândurilor celor rele.

O, Doamne, Dumnezeul sfințitelor Puteri, ale Începătoriilor și Stăpâniilor, care înconjoară sfințitul Tău tron și Te laudă și Te slăvesc neîncetat; nu mă trece cu vederea, deși sunt cu totul pățimaș și împruțit. Nu mă părăsi, Doamne, pe mine nimicul și trândavul, ci ajută-mă ca un mult milostiv ce ești. Tu, Doamne, Care ai însoțit pe Iacov în Egipt, care ai izbăvit pe robul Tău Iosif de ura fraților săi și de pornirea păcătoasă a egiptencei și l-ai făcut împărat în Egipt, fă-mă și pe mine împărat peste toată întinăciunea trupului și a duhului. Mântuiește-mă de păcatul desfrânării și de toate patimile cele murdare și spurcate!

Auzi-mă, Sfinte, Cel Preaînalt, Tu, Care ai slăvit preadulcele Tău nume în fața robului Tău Iov, fă-mă să slăvesc și eu puterea împărăției Tale, Bunule. Tu Care prin Moise ai mântuit pe poporul israelitean din robia Egiptului și l-ai povățuit prin stâlp de foc și prin nor în pământul făgăduinței, Tu ești același și acum. Doamne, Dumnezeule a toate, tinde mâna Ta cea tare dintru înălțimea Ta cea sfântă și mă binecuvântează, Hristoase și Mântuitorul meu, viața și lumina mea; veselește-mă cu dumnezeiască Ta dragoste, trimite pe purtătorul de lumină Duhul Tău cel Sfânt și Mângâietorul Dumnezeu și mă binecuvântează. Și, toate păcatele pe care le-am făcut, mici sau mari, de voie sau fără de voie, ca un Dumnezeu bun, iartă-le și șterge-le.

Milostivește-Te, miluiește, îndură-Te, lasă și șterge toate fărădelegile mele. Afundă patimile mele în marea acestei vieți zadarnice și mă povățuiește spre nepătimire ca într-un alt pământ al făgăduinței, în viața cea veșnică. În locul stâlpului de foc, luminează-mă cu Duhul Tău cel Sfânt; în loc de nor, luminează-mi inima cu razele Dumnezeirii Tale și în loc de Moise, Însuți Tu, Unule-Născut, Fiule și Cuvântule al lui Dumnezeu,

du-mă în mărețul palat de sus al frumuseților și tainelor și mă mântuiește de gheena focului, Iubitorule de oameni și Preamilostivul meu ocrotitor.

Doamne, Dumnezeuul puterilor, Tu, Care ai primit sângele proorocului Tău Zaharia ca o sfântă jertfă, primește și cuvintele ticăloasei mele inimi în jerfelnicul Tău cel înțelegător și fără de sânge. Luminează-mă, strălucește-mă, înmiresmează-mă și fă-mă nepătimitor. Tu, care ai trimis pe Sfinții Tăi Apostoli în toată lumea zicându-le: Mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, Tu Doamne, cu rugăciunile lor, înțelepțește, sfințește, înmoaie, îndulcește împietritul meu suflet, care neconținut suferă de mulțimea fărădelegilor.

Tu, care ai rânduit pe Sfântul Petru corifeu al Sfinților Apostoli și purtător de chei al împărăției cerurilor, deschide-mi și mie, cu rugăciunile lui, ușa milostivirii Tale. Întărește-mă pe piatra cea neclătită a poruncilor Tale, pe piatra care Tu ești, Hristoase Dumnezeu și Mântuitorul meu. Căci, zice: au băut din piatra cea duhovnicească ce urma, adică piatra Care este Hristos. Pe această piatră, întărește-mă, Doamne, ca să nu mă clătească vicleanul balaur, pe mine robul Tău, care îți cântă: Sfânt ești Doamne și pe Tine te lauda toate puterile cerești.

Tu, Hristoase Dumnezeuul meu, Care ai făcut pe Pavel dulce și curgător de miere, învățător al lumii, fă-mă și pe mine, cu rugăciunile lui, luminat grăitor de Dumnezeu, plăcut și împodobit cu înțelepciune. Înnoiește-mă cu Duhul Tău cel Sfânt și mă fă ca și pe Pavel, vas ales, de preț și afierosit Dumnezeirii Tale.

Preaslăvite și înfricoșate, Doamne, auzi-mă și pe mine ticălosul și păcătosul, Iisuse preacurate Fiul Tatălui, Tu, care ai dat lui Moise tablele cele scrise de Dumnezeu, adevărind taina rugului, fă să sufle și în mine Duhul Tău cel Sfânt și să mă arate deplin duhovnicesc “plin de har și de adevăr“ de înțelepciune și de cunoștință de Dumnezeu.

Tu, Care ai dat lui Iisus al lui Navi trâmbițele cu care ai dărâmat zidurile Ierihonului, dăruiește-mi și mie cu îmbelșugare înțelepciunea Ta, ca să mă hrănească duhovnicește și trupește și să biruiesc pe viclenii diavoli și să-i zdrobesc ca pe “vasele olarului“.

Tu, Care ești Preot în veac după rânduială lui Melchisedec, pentru rugăciunile acestui fericit bărbat, fă-mă următor al pildei lui, încât, precum Tu ai fost veșnicului Tată “*ascultător până la moarte și moarte pe Cruce*“, așa să mă fac și eu de bună voie ascultător poruncilor Tale până la moarte.

Tu, Care ai luat pe calea văzduhului pe Proorocul Ilie cu car de foc, ia-mă și pe mine, Dătătorule de viața, pe focul bunăvoinței Tale. Tu, Care ai dăruit lui Elisei îndoit harului lui Ilie, dăruiește-mi și mie acest har. Tu, Care ai izbăvit pe Proorocul Ieremia din groapă cu noroi, izbăvește-mă și pe mine, Iisuse, Hristoase, din noroiul dezământului și al zădărniceii.

Viața și învățăturile Sfântului Ierarh Nifon

Tu, Care ai aprins focul dragostei Tale în toate simțurile lui David, facându-l să ardă fericitul, de sfântul Tău nume, mă rog necuprinsei Tale Dumnezeiri, Iubitorule de oameni, arde și inima mea și măruntaiele mele și aprinde de dorul Tău toată ființa mea, încât, ars de focul Mângâietorului, să-ți cânt, Atotvăzătorule, Care cercetezi inimile și rărunchii. S-a aprins inima mea înăuntrul meu și în cugetul meu s-a aprins foc. Adică acel dumnezeiesc foc, Mângâietorul Dumnezeu, Duhul Adevărului. Tu, Care ai arătat pe Proorocul Isaia, trâmbiță tunătoare cu mare glas, fă-mă și pe mine trâmbiță, care să trâmbițeze cu tarie tainele iubirii Tale.

Tu, Care încununezi, cinstești, sfințești cetele proorocilor, ale apostolilor și ale tuturor sfinților Tăi, mântuiește cu rugăciunile lor, pe tot sufletul creștinesc și mai ales, ajută la toți monahii care se afla în ispită. Odihnește pe toți care vin la Tine din această viața trecătoare. Usurează, Doamne și greutatea celor care nu Te-au cunoscut și dă vreme de pocăință celor desfrânați și îngâmfați, dintre care cel dintâi sunt eu, ticălosul și necuratul.

Binevoiește față de toți, pe toți miluiește-i, fie-Ți milă de toți, ca toți să te cunoască, Adevăratul Dumnezeu, Hristos, Puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu. Pentru ca prin gurile tuturor să se slăvească Preacinstitul și de mare cuviință Numele Tău, al Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

POTRIVNICE OȘTI

Când a sfârșit rugăciunea, Nifon a auzit un glas care i-a zis: “Întoarce-te înapoi spre apus!” S-a întors imediat și a văzut o adunare mare de negri. Unul din ei de o înălțime uriașă și foarte întunecat la chip, a început să numere în grabă oștirea lui și să o așeze după felul păcatelor. Apoi a dat poruncă căpeteniilor de oștire să înceapă războiul cu curaj și măiestrie, zicându-le: “Puterea mea va fi cu voi; să vă uitați la mine și să nu va temeți!”

Între timp au venit din iad și alți diavoli, care aduceau arme și uniforme deosebite pentru fiecare. Numărul culorilor și planurilor erau de 365, deoarece precum se zice, atâtea sunt în general patimile și păcatele cu care, noi ticăloșii oameni, supărăm pe Iubitorul de oameni, Dumnezeu.

După ce duhurile cele rele au luat armele și s-au pregătit, a început balaurul să dea fiecărei cete sfaturi vrăjitoarești pentru diferitele patimi. Apoi i-a trimis la bisericile creștinești din toată lumea. Iar când a trimis o ceata către Bizant, s-a arătat foarte tulburat.

“N-am nici o putere acolo, a șoptit el deznădăjduit, deoarece Doamna Bizanțului (Maica Domnului) ocrotește orașul ei, nu-l părăsește

nici o clipa și-l păzește ea însăși. De aceea nazarinenii se îmbărbătează, mai ales cei viteji și nu lasă diavoli mei să se apropie. Apoi răcnind înfricoșat, a numărat treizeci de mii de draci și i-a trimis împotriva Bizanțului.

Nifon, cu fața spre apus, cum am zis, a văzut toate acestea și a suspinat, văzând uneltirile viclenilor diavoli. Atunci a auzit iarăși același glas, zicându-i:

“Întoarce-te acum, Nifone, spre răsărit!” Și întorcându-se, a văzut un câmp scaldat de lumină și având o întindere nemărginită. Pe el se vedea o mulțime, mult mai mare, ca a acelor negri, de înger albi, luminoși și frumoși la vedere, așezați în mii și mii de cete. Între ei, cineva preafrumos și mareț la vedere, pregătea acele nevăzute oști, cum să lupte și să apere pe creștini. Apoi a trimis câte două cete în fiecare latură a Bisericii. După ce a trimis în toate părțile oștile sale, acel preafrumos înger s-a înălțat la ceruri. Atunci Cuviosul Nifon și-a revenit în sine din vedenie. Era uimit și a zis, dând din cap:

“O, câte ajutoare ne trimite Iubitorul de oameni, Dumnezeu și noi nu știm! Iată și împreună luptători din cer ne trimite, iar noi ticăloșii, suntem neglijenți și trândavi.

Apoi, lăcrimând, s-a rugat:

“Preasfinte Părinte, Dătătorule de viața Doamne, dă-ne putere tuturor împotriva duhurilor necurate, pe care, acum, eu însumi le-am văzut. Pentru ca, prin puterea și cu ajutorul Tău, să-i zdrobim și să ne arătăm biruitori împotriva duhurilor necurate. Apoi să primim luminoasa cunună din mâna Ta, Stăpâne Sfinte, Întreit Sfinte, Tată, Fiu și Duh Sfânt și, să dănuim cu prăznuire împreună cu îngerii Tăi, în jurul înfricoșatului Tău Tron.”

CONVORBIRE CU SINE ÎNSUȘI

Lacrimi curgeau iarăși din ochii lui, pentru că se temea să nu-și piardă sufletul din vreo sminteală a celor ce lucrează fărădelegea. Aceasta îi era neîncetata grijă: cugetarea la vicleniile diavolilor și alipirea neconținut de Dumnezeu.

De aceea, deși Domnul îi descoperise taine multe și mai presus de fire, deși îl socotea prieten al Său iubit: Nu se va atinge de piatră piciorul tău și, peste aspidă și vasilisc vei călca, peste leu și peste balaur, cu toate acestea el nu se îngâmfa, pentru că se temea de gheena focului și de răutatea duhurilor celor viclene. Această așezare a sa, s-a întărit și mai mult în următoarea împrejurare:

Într-o zi, cum stătea în chilia sa și cugeta la cuvântul lui Dumnezeu, a fost înștiințat de moartea unui cunoscut al său. Nefericitul acela murise pe drum, pe când se întorcea de la ferma sa. Îndată ce a aflat de aceasta, Nifon

Viața și învățăturile Sfântului Ierarh Nifon

a început a plânge și a se tângui pentru el, pentru că îl știa ca trăise în păcat și, tot în păcat murise. De acest lucru, sfântul s-a întristat adânc și, tulburându-se, a zis:

“Te jur suflete al meu, să umbli cu grijă înaintea Dumnezeului cerului și al pământului! Umblă cu pricepere în această viață și tu, răule trup! Vă rog să dați binelui toată întâietatea! Altfel, vă voi chinui îngrozitor. Și tu, ticaloase, Nifone, vezi cum umbli! Ia aminte, ticăloșule, să nu te rățăcești și să nu te pierzi! Disprețuiește cele prezente, căci nu avem nimic aici! Toate sunt străine, toate stricăcioase, toate înșelătoare; vis și umbră, fum și cenușă. Ce-mi va folosi lumea și cele din lume? Nu uita că bogăția este gunoi și slava, putoare. Știi ca bunurile lumesti sunt lanțuri, mreje și funii care înlănțuie sufletul! Fugi și de mândrie; să nu zici niciodată că ai făcut vreun bine!

Să știi bine, că nu ne putem mântui fără negrăită milă a lui Dumnezeu! Îmbracă-te în făptura cea nouă, ticăloase suflete; adică rugăciunea neconținută și dragoste nefățarnică! Judecă-te pe sine-ți neconținut și te smerește! Gândește-te că cincizeci de ani ai stat cufundat în iadul păcatului și te așteaptă veșnicul vai! Iar dacă abia dreptii se mântuiesc, noi păcătoșii ce vom face?

Iată vine moartea și ne ia să ne arunce în foc! Să alergăm fără zăbavă la pocăința! Jalnică și înfricoșată stare ne așteaptă, ticaloase suflete și nici nu ne grijim deloc. Luptă-te, fă ce poți! Precum vezi, viața trece ca fulgerul și judecată se pregătește. Ca să nu fii osândit smerește-te, suflete al meu, fă binele din răspuțeri! Multe bunătăți ni s-au pregătit în ceruri, dacă ne facem cu grija călătoria noastră pământescă. Să mergem deci pe calea lui Hristos cea sfântă și fericită!

Vezi, sfârșitul este aproape și îngerii lui Dumnezeu sunt gata să ne ia în negrăită bucurie, dacă facem lucrurile lui Dumnezeu! Și apoi, Împărăția cea fără de sfârșit, cununi strălucitoare, veșminte luminoase, palate dumnezeiești și bucuria dreptilor. Atunci ne vom bucura de bogăția Tatălui, de frumusețea Fiului și de mireasmă Duhului Sfânt. Și astfel, cinștiți și slăviți vom prăznui în palatele lui Hristos. Acestea să le ai în minte, suflete al meu și să faci binele ca să guști bucuria și fericirea în sălașurile cele veșnice ale lui Dumnezeu!”

Zicând acestea întru sine, Cuviosul, cu lacrimi, s-a hotărât ca de atunci să pomenească în rugăciunile sale pe prietenul său care murise subit, pentru ca iubitorul de oameni Dumnezeu, să-i fie milostiv ticăloșului său suflet.

NENOROCIRILE ȘI PRUNCII NEVINOVAȚI

În acea vreme s-a abătut o groaznică moarte pe pământ. Mureau oamenii subit și părăseau jalnic această viață. Atunci, un prieten al Cuviosului, cu numele Grigorie, l-a întrebat:

- Spune-mi, părinte, de ce ne-a venit acest rău? Lămurește-l te rog!

- Precum știi, a răspuns Cuviosul, facem multe păcate și amărâm pe iubitorul de oameni Dumnezeu nostru, călcând poruncile Lui. De aceea ne-a trimis această coasă, ca să ne cosească. Deoarece este scris că neascultarea moarte lucrează. Ieri am văzut un bărbat înfricoșat, amenințând pământul și zicând:

“Voi nimici pe toți nelegiuiții pământului, pe lacomi, pe toți bețivii, pe iubitorii de arginți, pe cămătari și mai ales pe cei ce zac în păcatele sodomicești“. Și câte alte lucruri mai grele a spus, nici nu pot să ți le spun. Ne-a amenințat, că are să ne cosească cu coasa și să ne taie cu sabia, pentru că nu avem pocăință și nici urmă de îndreptare. Îl ruga cu căldură și preaslăvita Sa Maică și un episcop bătrân, dar El nu voia să-i asculte, zicându-le:

“Nu cumva, voi sunteți mai milostivi ca Mine? Sau poate suferiți mai mult? Dar vedeți că aproape toți s-au abătut de la legea dumnezeiască și nimeni nu o mai ține!“

- Astfel, fiule Grigore, a adăugat Cuviosul, pe mulți i-a lovit teribilă boală, pentru că este scris: I-ai doborât din pricina stricăciunii lor; iar pentru cei sănătoși în virtute, zice: A vindecat pe cei cu inima zdrobită. Deci, dacă pe Pavel, marele luminător, nu l-a crutat Dumnezeu, ci a îngăduit ca îngerul satanei să-l îmboldească ca să nu se înalțe, pentru mulțimea descoperirilor de care se învrednicise, cum să nu îngăduie diavolului să ne chinuie cu boală, pe noi păcătoșii, pentru ca să ne învețe să fim smeriți? Nu-i destul că suntem păcătoși, dar ne mai și mândrim! Pentru aceștia zice, în alt loc, Scriptura: Că tot cel ce se înalță între oameni este urâciune înaintea lui Dumnezeu!

Atunci, Grigore a întrebat iarăși:

- Dar, aceasta ce mai este, preacuvioase? Că am văzut mulțime de prunci zăcând și chinuiți de boli grele? Oare ce mândrie și ce păcate au nevinovații prunci, că s-a abătut pedeapsa asupra lor? Cum se înțelege acest lucru la prunci?

- Pentru că s-au înmulțit fărădelegile părinților, se pedepsesc copiii lor, pentru ca astfel ei să-și vadă păcatele și să se pocăiască.

- Da, a zis iarăși Grigore, dar de ce este scris: Unul pentru păcatele altuia, dar pe drept nu vei lua?

Viața și învățăturile Sfântului Ierarh Nifon

- Ascultă, fiule, aici nu se poate să fie chinuți copiii din cauza părinților lor, dar în viața viitoare vor avea cununi și slavă veșnică; deoarece judecata lui Dumnezeu va fi potrivită cu faptele fiecăruia. Vezi de altfel, ca păcătuiesc oamenii și Dumnezeu pierde viile și ogoarele lor și, dacă nu se pocăiesc, pierde și animalele lor. Dacă nici așa nu se întorc, lovește pe slugile lor, dacă le au. Și dacă nu își înțeleg greșeala lor, omoară pe copiii lor, care nu au greșit cu nimic. Copiii, pentru nevinovația lor merg la bucuria veșnică, iar părinții suferă pentru pierderea copiilor lor. Este un fel de îmboldire pentru oamenii care zac copleșiți de grijile vieții și în tot felul de păcate.

Pentru că astfel își vor da seama că sunt păcătoși și vor alerga la pocăința, prin spovedanie; pentru că se află mulți înglodați în păcate și, totuși, nici nu se gândesc la păcatele lor. Se grijesc numai de cele pământești, iar de sufletul lor nici nu-și amintesc. De aceea lovește Dumnezeu pe mulți nevinovați, dar îi încununează pentru aceste lovituri, ca să trezească pe ceilalți.

Dacă nici așa nu se pocăiesc, vor rămâne fără răspuns în ziua judecării, în fața a milioane de îngeri și de sfinți și în fața nemitarnicului Judecător, a Domnului nostru Iisus Hristos.

Grigore s-a minunat de răspunsul înțelept pe care Sfântul i l-a dat la nedumerirea lui. Apoi a zis:

- Pe mulți am auzit filosofând pe această temă, însă nimeni nu a putut limpezi și să dea o lămurire dreaptă. Într-adevăr, cinstite părinte, a zis către Cuviosul, Duhul lui Dumnezeu a vorbit prin gura voastră. Iar sfântul i-a răspuns cu smerenie.

- Dumnezeu, fiule, voind să nu te mârhească pentru buna ta întrebare, m-a luminat ca să-ți spun aceasta. Nu din pricina desăvârșirii mele, ci pentru viața ta cea virtuoaasă.

- Cu dreptate ești numit Nifone, iubit rob al lui Dumnezeu, a zis iarăși mirat Grigore, căci având minte pașnică și înăltă, primești luminările Sfântului Duh și, celor ce se ticăloșesc în întunericul necunoștinței, le dăruiești. Ci, te rog spune-mi și aceasta: Cum se face că în vremea noastră s-au înmulțit așa de mult sfinții în toată lumea? Mulți strălucesc ca soarele în vremea din urma. În primul rând Antonie, Macarie, Simeon, Pavel cel simplu și mulți alții, pe care îi știe Domnul; și privirea Lui se odihnește peste ei. Cum se face ca aceștia au devenit așa de mari?

- Până la sfârșitul lumii, fiule, nu vor lipsi dreptii Domnului Dumnezeu, după cum nici lucrătorii satanei nu vor lipsi. În zilele cele mai de pe urma însă, adevărații slujitori ai lui Hristos se vor ascunde de oameni. Și chiar dacă nu vor face semne și minuni ca astăzi, vor călători neconținut pe calea cea strâmtă, cu toată smerenia. Aceștia vor fi în Împărăția lui Dumnezeu mai mari decât părinții făcători de minuni. În vremea lor nu va

mai fi cineva care să facă semne minunate, deoarece, chiar, văzându-l, nu vor vrea să se înțelească în luptele duhovnicești. În primul rând, cei ce vor șede pe scaunele bisericesti din toată lumea, vor fi cu totul străini și nici idee nu vor avea despre virtute. Dar și întâistătorii monahilor vor fi la fel. Vor fi robii pântecelui și ai slavei deșarte, încât vor fi mai degrabă sminteală pentru oameni decât pildă de virtute, deoarece virtutea va lăncezi. Va domni peste tot iubirea de argint, dar vai de monahii care se vor desfăta cu banii. Căci aceștia vor fi urâciune înaintea lui Dumnezeu și nu vor vedea fața Domnului. Monahii și mirenii vor da bani cu camătă și nu vor vrea să-i înmulțească în Dumnezeu, prin milostenie la săraci. De aceea, dacă nu se lasă de această lăcomie, vor fi aruncați în tartar și în muncile iadului. Deci atunci, cum am zis mai înainte, cei mai mulți se vor rătăci din neștiință pe calea cea largă a pierzării.

- Vezi, fiule, ca un flecar ce sunt, ți-am spus o mulțime de lucruri. Ci iartă-mă pe mine, ticălosul și nevrednicul și nu înceta a te ruga pentru mine întinatul, care mi-am irosit tinerețea și bătrânețea într-un noian de rele.

Grigorie, însă, minunându-se de smerenia Cuviosului, a căzut la picioarele lui, cerând ca el să se roage pentru dânsul. Pentru ca și el era un om credincios, milostiv, cu multă dragoste, înțelept și, ideosebi, era iubitor de monahi. Iubea foarte mult pe Cuviosul, față de care avea un respect nemărginit. Îi semăna în liniște și în blândețe, în simplitate și în iubirea de străini, în smerenie și în general, în toate. Astfel, nevoindu-se cu pricepere, a sporit cu adevărat și în harul lui Hristos, crescând din slavă în slavă.

CONVORBIREA CU UN DEMNITAR

Într-o zi, pe când fericitul Nifon se liniștea în chilia lui, a venit la el un demnitar care i-a zis:

- Am venit, părinte, ca să iau oarecare folos de la sfinția ta. Pentru ca mult se întristează sufletul meu de un gând, care nu știu de unde vine.

- Satana, te-a înșelat, i-a răspuns Cuviosul, ți-a spus că nu o să primești nici o plată de la Dumnezeu pentru copiii pe care i-ai botezat. Și, totuși, este fericit cel care botează copii! Zice Domnul în Evanghelie: Cel ce vă primește pe voi, pe Mine mă primește și luând un copil în brațe, le-a zis lor: cine primește acest copil în numele Meu, pe Mine mă primește și cine mă primește pe Mine, primește pe Cel ce M-a trimis pe Mine. Cine este, deci, mai fericit decât tine, care, prin copii, primești pe Hristos și, prin Hristos, pe Tatăl ceresc? Mergi, fiule și fă binele ca și până acum. Căci lucrul tău este bineplăcut înaintea lui Dumnezeu.

Să știi că toți copiii pe care îi primești din cristelniță, la a doua venire, vor merge înaintea sufletului tău până la porțile Raiului. Acest lucru va fi mare cinste pentru tine și mare rușine pentru duhurile răutății din văzduh. Îngeri purtând făclii, la numar cu numărul copiilor pe care îi botezi, te vor conduce până la tronul lui Dumnezeu și de acolo până la locul odihnei tale. Te vor cinsti, adică, în același chip precum și tu, prin copiii botezați, ai primit și ai cinstit pe Hristos. Cristelnița este ca o altă fecioară, care ține pe Hristos în brațele sale. Deci, fă-te și tu Simeon, ca să primești pe Dumnezeiescul Prunc sub chipul pruncilor nou luminați!

Omul a rămas uimit de înainte-vederea Cuviosului. Înainte de a-și spune el gândul, i l-a arătat. După ce și-a venit în fire străinul, a zis din nou către Sfântul:

- Te rog, părinte, de vreme ce-mi cunoști toată viața mea lăuntrică, spune-mi de unde a venit acest gând spurcat, de la mine sau din altă parte?

- De la diavolul s-a născut, fiule, i-a răspuns Cuviosul și a venit ca să-ți tulbure gândul tău cel bun. Ci bine ai făcut că l-ai descoperit înainte de a-ți intra în inima și a deveni mai greu de dezrădăcinat. Într-adevăr, omul are și gânduri bune, dar și mincinoase. Deci, dacă omul își cercetează gândurile care intră și ies din mintea lui, poate deosebi pe cele care le seamănă vrăjmașul și să le izgonească. Dar dacă mintea omului se întunecă de grijile și plăcerile vieții, atunci va fi inclinat spre rău și nu va putea deosebi piatra de pâine. Un astfel de om nu se gândește niciodată cum sunt faptele lui, nici nu înțelege dacă face binele sau răul. Diavolul îi ține mintea întunecată ca să nu poată deosebi dulcele de amar, ci îi amestecă pelin cu miere. Și cine poate mânca o astfel de amestecătură?

Atunci vizitatorul a întrebat din nou:

- Dacă așa stau lucrurile, părinte, atunci cine se poate mântui?

- Noi singuri, este cu neputință, a răspuns Cuviosul. Dar Dumnezeu poate face totul pentru mântuirea noastră. Mulți oameni dau daruri și onoruri împăratului pământesc și dobândesc ceea ce cer ei. Pe alții, însă, chiar dacă nu-i dau nimic, împăratul îi ajută și-i miluiește cu bună bunăvoință. Tot așa și Dumnezeu, pe unii îi slăvește pentru faptele lor, pe alții îi miluiește pentru pocăința lor adâncă, iar de alții se milostivește pentru rugăciunile sfinților Săi; pe unii îi încearcă aici, iar în lumea cealaltă le dăruiește veșnicele bunătăți, dacă primesc cu răbdare încercările.

- Mai spune-mi, Părinte, a întrebat din nou străinul, cum unii care își macină trupul cu înfrânarea, sunt totuși stăpâniți de patimi, de mânie, de dușmănie, de ținerea de minte a răului, de invidie și ceea ce este mai rău decât toate, de nemilostivire și desfrâu? și dimpotrivă, sunt mulți virtuoși, care mănâncă de toate și beau vin și cu toate acestea nu găsești la ei urmă de păcat. Cum se întâmplă aceasta?

- Precum mi se pare, a zis Cuviosul, cei care postesc mult și nu se folosesc deloc, din pricina limbii nu se folosesc, pentru că cel ce nu are frâu la limbă, chiar dacă postește toată vremea, cu nimic nu se folosește. Te pornește diavolul să te mânie? Nu vorbi deloc și așa îți vei stăpâni patima. Sau te împinge la invidie? Nu osândi și biruiesti răul. Pentru că în chip firesc, osândirea altuia este rodul invidiei. Și iarăși, dacă vicleanul aprinde pe creștin la desfrânare, să nu-și deschidă gura ca să vorbească cu femeie, să se înfrâneze de la mâncare și de la băutură și, sigur, îl va rușina. Să mai ia și un băț și să se lovească pe sine și durerea va izgoni lupta. E mai bine să pierzi unul din mădularele tale, decât întreg trupul să-ți fie aruncat în gheena focului!

Dacă cineva te injură sau îți face alt rău, adu-ți aminte ca și pe Hristos, Fiul lui Dumnezeu, L-au scuipat, L-au lovit cu trestia și L-au batjocorit oamenii cei păcătoși. Și atunci, gândește-te că tu nu ești vrednic nici să trăiești. Deci nu lua aminte la cel ce te injură.

Dacă vreun sărac îți cere ceva din bunurile stricioase ale lumii, de care ai nevoie, nu te zgârci să nu i le dai, ca să nu te lipsești de bunătățile cele nemuritoare și veșnice, pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit și la inima omului nu s-au suit.

Dacă vicleanul vrăjmaș îți aduce slavă deșartă, egoism, sau îngâmfare, aruncă-ți ochii la popoarele vechi și vei zice: care îngâmfați au prosperat vreodată? Toți care au fost împotriva lui Dumnezeu au pierit. Căci zice: Domnul sta împotriva celor mândri și celor smeriți le dă har și în alt loc: “și-a pus necredinciosul numele și cunoștința sa mai sus de nori și a căzut în vaiul și în chinurile din adâncurile iadului.” Aceste cuvinte să le șoptești neconținut în sufletul Tău și vei rămâne smerit.

Dacă “mistretul sălbatic“, adică pânțele, își deschide pofta la mâncăruri îmbelșugate, mergi la closet ca să înțelegi putoarea lor.

În ce privește virtușii, care mănâncă de toate și beau vin, fii cu multă luare aminte fiule, oamenii evlaviosi la care vezi acestea sunt ostași încercați. Au biruit păcatele și patimile și acum sunt stăpâni pe ei înșiși și au primit harul nepătimirii. Și trebuie să știi că darurile lui Dumnezeu sunt statornice. De aceea cei ce le au, chiar dacă mănâncă și beau, toate le fac fără patimă. Deoarece, după ce mai înainte s-au înfrânat și s-au luptat, acum sunt îmbrăcați cu armura lui Dumnezeu și nu-i mai poate birui cineva.

Postul este puternică arma pentru sufletul, dar trebuie și rugăciune neconținută, liniște și tăcere. Apoi, toate acestea au nevoie de cugetare duhovnicească: *dacă nu ar fi legea Ta gândirea mea, atunci aș fi pierit întru smerenia mea.*

Mergi, deci, fiule și luptă-te ca să iei harul nepătimirii cu înfrânarea. În această stare, chiar dacă mănânci și bei, te afli afară de patimi. Să mai

știi apoi că, cuvioșii fac acestea numai în fața altora, căci când sunt singuri, țin rânduială evlaviei și în chiliile lor completează postul pe care l-au dezlegat față de oameni.

EXISTĂ ÎNVIEREA MORȚILOR

Aceste sfaturi au făcut pe om să se mire, ca și cum nu ar mai fi auzit niciodată astfel de învățătură. De aceea a zis iarăși către Cuvios:

- V-aș mai întreba și altceva pe Sfinția voastră, dar mă tem să nu va obosească.

- Nu, fiule, nu-i oboseală. Întreaba ce vrei!

- Am auzit doi oameni cerându-se cu privire la învierea morților. Unul susținea că morții cei din veac vor învia cândva și va primi fiecare după faptele lui; celălalt zicea că nu este așa, pentru că proorocul a zis: "Morții nu vor vedea viața și nici doctorii nu vor învia". Cu această părere contrazicea pe celălalt care credea împotriva. De atunci, acest gând a progresat, până să mă facă să cred ca nu este învierea morților. Deci, spune-mi ceva, robule al lui Dumnezeu, ca să mă întărești în credință și să nu mă mai chinui.

- Dar vei crede îndată ceea ce vei auzi? l-a muștră Sfântul. Ascultă, fiule, pe același prooroc care zice în altă parte, "morții vor învia și cei din mormânturi se vor scula și se vor bucura cei de pe pământ". Crezi acestea?

- Cred, Părinte, orice mi-ai spune, a răspuns omul, de vreme ce am înțeles acum ca ești prooroc care cunoști gândurile oamenilor.

- Dar dacă este așa, a răspuns Sfântul, tu cu un cuvânt dă-râmi ceea ce zidește altul...

Fiindcă nu știu bine învățătura Sfintei Scripturi, a răspuns acela, cred ceea ce aud. Totuși, răspunde-mi, robule al lui Dumnezeu, cum zice proorocul că "morții nu vor vedea viața", iar dincoace zice "vor învia cei morți". Acest lucru m-a pus iarăși în nedumerire.

- Ai puțină răbdare, fiule, și Domnul îți va răspunde. Sigur, "morții vor învia". Aceasta trebuie să crezi. Iar când zice că "morții nu vor vedea viața", trebuie să înțelegi pe morții sufletești, pe păcătoșii care se închina la materie, deoarece Hristos este viața. Deci, ce fel de viața să vadă la învierea morților necredincioșii care nu vor învia pentru paradisi, ci pentru focul cel veșnic?

Așadar, acum, după ce ai primit răspuns, crede că la sfârșitul lumii va fi și învierea morților. De aceea, vai de omul care nu crede acestea.

- Dar cum, Părinte, trupul acesta care s-a prefăcut în țărână, poate să se refacă în ceva întreg? Am nevoie și pentru aceasta de o explicație!

Viața și învățăturile Sfântului Ierarh Nifon

- Se vede ca ești interesat. Dar să te liniștesc și despre acest lucru. Gândește-te la o vița de vie cu frunziș bogat și cu rod, cât este de frumoasă. Când însă i se culeg strugurii, rămân numai frunzele care încet, încet, cad și ele și rămâne goală. O tulpină urâtă, a carei frumusețe de ieri a căzut în pământ și a putrezit. Ce se întâmplă apoi? Toată iarna este uscată; semănă cu mortul. Vine apoi și timpul ei; o taie, o îngrijește și în chip tainic via aceasta care este uscată și goală, se îmbracă din nou cu frumusețe. Cresc lăstari și frunze noi și se împodobește toată și, încet, încet iar produce struguri. Și așa, până în iulie, devine cum era și mai înainte.

Explică deci tu, cine a făcut toate acestea și cu ce putere? Spune-mi, cum din lemnul uscat iese strugurul gustos, care are și must dulce, pe când planta și funzele ei au gust acru? Explică-mi cum se întâmplă aceasta și cu ce putere! Învăța că Cel ce îmbracă vița cu atâta frumusețe, care împodobește coarda uscata cu frunze și rod, Acela poate, la a doua venire, să învie sănătoase și vii trupurile morților. Fii, deci, fiule, de acum credincios, urmând învățăturile Sfinților Apostoli, pentru ca să dobândești Împărăția lui Dumnezeu.

Cu aceste învățături s-a întărit foarte mult credința omului, care a căzut la picioarele Cuviosului zicând:

- Cred, Părinte, toate câte m-ai învățat cu atâta înțelepciune. Dar mă rog sfinției voastre și stăruii, să mă pomeniți și pe mine în neîncetatele voastre rugăciuni, ca să pot împlini și eu poruncile lui Dumnezeu.

- Este adevărat, fiule, că toți avem datoria să ne rugăm unii pentru alții, către Prea Sfântul Dumnezeu. Vai de creștinul care, nu numai pentru aproapele său nu se roaga, ci și pentru sine se lenevește. Dar chiar dacă ne grijim pentru sufletul nostru, iar pentru aproapele nostru suntem nepăsători și așa ne așteaptă pedeapsa.

Mergi cu bine, fiule, roagă-te pentru mine și eu pentru tine. Poate iubitorul de oameni Dumnezeu va ierta greșelile amândurora. Pentru că, fiind milostiv și binevoitor, numai cu o mică rugăciune poate să mântuiască din nevoi făptura Sa, cum vedem aceasta lămurit în viața credincioșilor.

Zicând acestea, cuviosul a binecuvântat pe fratele și i-a dat drumul.

CÂND DUMNEZEU ÎNTINDE CURSE

După ce, fraților, am povestit cât am putut despre viața lui, este timpul să înfățișez și sfârșitul Preafericitului Părintelui nostru Nifon.

Într-o seara, și-a făcut rugăciunea ca întotdeauna și s-a culcat. Dar, numai cât a ațipit și a visat limpede o livadă înverzită, plină de o nenumărată turma de oi albe. Cioban, însă, nu se vedea nicăiri. Nifon se minuna că oile sunt lăsate să pască singure. Era primejdios, că puteau să

vină lupi și să sfâșie turma. Pe când se gândea el așa, apare un bărbat pleșuv pe jumătate, cu îmbrăcăminte apostolică și, după ce a privit în față pe Cuviosul Nifon, i-a zis: “Ce stai și te uiti la oile împăratului?”

- Mă uit, Părinte, a răspuns Nifon, cât sunt de frumoase și mă mir cum pasc singure, fără pastor.

- Aceste oi, precum ți-am spus, sunt împărătești și eu sunt trimis anume ca să te pun pe tine păstorul lor.

- Dar eu nu sunt robul împăratului, ca să-i pasc oile, a zis nedumerit Nifon. Nu am idee să pasc oi și capre. Apoi, precum vezi, sunt și foarte slab, cum voi reuși să pasc oile împăratului?

- Eu această poruncă am primit, a stăruit acel necunoscut, să predau în mâinile tale aceasta turma. Lasă deci, scuzele și ia turma în primire! Împăratul te-a rânduit om al palatului Său. Ți va da și mare plată, dacă îi vei paște bine oile.

- Zicând acestea, i-a dat în mână un toiag de păstor și după ce i-a predat oile și stâna, a dispărut.

Cuviosul s-a trezit îndată și a căzut adânc pe gânduri. Ce vis ciudat! Apoi, după puțin timp, mintea i s-a luminat. “Da, acel pe care l-am văzut era Fericitul Pavel. Turma este poporul lui Dumnezeu, iar stâna, Biserica”. Neliniște puternică l-a cuprins atunci pe Cuviosul, ca nu cumva să-l facă Arhiepiscop al Constantinopolului, lucru de care se temea foarte mult. În acea vreme împodobeau tronul capitalei, Preasfântul Alexandru, urmașul Fericitului Mitrofan, iar împărat era marele Constantin. Lacrimi au început să curgă din ochii Cuviosului de întristare, și vorbea întru sine:

“Cât m-am rugat lui Dumnezeu să nu îngăduie să iau vreo stăpânire sau vrednicie!... Și aceasta se pare că se va întâmpla. Dar nu sunt eu mai bun decât Proorocul Iona. Mă voi scula și voi fugi din acest oraș!”

Fără să mai întârzie, a ieșit din chilie, lăsând-o puștie și ne-am urcat într-o corabie. Timpul era prielnic și am plecat spre Alexandria. În aceeași zi în care am ajuns, se afla adunat la Arhiepiscopul Alexandriei, Sfântul Alexandru, poporul orașului Constantiana. Îl ruga să le hirotonească episcop pe cine le va arata Dumnezeu, deoarece păstorul lor, cu numele Hristofor, murise.

Preacuviosul Arhieru a ceru oamenilor puțin răgaz și a început a se ruga lui Dumnezeu ca să-i arate pe cel vrednic. În seara aceea, în somn, vede un bărbat frumos la chip, care îi zice:

- Pe cine te gândești să pui episcop la Constantiana?

- Eu nu știu, de aceea mă rog lui Dumnezeu ca să mă lumineze.

- Dumnezeu ți-a ascultat rugăciunea și-ți va descoperi pe alesul Său, care până acum era neștiut. Măine, deci, pregătește-te cu clerul tău să mergi la biserică. Pe cine vei vedea că seamănă cu mine la înfățișare, afară de chelie, hirotonește-l episcop la turma lui Hristos, chiar dacă el nu vrea!

Viața și învățăturile Sfântului Ierarh Nifon

A doua zi patriarhul pregătit cu toate, a mers la biserică. Privirea lui era ațintită la icoana Apostolului Pavel, căci acesta era cel ce i se arătase și totodată observa cu atenție pe cei ce intrau, ca să vadă pe cel ce seamăna cu el.

Dreptul Nifon nu știa nimic. Dumnezeu îi ascunsese aceasta, pentru că nu dorea cinstire. Dimineața, însă, îmi zice:

- Să mergem, fiule, la biserică lui Dumnezeu și să ne rugăm deoarece, măcar aici suntem necunoscuți. Ajungând, mi-a zis iarăși:

- Nu știu de ce inima îmi este plină de întristare! Apoi, s-a linistit. Oare ce o să mi se întâmple?

A intrat în biserică, unde era deja adunată mulțime de popor. În clipa în care l-a văzut arhiepiscopul, și-a ațintit privirea asupra lui, s-a uitat apoi la icoana Apostolului și iar la el. Această comparație l-a lăsat uimit. S-a întors și a zis în șoapta, la urechea arhidiaconului său:

- Vezi, Atanasie, cât de uimitor seamăna omul acesta cu Sfântul Apostol Pavel?

- Într-adevăr, Stăpâne, seamăna și mi se pare ca este vrednic să păstorească turma lui Hristos, pentru că văd cum îngerii lui Dumnezeu îl însoțesc și pe cap are o cununa de pietre scumpe!

Atunci Patriarhul a chemat pe Cuviosul și l-a îmbrățișat cu sărutare sfântă, fără să-i spună ceva mai mult decât:

- Binecuvântează, părinte, ca să sedem!

Fericitul, uimit de aceasta, a întrebat:

- Dar cum de m-ați aflat și aici așa de repede? Sunt nedumerit!

Cum s-au așezat, arhidiaconul Atanasie i-a zis zâmbind:

- Fără să știi și fără să vrei, părinte Nifone, ai venit și ai găsit aceea de care fugi. Așa te-a adus Domnul, pentru marea ta smerenie, fiindcă te ferești de cinstiri. Dar nu trebuie să respingi ceea ce El ți-a rânduit. De vreme ce suntem robii Lui, nu putem să ne împotrivim hotărârilor Lui.

- Acum înțeleg puterea cuvântului: "Fugind de cinste am căzut în cinste!", a șoptit întristat Cuviosul. Mă gândeam să nu cadă sorțul pe mine în alta parte și mi-a căzut aici. Dar, vai, eu sunt nevrednic și nu știu ce să fac, deoarece eu cred că conducerea sufletelor este pentru Moise și Ilie, proorocii cei mari, sau pentru Petru și Pavel și pentru cei vrednici.

- Părinte, l-a întrerupt iarăși Patriarhul, Dumnezeu te-a rânduit să păstorești această turmă a Lui, pe care o vezi acum că ne înconjoară, cerând păstor.

- Cinstite Stăpâne, ascultă-mă și pe mine robul tău. Eu, cu adevărat, nu sunt vrednic de ceea ce îmi zici. Totuși nu îndrăznesc să mă împotrivesc voii lui Dumnezeu. Fă, deci, ceea ce ți-a rânduit El!

- O, Părintele meu, a adăugat Alexandru, de aș fi și eu vrednic ca tine!

S-au ridicat apoi din strănile lor, s-au făcut pregătirile cuvenite și apoi, l-au hirotonit diacon, în timp ce curgeau lacrimi din ochii lui. Apoi, în scurt timp, l-au făcut preot și episcop. Bucuria tuturor era nespusă. Fericitul Atanasie a văzut pe Duhul lui Dumnezeu, coborându-se ca focul peste cei doi ierarhi și sufletul lui s-a umplut de negrăită bucurie. Poporul îmbrățișa pe fericitul Nifon ca pe îngerul lui Dumnezeu. A rămas trei zile în Alexandria, învățând mulțimea credincioșilor. Toți se minunau de învățătura lui de miere curgătoare.

PĂSTORUL CEL BUN

A treia zi a plecat spre episcopia lui. Îl însoțea Sfântul Atanasie și alți bărbați sfinți, pe care îi trimitea patriarhul pentru înscăunare, care s-a și făcut. Era ziua de 4 septembrie, când l-au înscăunat, după ce mai întâi au adus lui Dumnezeu prima jertfa fără de sânge, săvârșind Sfânta Liturghie.

Au rămas puține zile, oaspeții, lângă Cuviosul Episcop Nifon și sufletele lor s-au hrănit duhovnicește. Apoi au plecat spre orașul lor, rugându-l cu căldură să-i pomenească în rugăciunile sale.

În Constantiana, acum Biserică lui Dumnezeu prăznuia alegerea episcopului său. Mulți bolnavi mergeau la el cu credință și primeau sănătate, iar poporul lui Dumnezeu se bucura că a dobândit un astfel de păstor.

Deci, Sfântul a început a se griji cu mult zel de turma sa. Uneori învăța poporul, alteori se retrăgea în liniște și scria cuvinte povățuitoare, tâlcuind Vechiul și Noul Testament. Din scrierile lui se revărsa mireasma Duhului Sfânt.

Mai presus de toate, însă, nu înceta o clipă de a se ruga Bunului Dumnezeu pentru turma sa, ca să o mântuiască de lupii cei vărsători de sânge, de eretici și de sălbaticii diavoli. Zi și noapte povățuia pe creștini cu legea lui Hristos, cu toată cuvioșia și cu multă dragoste față de toți. Dar și poporul, de la cel mai mic până la cel mai mare, așa de mult îl iubea și îl cinstea, încât, dacă, ar fi fost posibil, l-ar fi ținut ca pe palme, ca să nu calce pe pământ; și ziceau plini de bucurie: “Cu adevărat, ne-a dat Domnul stea cerească, care luminează și strălucește Biserică noastră.”

Îndeosebi se îngrijea Cuviosul de văduve și de orfanii orașului. Dar și pe cei mârniți îi mângâia, pe bolnavi îi vindeca cu harul lui Hristos și față de toți se purta cu o deosebită bunăvoință și iubire de oameni.

Ce să spun mai întâi? Nu am atâta putere ca să descriu toate tainele, pe care i le-a descoperit aici Dumnezeu. Mă voi strădui totuși, ca măcar câteva din ele să le povestesc și apoi voi ajunge la adormirea

preacuviosului meu părinte și învățător, pe care nădăjduiesc să o spun pe scurt, așa cum a dorit-o și el.

Într-o zi, la începutul slujirii sale arhieresti, se ruga pentru turma lui ca să o păzească Dumnezeu sănătoasă și nerănită de vicleniile diavolului. Întrerupându-și puțin rugăciunea, și-a aruncat privirea jos în piața orașului. Era ceasul când toți mâncaseră și se odihneau. Atunci vede Cuviosul un negru uriaș, plin de murdărie, ținând un toiag mare și umblând ca un vrednic de plâns. A făcut câțiva pași și s-a oprit ca și cum voia să se odihnească. Numai cât l-a văzut Cuviosul, a înțeles ca era diavolul însuși și îndată i-a strigat cu putere:

- Ție îți zic, spurcată putreziciune, unde mergi? Cum îndrăznești, nerușinatule, să vii aici?

- Acela, cum a auzit glasul, s-a oprit și, privind salbatic pe Sfântul, i-a răspuns:

- Am aflat ca ai sosit aici și am venit să te zdrobesc cu acest par pe tine și turma ta.

- Dar dacă ai atâta putere, de ce te târâi ca o mortăciune?

- De când am făcut prostia și am împins pe evrei să răstignească pe Nazarinean, mi-au zdrobit ciolanele. Nu mai am puterea de mai înainte. Dacă aș avea-o, în clipa de față te-aș trage jos și te-aș face bucăți.

- Și totuși, îndrăznești să mă ameninți pe mine și turma mea, că mai zdrobi, precum zici, cu parul tău, împutitule și răule înșelător, acum când ești o ruină, precum te văd și singur o mărturisești. Cum de îndrăznești, greșosule și stricatule, să ataci turma lui Hristos? Acum voi ruga pe Dumnezeu și într-o clipa te vor înhăța îngerii cei răi, te vor ciomăgi fără milă și te vor arunca în foc.

- Nu, te rog, a tresărit satana. Să nu faci aceasta! Mărturisesc că o poți. Uite, plec imediat din orașul țau și-ti dau cuvântul meu ca nu voi mai călca pe aici...

Cuviosul l-a blestemat și acela s-a făcut nevăzut.

Dar ce creștin poate crede cuvintele diavolului! Cugeta întru sine Cuviosul. Este mincinos, înrăit. Mincinos și viclean și nu are putere nici cât un tântar.

Odată, fiind eu cu Cuviosul, mi-a zis: “Am cunoscut un om înțelept, care, când a înțeles că gestul de a căsca în timpul rugăciunii este de la diavoli, s-a hotărât să nu mai caște deloc, niciodată. Numai cât au simțit ca a luat această hotărâre și viclenii diavoli au și declarat un înfricoșat război împotriva lui. Dar și acela i-a izgonit cu pricepere și nu le-a făcut pe gust. Îți venea atunci să râzi de diavoli, văzându-i; unul venea și altul pleca, luptându-se să facă pe om să caște. Și s-au ostenit până la istovire, fără să poata izbuti ceva. Cine să nu râdă de neputință lor? Se rânduiau zilnic câte

treizeci împotriva lui. Și totuși erau neputincioși, nefiind în stare măcar atâta lucru să izbutească“.

Aceasta mi le-a spus Cuviosul, nevredniciei mele și se bucura. Eu, însă, mi-am dat seamă ca era vorba de sine însuși, pentru că niciodată nu l-am văzut cascând cândva, de când se întorsese pe calea lui Dumnezeu.

MAREA, ÎNOTĂTORII ȘI DOUA FEMEI

Altă dată, iarăși, pe când se ruga pentru mântuirea turmei sale, i-a venit un gând, că degrabă va părăsi această viață trecătoare și ca va călători spre fericirea cea neîmbătrânitoare. Cum se gândea așa, deodată a fost răpit în extaz. Vedea o mare imensă plină de nenumărată mulțime de oameni; se părea ca toți se sileau să o treacă și să ajungă dincolo. Mulți, însă, cum înotau, purtau pe spatele lor mari greutateți: pietre, pământ, lemne, cenușă, aramă, argint, aur și alte materiale de pe pământ. Unii din ei se afundau din cauza greutății sarcinii ce o purtau. Alții aveau sarcini mai ușoare, dar, înotând, adunau mai mult; și adunau mereu iar când se afundau, marea era învoburată, ceață și întuneric era peste tot, încât pe călători îi cuprindea deznădejdea.

Erau, însă, mulți și fără poveri. Aceștia înotau ușor și repede. Unii mergeau pe suprafața apei, iar alții aveau aripi și zburau pe deasupra cu multă bucurie și veselie, ajungând degrabă la malul celălalt. Unii, aici stăteau, aici mergeau; alții, deși se afundau, strigau din răspuțeri cerând mai mare povară. Unii aruncau puțin din sarcina și se ușurau, iar alții care veneau în urma lor, adunau cele auncate de aceia. Priveliștea se umplea de întristare, căci unul pe altul se dădea la înecare; mulți deși aveau posibilitatea să între în corabie, preferau să se înece cu povara lor.

Sfântul era nedumerit și nu știa ce înțeles aveau toate acestea. Atunci auzi un glas, zicându-i:

“Marea este lumea; cei ce înoată sunt oamenii. Felurimea și deosebirea călătorilor reprezintă treptele de sporire de-a lungul vieții noastre. Cel ce vrea să ajungă repede la viața cea neîmbătrânitoare, trebuie să fie om nou în Hristos și să treacă marea în deplină săracie. Pe când cel ce pluteste încărcat cu multă materie, foarte repede se va îneca în adâncul iadului“.

Acum, Nifon a început să înțeleagă vedenia și, cu aceasta înțelegere, se uita la stânga lui și vede altceva: “O vale imensă plină de mulțime de oameni; bărbați și femei, copii și tineri, monahi și clerici. O femeie frumoasă stătea în mijlocul văii; era sulemenită și purta haină țesută cu aur, împodobită cu mărgăritare și alte nenumărate pietre prețioase și podoabe. În jurul ei erau întinse mese cu mâncăruri și băuturi alese. Avea ochii mari,

dar nu privea pe nimeni anume. La toți le făgăduia: “Tu mă vei moșteni, toate sunt ale tale!”, dar nu-și ținea cuvântul față de nimeni. Pe toți îi înșela, tulburându-le mintea ca să-i slujească ei. Și, în timp ce toți se gândeau la ea, a venit o mulțime de slujitori ai unui mare împărat și i-a omorât pe toți cu săbiile și apoi, săpând gropi în pământ, au aruncat în ele cadavrele lor.

Dar pe cei ce nu se încredeau în acea femeie, ci, îi scuipau în față înțelegând zădărnicia făgăduințelor ei, pe aceia, slujitorii marelui împărat, îi cinsteau și îi respectau. Foarte ciudată i s-a părut Cuviosului aceasta priveliște.

Apoi, întorcându-se spre dreapta lui, vede un loc frumos, luminos și înmiresmat. Acolo se vedea un tron slăvit și strălucitor ca soarele. Pe el se odihnea o preastrălucită femeie, care lumina totul cu razele sale. O mare mulțime de tineri frumoși și îmbrăcați în alb, roiau în jurul ei și o slăveau. Purta podoabe ușoare și strălucitoare; minunate flori din rai o împodobeau cu mireasmă lor. O cărăruie îngustă ducea din vale până la tronul ei. Cei care, precum am zis, disprețuiau făgăduințele femeii celei mincinoase și își întorceau fața de la ea, aceia apucau pe cărarea cea strâmtă și ajungeau la această femeie și-i sărutau mâna cu sfântă sărutare. Iar ea îi îmbraca îndată cu lumina ca și cu o haina, îi încununa și-i trimitea degrabă în curțile împărătești, unde primeau o negrăită bucurie și dulceață.

Adâncindu-se în aceste priveliști, Cuviosul a înțeles ce înseamnă, îndată ce și-a venit în sine: femeia cea stricată este viața cea trecătoare, care făgăduiește tuturor bogăție și strălucire, robindu-i voilor ei. Nu-i lasă să cinstească pe Dumnezeu pentru ca îi moloșește și, moartea găsindu-i nepregătiți, le răpește sufletele și trupurile le dă pământului.

Cealaltă femeie, care se odihnește pe tron, este viața cea veșnică, către care merg dreptii pe cărarea cea strâmtă. Aceștia au disprețuit cele pământești, care sunt “curse ale satanei, praf și cenușă”, s-au silit pe sineși și au răpit Împărăția lui Dumnezeu, deoarece, când vine sfârșitul firesc pentru toți oamenii, aceștia trec în viața veșnică. Iar aceasta, îmbrățișându-i, îi îmbracă cu veșminte luminoase și-i odihnește în fericitele curți, unde răsună dulcele glas al celor ce prăznuiesc.

Înțelesul adânc și adevărat al vedeniei l-a făcut pe Cuviosul să suspine:

“O, când voi ajunge și eu să văd fața Domnului meu? Oare mă voi învrednici eu, pierdutul, să privesc pe Domnul meu? Vai, vai, Nifone! în foc vei merge, ticălosule, pentru faptele tale cele rele! Cerul te va învinui înaintea lui Dumnezeu, pentru că l-ai întinat cu privirea ta. Dar și pământul, ticălosule, te va osândi pentru că l-au întinat cu spurcatele tale picioare. Văzduhul te numește gunoi, nelegiuitule, dar și pentru oameni ești povară, murdărindu-i cu umbletul printre ei, spurcatule. Pietrele și țărâna pământului vor striga împotriva ta, stricatulule, pentru că le-ai murdărit și

netrebnicit. Și pe cine n-ai murdărit? Toate cele văzute și nevăzute te socotesc netrebnic. De aceea te vei face cenușă în focul iadului“!

Astfel, tânguindu-se de toate acestea, se ruga cu umilință lui Dumnezeu să-i ierte păcatele și să-l izbăvească de focul cel veșnicie, temându-se și tremurând de groaza morții. Și zicând moarte, înțelegea, despărțirea de Dumnezeu. Iar dacă un așa de mare luminător se temea să nu piară și să cadă din harul lui Dumnezeu, oare noi nemernicii, care nu avem un bine, ce trebuie să facem?

SPRE APUS

Cuviosul Nifon a presimțit că i se apropie sfârșitul. Într-o zi, după ce a dat drumul clericilor de la biserică, l-am văzut foarte mâhnit și îngândurat. Stătea ca o vrabie, afundat într-o ciudată singurătate. Foarte mirat de acest lucru, l-am întrebat cu blândețe de ce este așa de schimbat. Uneori privirea îi era veselă, alteori se întunecă adânc; uneori zâmbea, alteori se întrista, ca și cum făcea sfat cu sine însuși. L-am rugat stăruitor, sărutându-i mâna, să-mi spună ce se petrece.

- Uite, fiule, a zis el în sfârșit, părintele tău, pe care tu îl iubesti mult, în curând te va părăsi trupește.

Inima a început să-mi bată tare.

- Nu, părintele meu, să nu părăsești pe fiul tău, l-am rugat eu. Știi că, de când te-am văzut prima dată, nu te-am părăsit niciodată, dorind ca împreună cu tine să aflu și eu milă în ziua judecății.

- Nu te teme, fiule, m-a încurajat el. Dacă aflu trecere înaintea lui Hristos, să știi ca degrabă că te voi aduce și pe tine unde mă găsesc eu. Dar dacă nu aflu îndrăzneală... Străduiește-te atunci, fiul meu, din toate puterile, ca să izbăvești din foc pe părintele tău, astfel ca și tu să câștigi mântuirea.

- Părinte, spune-mi te rog, cum ai înțeles că ți se apropie sfârșitul?

- Nu-ți voi ascunde, iubitul meu fiu. Acum câteva zile, după ce mi-am terminat rugăciunea de la ceasul șase, eram puțin obosit și m-am întins, ca să mă odihnesc câteva clipe. Deodată am fost cuprins de o sfântă răpire. Mă vedeam că am intrat într-un mare și sfânt palat. Se vedeau tronuri de foc, care revărsau scânteii dumnezeiești. Prin împrejur se vedeau steme împărătești și slava Domnului cu raze strălucitoare. Miresme felurite și minunate se revărsau pretutindeni, veselind puterile cerești. Mii de mii stăteau înaintea și milioane de milioane îi slujeau.

“Mihaile, Mihaile, am auzit atunci un glas lin venind de la tron, arată iubitului meu locul odihnei sale!“

Și îndată un stâlp de foc, mare și înfricoșat, m-a luat și m-a dus într-un loc, unde erau nenumărate palate minunate. Stâlpul care mă conducea la

acestea era înalt, frumos și împodobit. Deodată s-a deschis o lumina negrăită și cu miresme îmbătătoare m-a întâmpinat. O mulțime de tineri îmbrăcați în alb ne-au înconjurat, zicându-mi să vin cât mai repede.

- Stăpâne Mihaile, - ziceau către conducătorul meu -, când ne vei da pe iubitul nostru Nifon?

- Voia Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh este să vi-l dăruiască după trei zile!

Aceia, îndată au început să salte și să se bucure în Duhul Sfânt. Mai mult, unii au început să facă cerești pregătiri.

- Negrăita iubire de oameni a Aceluia te-a miluit, mi-a zis atunci conducătorul meu. Aici ti s-a rânduie odihna ta.

Nespun de mult m-a încântat bucuria aceluia palat când am intrat înăuntru. După aceasta, urma un altul și un altul și, tot așa, nenumărate palate frumoase, pe care le-am văzut și m-am minunat; tronuri luminoase care îți răpeau mintea, grădini de flori, înflorite veșnicie, amfore mari de aur pline de parfumuri dumnezeiești, coroane multicolore și strălucitoare. Dar ce spun eu, fiule? Erau așa de mari și de multe acele frumuseți dumnezeiești, ca depășește orice minte și orice închipuire.

După puțin timp, Arhanghelul mi-a zis iarăși:

“Pe acestea ți le-a dăruit Hristos, pentru că L-ai iubit pe El și pe noi. Iată și acum tron, veșminte ca lumina și “paturi fericite“, pentru că toată viața ți-ai petrecut-o culcându-te aspru, pe pământul gol. Ochii tăi vor vedea semne și minuni necuprinse de minte de înțelepți și filosofi. Vezi? Sălășuire de odihnă și prăznuri nenumărate; toate ți le-a pregătit cu însăși mâna Sa Preabunul Dumnezeu“.

Într-adevăr, m-am uitat cu atenție și am rămas uimit. Într-o singură încăpere se putea afla toată fericirea. Din una parcă te duceai în alta și iarăși bucuria tuturor se concentra în fiecare. Pentru că nu erau zidite din materiale, din pietre și din lemn și alte materiale frumoase. Materialul lor era nor dumnezeiesc și Duhul Sfânt. Așa cum soarele, când se pleacă spre apus își trimite razele sale luminoase ca niște raze de foc, așa erau și cămărilor acelea, pline cu tot felul de roade duhovnicești, pe care, văzându-le nu te mai săturai.

Și pe când, fiule, fiind încă sub conducerea Arhanghelului, mă gândeam la toate acestea, m-am trezit. Deci, fără amânare, în trei zile merg la Hristos. Și apoi, după puțin, voi veni eu însumi să te iau și pe tine, ca să fim împreună. Nu plânge că ne vom despărți; mai degrabă, bucura-te și te veselește!

Acestea mi-a grăit și a tăcut.

În scurt, vestea s-a răspândit în toată eparhia lui. Tânguire și plângere nemărginită se auzea peste tot. Dar Cuviosul îi mângâia pe toți cu povătuirile sale. Ba îi îndemna să se bucure și să se veselească, deoarece,

Viața și învățăturile Sfântului Ierarh Nifon

zicea: “cu cât mă voi găsi mai aproape de Dumnezeu, îl voi ruga mai cu căldură pentru mântuirea voastră, dacă, desigur, veți umbla în dreapta credință în care v-am învățat”.

Prin dumnezeiască descoperire a fost înștiințat și marele Atanasie, despre sfârșitul Cuviosului și a venit la el cu mulți frați. Fericitul Alexandru adormise deja întru Domnul și Atanasie îi urmase la tron.

Cum au ajuns, s-au îmbrățișat cu sărutare sfântă și Cuviosul a zis către arhiepiscop:

- De ce, Părinte, ați făcut atâta osteneală pentru mine?

- Am venit, Preasfințite, ca să va urez drum bun. Mâine veți călători spre Ierusalimul cel de sus! Vă rog dar, cu căldură, să mă pomeniți și pe mine în ceasul când vă veți închina lui Dumnezeu și Tatăl și arhanghelilor Lui.

- Și tu, fiul meu, l-a rugat Cuviosul, când vei săvârși Sfânta Liturghie, să nu uiți să pomeniți la Sfintele Taine și numele păcătosului și nemernicului Nifon și să faci proscomidie totdeauna și pentru mine către Dumnezeu, deoarece este mare binefacere pentru cel mort să fie pomenit la Sfântul jertfelnic. Cine, deci, va face acestea după moartea mea, cu credință adevărată pentru iertarea păcatelor mele, când îi va sosi sfârșitul îl va cerceta ajutorul lui Dumnezeu. Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt îi va ierta mulțimea greșelilor lui și îl va chema întru Împărăția cerurilor. Pentru că nu-l voi uita întru odihna mea până ce nu-l voi aduce lângă mine; adică, unde sunt eu, să fie și acela.

După aceste cuvinte a tăcut. În noaptea aceea a început să se roage îndelung.

ADU-ȚI AMINTE DOAMNE...

Stăpâne Doamne, Iisuse Hristoase, Dumnezeul meu, pleacă urechea Ta și mă auzi pe mine robul Tău, care necontenit iubesc numele Tău! Primește-mă pe mine, care vorbesc stăpânirii, puterii și tariei Tale! Îți cer, Te rog și implor bunătatea Ta! Vino, Iisuse, Lumina cea din Lumina, acum la apusul vieții mele! Coboară, Sfinte, ca să iei sufletul meu! Miluiește-mă, Iubitorule de bine și vino la mine, în lumină, frumusețe și bucurie! Tu ești Cel ce mi-ai făgăduit: “Voi veni Eu însumi ca să primesc duhul Tău în pace”. Să nu împiedice dar, păcatele mele, făgăduința Ta cea adevărată! Să nu-ți întorci de la mine fața Ta! Adu-Ți aminte că Tu m-ai scos din puterea balaurului! Eram pierdut în nesățiosul lui pânțece și Tu mi-ai dăruit viața; înviindu-mă, m-ai luminat; luminându-mă, m-ai sfințit; sfințindu-mă, m-ai strălucit și strălucindu-mă, m-ai îndumnezeit.

Viața și învățăturile Sfântului Ierarh Nifon

Adu-Ți aminte, Doamne, că în toate zilele vieții mele n-am încetat rugându-Te să nu Te întorci de către mine, ci să vii în calea robului Tău!

Adu-Ți aminte, Doamne, că nici pe tată, nici pe mamă n-am iubit mai mult decât pe Tine!

Adu-Ți aminte, Doamne, că pentru numele Tău “m-am smerit foarte”; ci, să nu mă rușinezi, pentru că de multe ori mi-ai zis: “Nu mă uit la veghea ta și la setea ta, ci te iubesc pentru adâncă ta smerenie“. Oare am făcut eu însumi ceva bun? Pe toate acestea harul Tău le-a lucrat!

Adu-Ți aminte, Doamne, și de cei ce mă pomenesc pe mine, robul Tau, și trimite pe Duhul Sfânt în inimile lor! Dă-le lor îndreptare, virtute și nepomenire de rău, zdrobește sub picioarele lor pe vicleanul balaur!

În mâinile Tale încredințez această turmă pe care mi-a încredințat-o dreapta Ta! Păzește pe cel ce crede în numele Tău! Păzește-l, Preaînalte, cu atotputernică mâna Ta; păzește-l nevătămat până la sfârșitul lumii!

Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, iarăși Te rog, Adu-Ți aminte, Doamne, de cei ce călătoresc pe uscat și pe mare, de bolnavi, de cei osteniți și de cei robiți; ajuta-i și-i mântuiește pe ei!

Adu-Ți aminte, Doamne, de văduve și de orfani, de străini, de prozeliți, de cei înstrăinați, de săraci, de cei flămânzi și însetați, pentru dumnezeiască și bogată mila Ta!

Adu-Ți aminte, Doamne, de cei întemnițați, de cei legați, de cei ce se află în nevoi, de cei ce suspină și se tânguiesc, de cei ce flămâzesc! Să-i înconjure milă Ta cea mare, Preamilostive.

Adu-Ți aminte, Doamne, de cei bolnavi sufletește și de cei răniți de vicleana sageată a păcatului!

Adu-Ți aminte, Doamne, de cei înstrăinați și încercați și de toți cei ce se chinuiesc de amare dureri! Picură în inima lor bucuria Duhului Tău cel Sfânt, ca să slăvească bunătatea Ta!

Știu că faci acestea Doamne, mai ales cu cei ce rabdă fără murmur osteneala și durerea, sila, nevoia, supărarea, fie că s-au produs cu voia lor, fie ca fără de voie se afla în ele.

Adu-Ți aminte, Doamne, de episcopi, de preoți, de diaconi și îndeobște, de toți clericii! Cu rugăciunile lor, Iubitorule de oameni, iartă și mulțimea greșelilor mele.

Adu-Ți aminte, Doamne, de cei ce se nevoiesc în puștii, în munți, în peșteri și în găurile pământului și îndeobște de toți cuvioșii monahi, care poarta sfânta schimă. Cu rugăciunile lor, vino la plecarea robului Tău!

Adu-Ți aminte, Doamne, de împărații și de domnitorii creștini! Odihnește și pe toți care au plecat din această viață cu credință și nădejde în Tine! Ușurează și povara nefericiților necreștini!

Primește, Stăpâne, rugăciunea robului Tău la jertfelnicul cel înțelegător și mai presus de ceruri al Ierusalimului celui de sus!

Tu, Cuvântule al lui Dumnezeu, Care ești cu totul în Tatăl, Tu, Care ții toate și prin Care toată făptura din nimic a venit la ființă; Tu, Care te-ai născut mai înainte de toți vecii, Care ai în Tine întreg pe Tatăl și peste Care Duhul Sfânt Care din Tatăl purcede, se odihnește; Tu, Care ai făcut cetele îngerilor, firea apelor, lumina și întunericul, soarele, luna și stelele cerului, cele mai presus de ceruri, cele de pe pământ și cele de sub pământ; Tu Care pe toate le ții în palma Ta. Și cine, Doamne, nu tremură înaintea Ta, afară numai dacă este cu totul robit de patimi, ca mine, groapă mirosului greu. Tu, Care ai creat duhurile din nimic și tot așa și materia, *“Care câte ai voit ai făcut în cer și pe pământ, în mari și în toate adâncurile“*; Tu, Atotțiitorule, primește rugăciunea mea ca să mă odihnesc și să adorm în pace, că Tu, Doamne, *“întru nădejde m-ai așezat“*.

VIZITATORII CEREȘTI

Cu acestea și cu mult mai multe cuvinte, s-a rugat continuu. Peste puțin a tăcut. Atunci, îngerul Domnului i-a zis:

- Bucură-te, bucură-te, Cel ce ți-a făgăduit este nemincinos; va veni deci la tine. Iar Sfântul s-a bucurat nespus, auzind aceste velesitoare cuvinte.

Într-o întristare liniștitoare a sunat clopotul. Toți au mers la biserică. Sfântul ardea de febra. Deodată mi-a zis:

- Întinde pe pământ rogojina, fiule. I-am împlinit dorința și apoi l-am întins pe ea, în timp ce el șoptea ceva.

Îndată ce s-a luminat de ziua, s-au adunat toți clericii în frunte cu Atanasie, precum și mult popor din oraș. Erau adânc întristați pentru starea Cuviosului. Febra îl doborâse.

- Oare, Părinte, boala folosește la ceva pe om? a întrebat patriarhul.

- Da, Stăpâne. Așa cum aurul topindu-se, leapădă rugina, așa și omul se curăță de păcatele sale, dacă, îmbolnăvindu-se, multumește lui Dumnezeu. Zicând acest cuvânt, a lăcrimat și a zâmbit. Deodată, fața lui s-a luminat ca soarele, încât s-au spăimântat toți, iar el a șoptit:

- Bine ați venit, luminătorii lumii, purtătorilor de Dumnezeu Apostoli!

Din nou i-a strălucit fața.

- Bucurați-vă, mucenici ai Domnului, care ați binevoit a veni la un bătrân păcătos!

Atunci chipul lui a strălucit mai tare, încât toți s-au înfricoșat, iar el vorbea singur:

- Vă multumesc cinștiților prooroci că ați venit la un ticălos, care a putrezit în păcate!

În acea clipa și Atanasie cel mare, transfigurat, a văzut pe sfinții care sărutau pe Cuvios unul câte unul.

Apoi, după câteva clipe, a fulgerat mult mai puternic fața Cuviosului Nifon și îl auzeau șoptind cu zâmbet pe buze:

- Bucurați-vă în Domnul, ierarhii lui Hristos, cuvioșilor și dreptilor!

A tăcut. Apoi îndată, plin de o negrăită bucurie, a zis cu putere:

- Bucură-te cea plină de dar, luminătoarea și sprijinitoarea mea! Bucură-te, Născătoare de Dumnezeu! De-a pururi pomenesc binefacerile tale!

S-a liniștit iarăși puțin, și apoi a zis.

- Dumnezeieștii mei ocrotitori, va binecuvântează sufletul smeritului și păcătosului Nifon! Și a încetat a mai vorbit.

N-a trecut mult timp și o negrăită mireasmă s-a revărsat peste tot. Și deodată, fața lui a strălucit foarte tare, ca un fulger înfricoșat. De frica, toți au ieșit afara. Îi cuprinsese spaima de acea dumnezeiască strălucire. Împreună cu mireasmă, s-a auzit un glas preafrumos și plin de duh:

- Vino la Mine, suflete care ai purtat smerenia Mea! Eu sunt Hristosul tău, Care cu atâta dor îl chemai: “O, Hristosul meu! O, Hristosul meu!” Vino, deci la Mine!

La auzirea stăpânescului glas, toți s-au cutremurat de frica. Iar Cuviosul și-a întins mâinile rostind aceste mari cuvinte:

- În mâinile Tale, Stăpâne, îmi dau duhul meu! Tu ești Hristosul meu, Fiul lui Dumnezeu Celui viu!... Și îndată și-a dat duhul.

O, ce s-a întâmplat atunci! Au început toți să se tânguiască cu amar de pierderea învățătorului și să plângă. Patriarhul, însă, i-a rugat, ca mai degrabă, să mulțumească și să slăvească pe Dumnezeu, Care i-a învrednicit să aiba în orașul lor un așa de mare ales și sfânt vas al său.

După ce a trecut tânguirea de la început, poporul, din evlavie, voia să ia haina pe care o purtase Cuviosul. Însă marele Atanasie nu i-a lăsat. Și după ce au făcut slujba înmormântării, l-au îngropat precum îi rugase, în marea biserică a Sfinților Apostoli.

De atunci, aici se fac multe vindecări de boli cu harul lui Dumnezeu și cu rugăciunile Cuviosului. Nenumărate boli incurabile a vindecat Hristos, slăvind pe robul Său, Nifon. Nu le-am scris pe toate, căci ar fi trebuit o carte uriașă. De altfel și povestirea sfântă și de suflet folositoare de până acum a fost ca o mare întinsă pe care cu anevoie am plutit, din pricina neputinței. Însă, toate câte ar fi de folos cititorilor creștini, am socotit că nu e bine să le dau uitării. Astfel, cu rugăciunea și povățuirea Cuviosului, am trecut marea cea mare, eu nemernicul Petru, monah și preot. Dar am suferit mult de la diavoli. De multe ori au năvălit asupra-mi cu sălbaticie și silnicie, pentru că neconținut urăsc pe robii lui Dumnezeu. Au ajuns până să spună fațis, când am terminat această viața a Cuviosului:

Viața și învățăturile Sfântului Ierarh Nifon

- Ah, ce cui ne-a infipt în inima, ucenicul acelu încăpățânat! Nu ne-a costat așa de mult relele pe care ni le-a făcut acela când trăia, pe cât alcătuirea vieții lui. Fie! Ne va nimici cu totul! Să ne aruncăm dar, asupra vicleanului său ucenic și să ștergem de pe pământ pomenirea lui!

Dar abia au luat această hotărâre și diavolul, care era gata să mă omoare, a strigat plângere cu durere:

- Ah, de trei ori ticălosul Nifon, a venit și aici, să mă ciomagească cu rugăciunea lui!

Dar și ceilalți, cum au auzit acestea, s-au făcut nevăzuți.

Adormirea Cuviosului Nifon a fost la 23 decembrie. Dumnezeu să dăruiască milă să celui ce citește sau transcrie această carte și să-i ierte păcatele în ziua Judecății, cu harul și cu iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, prin Care și cu Care, se cuvine slava Tatălui, împreună și Sfântului și de viața Făcătorului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. A m i n!

**Viață și învățăturile
Sfântului Ierarh Nifon**
de
Arhim. Petroniu Tănase

FOLOSITI TEXTUL DOAR DACA AVETI CERTITUDINEA CA ESTE CONFORM
CU ORIGINALUL ROMANESC EDITAT **EDITURA EPISCOPIEI ROMANULUI SI
HUSILOR, 1993** SI REEDITAT IN ANUL 2001. PENTRU ACEASTA PROCURATI-
VA LUCRAREA DOAR DE LA PERSOANE DE INCREDERE CARE AU
VERIFICAT INTEGRITATEA TEXTULUI, SAU DESCARCATI-O DE PE
SITEURILE

<http://www.angelfire.com/space2/carti/>
<http://www.megaone.com/patristica/carti/>

Rugati-va pentru cei ce au trudit la realizarea
acestei versiuni digitale.

APOLOGETICUM
2004
